अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

गुठीचौर गाउँपालिका
जुम्ला

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

गुठीचौर गाउँपालिका

जुम्ला

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

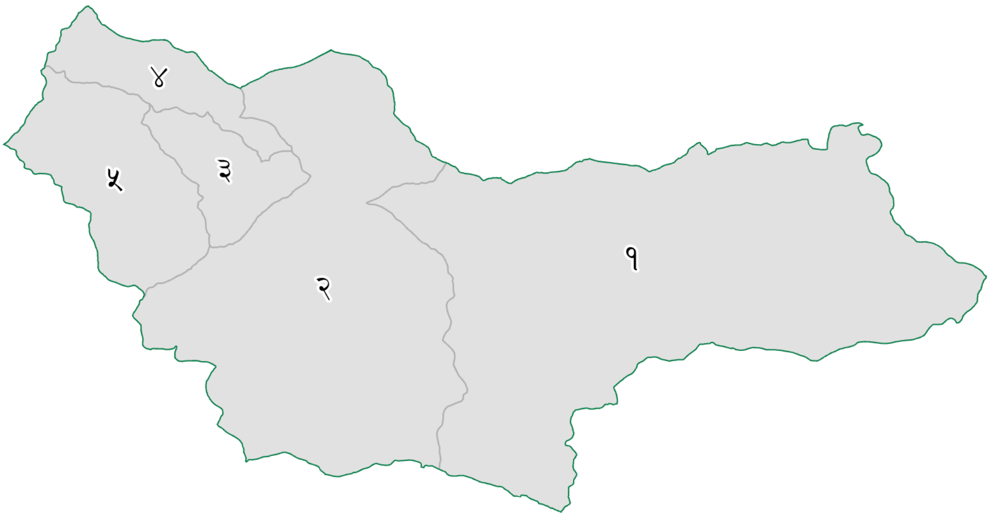

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

गुठीचौर गाउँपालिका

जुम्ला

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

हालेखापरीक्षकको भनाइ

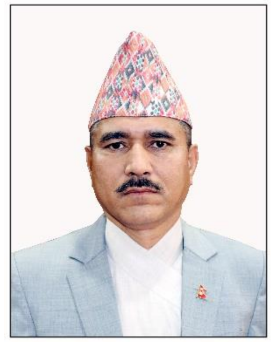

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। त्यसैगरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण गर्दा नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिई लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । यस स्थानीय तहको २०७९/८० को लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रिया समेत विचार गरी राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहिता लगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । समय, जनशक्ति, स्रोतको उपलव्धता लगायतका सीमा रहेता पनि स्थानीय तह सम्म नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने नीति लिइएको छ। यसै गरी लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उपर छलफल गरिएको छ।

यस वर्ष स्थानीय तहको लेखापरीक्षणबाट कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक पर्ने कतिपय कानुन निर्माण हुन बाँकी रहेको, कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, प्रशासनिक तथा अनुत्पादक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, एउटै योजना समेत टुक्र्याई कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरुको समेत परामर्शदाताद्वारा विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी खर्च गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारी समेत नियुक्ति गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदनमा सुधार गर्नु पर्ने देखिएको, सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रुपमा हुन नसकेको, स्थानीय तहमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजु फर्स्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा गर्न बाँकी रहेको जस्ता व्यहोरा देखिएका छन्। त्यस स्थानीय तहसँग सम्बन्धित व्यहोरा सहितको राय संलग्न गरिएको छ । एकै प्रकृतिका व्यहोराहरू वर्षेनी दोहोरिने गरेकोले वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित रुपमा सुधार हुन सकेको छैन ।अतः लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका ब्यहोराहरू उपर आवश्यक कारबाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुका साथै सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन त्यस स्थानीय तहबाट थप पहल कदमी हुने विश्वास लिएको छु ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको लागि विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

(तोयम राया)

२०८१ **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

अनामनगर/बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

कर्णाली प्रदेश

मितिः२०८१।२।१२

प.सं. २०८०।८१

च.नं. ५९

विषयः **लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।**

श्री अध्यक्ष ज्यू ,

गुठिचौर गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,

जुम्ला।

१. **कैफियत सहितको राय** – हामीले गुठिचौर गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय प्रतिवेदन, संलग्न अनुसूची, एकीकृत आय व्यय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेस भएको २०८० आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय प्रतिवेदन, संलग्न अनुसूचीहरू, एकीकृत आय-व्यय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले गुठिचौर **गाउँ**पालिकाको वित्तीय कारोबार र प्रतिवेदनसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुन बमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. **कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार**

२.१. गुठिचौर गाउँपालिकाले अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय तथा विविध कोष लगायतको वित्तीय प्रतिवेदन महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा वित्तीय प्रतिवेदन तयार गरेको छैन ।

२.२. लेखापरीक्षणबाट रू. ५ करोड १ लाख ४४ हजार बेरुजू देखिएको छ । सो सम्बन्धमा प्रतिक्रिया प्राप्त नभइ असुल गर्नुपर्ने रू ८८ लाख ४६ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. २ करोड ९ लाख ५८ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु. १ करोड ५१ लाख ८५ हजार र पेश्की बाँकी रु.५१लाख ५५ हजार रहेको छ । यस पालिकाको गतवर्ष सम्म रु. ९ करोड ५६ लाख ८५ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु. १४ करोड ५८ लाख २९ हजार रहेको छ । गुठिचौर गाउँपालिकाको बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने –..पालिकासँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

३. **अन्य व्यहोरा-** यो पालिकासँग सम्बन्धित अन्य व्यहोरा निम्नानुसार छन ।

३.१ यो पालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, लक्ष्यअनुसार असुली नभएको, कर्मचारीको दरबन्दी अनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा असर परेको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको छ।कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रुपमा रहेको छ ।

३.२ आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले गुठिचौर गाउँपालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

४. **वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्दा गल्ती कमजोरी वा त्रुटीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी –..पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ। गुठिचौर गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

५. **वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी -** वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा गल्ती कमजोरी वा त्रुटी समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडारहित रहेको होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो। लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले उच्चस्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका गल्ती कमजोरी वा त्रुटी पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन। वित्तीय प्रतिवेदनका उपयोगकर्ताले गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्नसक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने गल्ती कमजोरी वा त्रुटीलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

पशुपति कुमार काफ्ले

नायब महालेखापरीक्षक

गुठिचौर गाउँपालिकाको

जुम्ला जिल्ला,

१. चालु वर्षको बेरुजु २०७९।८०

बेरुजु वर्गिकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्यौंट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
९४	८३	५०१४४	०	०	०	९४	८३	५०१४४	८८४६	१५१८५	२०९५८	०	०	३६१४३	५१५५

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७९।८०

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्यौंट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
जुम्ला	९५६८५	०	०	९५६८५	९५६८५	५०१४४	१४५८२९

३. बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

पालिकाको अन्तिम लेखापरीक्षणको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

परिचय

१ **परिचय**

(क) कार्यालय परिचय - स्थानीय शासन पद्धति सुदृढ गरी विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यास संस्थागत गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न यस पालिकाको स्थापना भएको हो। स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वय प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालिकामा ५ वडारहेको छ भने क्षेत्रफल ४२७ वर्ग किलोमिटर तथा ११ हजार ३४५ जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य - लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हुनेछ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि - यस कार्यालयको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८०।०५।१७ देखि २०८०।०५।२५ सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित

कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति - कार्यालयको आयव्ययतर्फ रु.७२४३०९९९५.६८ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को बिष्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ .

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

२ **आन्तरिक नियन्त्रण-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन ।

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन।
• गाउँपालिकाले २०७९।८० को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची २११ वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन ।
• गाउँपालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै गाउँपालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन।
• राजस्व संकलन सम्बन्धमा सूचना प्रबिधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने गरेको देखिएन ।
• अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा गाउँपालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन ।
• स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा गाउपालिका तथा गाउँपालिकाले आफ्नो अधीकारक्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन ।

• गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाब्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन ।

• दिगो बिकास योजना (२०१५-३०) लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन ।

• गाउँपालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न सामुदायिक विद्यालयलहरुलाई वितरण गरेको पाईयो।

• वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी गाउँपालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन ।

• मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०53 को नियम 6(क) मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई दिएको पाइएन । साथै भुक्तानी ETDS समेत गरेको पाइएन ।

• कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन ।

• सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन।

• ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन।

• गाउँपालिकाले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन ।

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाएको पाईएन ।

• सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।

• संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण कार्य गर्न सम्झौता गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन ।

• गाउँपालिकाले आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्नेमा सो नगरेको र लागत सहभागिता सहितको लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन ।

• सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय–व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन।

• वातावरणको संरक्षण एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार गरेको पाइएन। शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला ब्यबस्थापन स्थल पहिचान एबं कार्ययोजना तयार गरेको पाईएन ।
• सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली, २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन ।
• तोकिए वमोजिम कर्मचारीहरुको कार्य विवरण वनाई लागु गरेको पाईएन ।
• भ्रमण खर्च नियमावलि,२०६४ को नियम १८ बमोजिम भ्रमणमा खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण समाप्त भएपछि भ्रमण प्रतिवेदन पुर्ण रुपमा राख्ने गरेको पाईएन,
• भ्रमण खर्च नियमावलि,२०६४ को नियम २१ बमोजिम भ्रमणमा खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण पश्चात अनुसूचि ६ बमोजिमको ढाँचामा भ्रमण अभिलेख पुर्ण रुपमा राख्ने गरेको पाईएन,
• अनुदान वितरण कार्यक्रम स्थानिय तह र प्रदेश तहवाट समेत वितरण हुने तथा संघ, प्रदेश र स्थानिय तह विच समन्वयको संयन्त्र नभएकोले दोहोरो अनुदानमा नियन्त्रण भएको पाईएन,
• संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको २०७३।१२।२५ को परिपत्र अनुसार यस गाउँपालिकामा समाहित भएका साविकका गाँउ विकास समितिको नाममा रहेका पेश्की तथा वेरुजुको लगत तयार गरेको पाईएन ।

तसर्थ गाउँपालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

३ **वित्तिय विवरण** - नगरपालिकाको आय-व्यय विवरण तयार गर्दा नेपाल सार्वजनिक लेखामान प्रणाली बमोजिम आय-व्यय विवरणका साथसाथै लेखा नीत तथा टिप्पणी, प्रमुख लेखा नीति र वित्तिय विवरणको तयारी तथा स्वीकृती गर्नुपर्नेमा सो तयार गरेको पाइएन । कार्यालयको आय व्यय सम्बन्धमा देखिएका थप व्यहोराहरु निम्नानुसार छन् ;

३.१
- संचित कोष खातामा आम्दानी जनाउँदा प्राप्तीको श्रोत सहित आम्दानी जनाउनु पर्नेमा बैंक स्टेटमेन्टको आधारमा आम्दानी जनाउने गरेको र खर्च लेख्दा गोश्वार भौचर सहित बैंक आदेश पत्र संलग्न गरी खर्च खातामा ट्रान्सफर गरी संचित कोषको खाता अद्यावधिक गर्नुपर्नेमा सुत्र प्रणालीमा मात्र आम्दानी खर्च प्रविष्ट गरेकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ ।

- सुत्र प्रणाली अनुसारको प्राप्ति भुक्तानी हिसाव अनुसार २०७९ आषाढ मसान्तको मौज्दात रु ५८९६२९४१।५७ रहेकोमा यो वर्ष २०७९ श्रावणको शुरु मौज्दात जिम्मेवारी रु २९१८३३८६। सारेकोले रु २९७७९५५५।६० घटी जिम्मेवारी सारेको देखिएको कारण उल्लेख नगरेकोले एकिन गर्नु पर्दछ ।
- एकिकृत आय व्यय विवरणमा यस बर्षको कुल आय रु ४१२१६५१९४।०० रहेकोमा सुत्र प्रणालीको प्राप्ति तथा भुक्तानीको विवरणमा आफैले गरेको प्राप्ति कोलम अनुसार रु ३१९७८२८४९।९६ देखाएकोले कार्यालयको आम्दानीमा रु ९२३८२३४४।०० फरक परेकोले एकिन गर्नुपर्दछ।

- कार्यालयले तयार गरेको आय-व्यय विवरण अनुसार यस बर्षको बाँकी मौज्दात रु ४७५५८०३९।६८ रहेकोमा सुत्र सफ्टवेयरबाट जारी प्रतिवेदनमा बर्षान्तको बाँकी बैंक तथा नगद मौज्दात रु ३७६०००७१।१६ रहेकोले रु ९९५७९६८।५२ फरक परेको छ। यस सम्बन्धमा कार्यालयले एकिन गर्नुपर्दछ।
- सुत्र प्रणालीले तयार गरेको बैंक नगदी किताव अनुसार ३ खर्च शिर्षकमा रु ४४०१५५०। पेश्की वाँकी देखिएकोमा सुत्र प्रणालीको म ले प फा नं २७२ को अनुसूची २३ मा रु २४५५३५१। मात्र वाँकी देखाएकोले फरक पेश्की रु १९४६१९९। सम्बन्धमा कार्यालयले यकिन गर्नु पर्दछ ।
- कार्यालयले तयार गरेको आय-व्यय विवरण अनुसार यस बर्षको बाँकी मौज्दात रु ४७५५८०३९।६८ रहेकोमा सुत्र सफ्टवेयरबाट जारी प्रतिवेदनमा बर्षान्तको बाँकी बैंक तथा नगद मौज्दात रु ३७६०००७१।१६ रहेकोले रु ९९५७९६८।५२ फरक परेको छ। यस सम्बन्धमा कार्यालयले एकिन गर्नुपर्दछ।
- सुत्र प्रणालीले तयार गरेको बैंक नगदी कितावमा धरौटी समेत रु ४२२१९१०३।१८ मौज्दात रहेकोमा सुत्र प्रणालीको मलेप फा नं २७२ को अनुसूची २४ अनुसार खाता मौज्दात रु ३७६०००७१।१६ रहेकोले रु ४६१९०३२।०२ फरक सम्बन्धमा सम्बन्धित कार्यालयले यकिन गर्नु पर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३.१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३.२ फरक जिम्मेवारी - पालिकाले आफ्नो कारोबारको जिम्मेवारी भिडान गरी हिसाब यकिन गर्नुपर्दछ । पालिकाको गतवर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनअनुसार रु. ५३३७०१६७मौज्दात रहेकोमा यो वर्ष रु. ४६७५००९६ जिम्मेवारी सारेको छ । जस अनुसार लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको भन्दा रु. ६६२००७१।०० घटी जिम्मेवारी सारेको सम्बन्धमा यकिन गर्नुपर्ने देखिएको रु...

प्रमाण पेश नगरेको	६६,२०,०७१

३.३ पालिकामा प्राप्त हुने सबै प्रकारका अनुदान तथा सहयोग रकम सुत्र प्रणालीमा समावेश गर्नुपर्नेमा यस बर्ष अन्तरसरकारी अख्तियारीबाट रु ४५७७४५५८। प्राप्त भई खर्च भएकोमा सुत्र प्रणालीमा समावेश गरेको छैन। गाउँपालिकामा प्राप्त हुने सबै प्रकारका रकम अनुदान सुत्र प्रणालीमा आम्दानी जनाई खर्च गरिनु पर्दछ ।

३.४ **फरक हिसाब** – यस पालिकाले सुत्रबाट तयार गरेको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७२) ले सबै कारोबार नसमेटेको कारण लेखापरीक्षणका क्रममा पालिकाबाट भएका सबै कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहायअनुसार गत वर्षको जिम्मेवारी रु. १७५६६७१० यस वर्षको प्राप्ति रु. ५३६३२२४८।७२,यस वर्षको भुक्तानी रु. ५५२२८७३२।२० र बैङ्क मौज्दात रु.९९५७९६८।५२ फरक परेको छ । सुत्रमा पालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरु समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं.२७२ ले पालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ

३.५ कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला– पालिकाले तयार गरेको वित्तीय प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) अनुसार वर्षान्तमा विभिन्न भुक्तानीहरुमा कट्टी गरेको कर दायित्व रु. ३०००। देखाएको छ । यकिन भई सकेको कर दायित्व लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि दाखिला गरेको पाइएन । अत- उक्त रकम सम्बन्धित खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	३,०००

३.६ वित्तीय विवरणको ढाँचा र संरचनामा विश्लेषण गर्दा निम्नानुसार देखिन्छ ।

- वित्तीय विवरणमा पालिकाका सम्पूर्ण प्राप्ती र भुक्तानी समावेश नभएको,
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्नेमा नगरेको,
- एकिकृत आर्थिक सङ्केत तथा वर्गिकरण र व्याख्यामा तोकिएका शीर्षक उपशीर्षक बमोजिम कारोवारका शीर्षक नरहेको,
- वित्तीय विवरणको ढाँचा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा नरहेको ।

३.७ स्थानीय तहले पेश गरेको कोषहरुको कारोवारलाई शुत्रमा आवद्ध गरी अद्यावधिक भई हिसाव मिलान नभएकोले स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका कोषहरुलाई शुत्र प्रणाालीमा आवद्ध गरिनु पर्दछ ।

३.८ **धरौटीको करोवार** - कार्यालयले पेश गरेको आव २०७९।८० को एकिकृत आर्थिक विवरण अनुसार गत वर्षको धरौटी जिम्मेवारी रु ५३०७१९३। सारेको छ तर धरौटीको बैंक नगदी किताव गत वर्षको मौज्दात जिम्मेवारी आम्दानी नजनाएकोले फरक रकम सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन । धरौटीको कारोवार गर्दा वैंक नगदी कितावमा गत वर्षको जिम्मेवारी सारेर मात्र धरौटी कारोवारको लेखाँकन गरिनु

पर्दछ । त्यस्तै कार्यालयको धरौटी श्रेस्ता अनुसार रु ३००००। मौज्दात रहेको र असार मसान्तको बैंक स्टेटमेन्ट अनुसार रु. ५७,१२,२५८। रहेकोले बैंक भन्दा खाता घटी देखिएको रु ५६८२२५८।– सम्बन्धमा हिसाव यकिन गरी धरौटी आम्दानी जनाउनु पर्ने रु

प्रमाण पेश नगरेको	५६,८२,२५८

३.९ **बैङ्क हिसाब विवरण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरणअनुसार लेखाङ्कन र बैङ्क हिसाब मिलान विवरण (म.ले.प.फा.नं.२१२) तयार गरी हिसाब भिडान समेत गर्नुपर्दछ । पालिकाले बैङ्क हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण वर्षान्तमा स्रेस्ता र बैङ्क मौज्दात देहायअनुसार छ-

खाता	स्रेस्ताअनुसार मौज्दात रु.	बैङ्क स्टेटमेन्टअनुसार वर्षान्तको मौज्दात रु.	फरक रु.
स्थानीय तह सञ्चित कोष खाता	३७५२२५७०।९९	२६८७८८२७।१५	१०६४३७४३।८४
चालु खर्च खाता	४६६६५३२।१७	१४०७०५१६।८०	९४०३९८४।६३
पुँजीगत खर्च खाता	१७५०००	२००९९६८५	१९९२४६८५
धरौटी	३००००	५७१२२५८	५६८२२५८
आन्तरिक आय खाता	०	२००००	२००००
जम्मा	४२३९४१०३	६६७८१२८६।९५	२४३८७१८३।९५

पालिकाले म.ले.फा.नं. २१२ तयार गरी स्रेस्ता र बैङ्कबीच हिसाब मिलान गर्नुपर्दछ ।

४ **बजेट तथा कार्यक्रम-** पालिकाको बजेट तर्जुमा तथा कार्यक्रम सम्बन्धमा देखिएका व्होराहरु निम्नानुसार छन

४.१ **राजश्व परामर्श –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६५(२) मा राजश्व परामर्श समितिले राजश्व सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा, संशोधन परिमार्जन सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श दिने, स्रोत दायरा र दरसमेको विश्लेषण गरी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजश्वको अनुमान गर्ने, राजश्व प्रशासन सुधारको लागि आवश्यक परामर्श दिने लगायतको कार्य गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । राजश्व परामर्श समितिको बैठक २०७९ असार ८ र ९ गते बसेको र समितिले करको क्षेत्रगत र शिर्षकगत आयको अनुमान नगरी केवल गत विगतका करको दरमा सामान्य संशोधन मात्र गरेको देखियो । बजेट प्रस्तुत गर्ने अघिल्लो दिनमात्र समितिको बैठक बस्ने तथा बैठकले ऐन अनुरुप राजश्व सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा, संशोधन परिमार्जन सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श दिने, स्रोत दायरा र दरको विश्लेषण गरेको देखिएन । ऐन अनुसार गठन भएको समितिको नियमित बैठक बस्ने तथा पालिकाको आय बृद्दि गर्न राजश्वका दर तोक्ने तथा राजश्वको दायरा बृद्दि गर्ने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।

बजेट स्वीकृती - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाको मिति २०७६।3।१० मा नीति कार्यक्रम सभामा प्रस्तुत गरेपछि कार्यपालिकाको मिति २०७९।३।१९, २८ र ३० मा बैठक बसी स्वीकृतीको लागि गाउँसभामा एकमुष्ट रु ३३९०५५६९८।०० को बजेट पारित गर्न सिफारिश गरे अनुरुप मिति २०७९।३।३० मा गाउँसभाले बजेट पारित गरेको छ । तर गाउँ सभाले पारित गरेको बजेट अनुसार चालुतर्फ रु ८७२४८०००।०० र पूँजीगत तर्फ रु १२०३१७६९८। गरी रु २०७५६५६९८।०० को मात्र कार्यक्रम पेश भएको र रु १३१४९००००।०० को योजना तथा कार्यक्रम स्वीकृत नभएको देखिंदा स्वीकृत बजेट यथार्थ परक देखिएन । चालु र पूँजिगत शिर्षकबाट संचालन हुने कार्यक्रम र योजनाको अनुमानित खर्च यथार्थपरक हुने गरी बजेट स्वीकृत गर्ने तर्फ सभाको ध्यान पुगेको छैन । यसमा सुधार हुनुपर्दछ

४.२ **स्रोत अनुमान समिति–** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) मा स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समिति रहने र समितिले ऐन बमोजिम आयको प्राक्षेपण गरी बजेटको सिमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण गर्ने लगायतका कार्य गर्न श्रोत अनुमान तथा बजेट निर्धारण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले स्रोत अनुमान समिति बैठक बजेट प्रस्तुत गर्ने दिन भन्दा ५ दिन अगाडी अर्थात २०७९ असार ५ मा बसेपनि बजेट श्रोत र सिमा निर्धारण नगरेको तथा वडा र पालिकाको लागि क्षेत्रगत बजेट सिलिङ नतोकी एकमुष्ट रु ३२१२६९०३४।०० सिमा निर्धारण गरेको छ । ऐनको व्यवस्था बमोजिम समितिले बजेट स्रोत, सिमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरणको कार्य गरिनुपर्दछ ।

४.३ **बजेट तर्जुमा –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(२) मा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले आयको प्रक्षेपण, वितरणको खाका तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण, क्षेत्रगत रुपमा छलफल गरी अन्तिम प्रस्ताव तयार गर्ने, कार्यक्रममा दोहोरोपना आउन

नदिने लगायतका कार्य गर्नुपर्दछ । पालिकाको बजेट तर्जुमा समितिको बैठक २०७९ असार ६, ७ र ८ गते बसे पनि आयको प्रक्षेपण, वितरणको खाका तथा कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण, क्षेत्रगत रुपमा छलफल गरी अन्तिम प्रस्ताव तयार गर्ने, कार्यक्रममा दोहोरोपना आउन नदिने लगायतका कार्य नगरी स्रोत अनुमान समितिले बजेट श्रोत अनुमान समितिले निर्धारण गरेको बजेट श्रोतको आधारमा रु ३२१२६९०३४।०० को बजेट कार्यपालकामा सिफारिश गरेको देखियो । समितिले ऐन अनुरुप आयको प्रक्षेपण, वितरणको खाका कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण, क्षेत्रगत रुपमा छलफल गरी अन्तिम प्रस्ताव तयार गर्ने तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना आउन नदिने कार्य गर्ने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।

४.४ **गतवर्षको समानिकरण अनुदान वचत** - संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७८।३।२७ च नं १२१ को परिपत्र अनुसार अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ को दफा २१ को उपदफा ४ मा प्रदेश तथा स्थानीय तहले आफूले उठाएको राजश्व र यस ऐन बमोजिम राजश्व बाँडफाँडवाट प्राप्त रकमवाट प्रशासनिक खर्च पुग्ने गरी राजश्व र व्ययको अनुमान पेश गर्नुपर्ने र सोही ऐनको दफा २८ मा अनुदान रकम जुन प्रयोजनको लागि प्राप्त भएको हो सोही प्रयोजनमा खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । उक्त व्यवस्था अनुसार वित्तिय समानिकरण अनुदानको लागि प्रशासनिक खर्च प्रयोजनमा खर्च गर्न मिल्ने देखिंदैन । सुत्र प्रणालीको श्रोतगत आम्दानी खर्च प्रतिवेदन अनुसार कार्यालयको यसवर्ष आन्तरिक श्रोत तर्फको आम्दानी रु २७९१७६०८। देखिएको छ जुन रकम आ व २०७८।७९ को संघीय समानिकरण अनुदानको बचत रु २०४७८७२८। र प्रदेश समानिकरण बचत रु ७५६०४४।०० समेत रु २१२३४७७२। भई कार्यालयको राजश्व वाँडफाँडको बचत समेत वास्तविक आन्तरीक आय रु ६६८२८३६।४१ मात्र रहेको छ । पूँजी निर्माण र विकास निर्माण कार्यको लागि प्राप्त रकम अघिल्लो आर्थिक वर्षमा लक्ष्य अनुरुप खर्च नगरी बचत भएको रकमलाई आन्तरीक आय मानी रु १७८०६५१०। खर्च गरेकोमा रु ५१८९६५२। मात्र पूँजीगत खर्च गरेको र रु १२६१६८५८।०० मध्ये पदाधिकारीको तलव भत्ता सुविधा साथै कर्मचारीको तलव भत्ता कार्यालय संचालन संघसंस्था अनुदान विविध लगायतका शिर्षकमा समानिकरण अनुदान खर्च कार्यविधि विपरित बजेट वाँडफाँड गरि खर्च गरेको समानिकरण अनुदान कार्यविधि अनुरुप देखिएन । यस्तो कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ४.४ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

४.५ कार्यालयले त्रैमासिक र वार्षिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, प्रदेश स्तर, जिल्ला स्तर तथा केन्द्रिय स्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरे छैन । त्रैमासिक र वार्षिक प्रगति विवरण बनाई तालुक निकायमा पठाउने कार्यक्रम र प्रगतिको समिक्षा गरिनु पर्दछ ।

४.६ **रकमान्तर -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ मा रकमान्तर सम्बन्धी व्यवस्था छ । कर्णाली प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐनको दफा १७ २ मा कुनैबजेट उपशीर्षकमा रकम नपुग भएमा सो अनुदान संकेत अन्तगर्त रकम बचत भएको अन्य बजेट उपशीर्षकहरुवाट प्रदेश विनियोजन ऐनमा तोकिएको

सीमाभित्र रही खर्च व्यहोर्ने स्रोत परिवर्तन नहुने गरी चालु बजेटवाट चालु तर्फका खर्च शिर्षकहरुमा र पूँजीगत बजेटवाट पूँजीगत तर्फका खर्च शिर्षकहरुमा २५ प्रतिशत भन्दा बढी नहुने गरी रकमान्तर गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सुत्र प्रणाली अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेटमा कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार रु २६८०२०००।०० बजेट थप घट गरेको छ । कार्यपालिकाको पटक पटकको निर्णय अनुसार सभाले पारित गरेको कार्यक्रम नगरी रकमान्तर गर्ने, श्रोतान्तर गर्ने, योजना परिवर्तन गर्ने तथा योजनामा छुट्याईएको रकम सम्बन्धित योजना कार्यान्वयन नगरी सोही योजनाको नामबाट बजेट खर्च लेखि अन्य योजना तथा कार्यक्रम गर्ने गरेको देखियो । सभाले स्वीकृत गरेको कार्यक्रम परिवर्तन गर्ने पटके निर्णयवाट रकमान्तर र श्रोतान्तर गर्ने तथा एक योजनामा छुट्टयाईएको बजेट सोही योजनाको नामवाट बजेट खर्च लेखि अन्य योजना कार्यान्वयन गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

४.७ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा २४ मा बमोजिम आवधिक योजना, मध्यमकालिन, दीर्घकालीन विकास योजना, आयोजनाको प्राथमिकिकरण गरी नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति , लक्ष्य र प्रक्रिया तथा दिगो विकास लक्ष्यको आन्तरिकिकरण र सामजस्यता गरेको छैन । ऐन बमोजिम आवधिक योजना, मध्यमकालिन, दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी आवधिक योजना तयार गरिनु पर्दछ ।रण र छनौट गरी सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।

४.८ **बजेट अवण्डा –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी आय–व्ययको अनुमान पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस पालिकाले यो वर्ष १६ खर्च शिर्षकमा रु.२३६०००००।०० अबण्डा बजेट व्यवस्था गरी कार्यपालिकाको बिभिन्न मितिको पटके निर्णयबाट खर्च गर्ने गरेको देखिन्छ । जसले गर्दा वित्तीय अनुशासन र पारदर्शिता कायम भएको छैन । तसर्थ बजेट खर्चलाई पारदर्शिता र पद्धतिमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।तसर्थ बजेट खर्चलाई पारदर्शिता र पद्धतिमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।अवण्डा बजेटबाट पालिकाले समय समयमा छुट्टै निर्णय गरी कार्यान्वयन गरेका केही योजनाका उदाहारण देहाय अनुसार छन्-

क सं	अवण्डा बजेट राखेको कार्यक्रम तथा शिर्षकको नाम	बजेट / खर्च
१	५ वटै वडाको लागि म्याचिङ्ग फण्ड	३३५५०००
२	युवासँग अध्यक्ष कार्यक्रम	१००००००
३	जनतासँग अध्यक्ष कार्यक्रम	३००००००
४	महिलासंग उपाध्यक्ष कार्यक्रम	२००००००
५	महिलासंग कार्यपालिका सदस्य कार्यक्रम	६०००००
६	कृषि विकास कार्यक्रम	१५०००००

७	पशु विकास कार्यक्रम	१५०००००

५ **कार्यपालिका निर्णय-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, 2074 को दफा 16 मा कार्यबिभाजन र सम्पादन सम्बन्धी व्यवस्था अनुसार कार्यपालिकाको कार्यबिभाजन र कार्यसम्पदान सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धित कार्यपालिकाले स्वीकृत गरेको नियमावली बमाजिम हुने कार्यपालिकाका पदाधिकारीहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार सो नियमावलीमा उल्लेख हुनुपर्ने र नियमावलीबाट पदाधिकारीहरुको कार्य बिभाजन वा काम, कर्तव्य र अधिकार नतोकिएसम्म स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन बमोजिम हुने व्यवस्था छ । कार्य बिभाजन र कार्यसम्पादन सम्बन्धी नियमावली बनाई सम्बन्धित कार्यपालिकाले स्वीकृत गरेको छैन । कार्यपालिकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन विपरित निर्णयहरु गरेको देखिएकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ । कार्यपालिकाले बिभिन्न समयमा बैठक बसी गरेका निर्णयहरु मध्ये केही निम्नानुसार छन्

मिति	निर्णय नं.	निर्णयहरु
२०७९।५।२३	१	करारका कर्मचारीको म्याद थप
२०७९।५।२३	४	सहायक स्तर पाँचौं तहका कर्मचारीको रमाना
२०७९।६।२	३	कर्मचारीको कार्य विभाजन र कर्मचारीहरुलाई कामकाजमा खटाउने निर्णय
२०७९।८।११	१२	विभिन्न योजनाको डिपिआर तयार गर्न विनियोजन गरीएको रु १८ लाखवाट गुठिचौर एग्रो प्रालिको वगैंचा व्यवस्थापन गर्न शिर्षकान्तर
२०७९।९।१८	२	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले अध्यक्षको आदेश पालना नगरेको र तोकिएको जिम्मेवारी पुरा नगरेकोले सरुवाको लागि संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा लेखि पठाउने
२०७९।१०।३	१	२०७९।९।१८ को निर्णय सम्बन्धमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत कार्यालयको कामको शिलसिलामा अनलाईन ई विड गर्न जिल्ला सदरमुकाम जानु भएको र उपाध्यक्ष समेत अनुपस्थित भएकोले निर्णय नं २ खारेज
२०८०।२।३२	११	ऐन नियम निर्माणको लागि अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्न विपद व्यवस्थापन कोषबाट रकम शिर्षकान्तर गरिएको मिति २०८०।१।२० को निर्णय परिवर्तन गरी वडा नं ३ र अन्य वडामा कुलो मर्मत गर्न रु ३८००००। खर्च गर्ने निर्णय

६ **खर्चको विश्लेषणः** पालिकाले यसवर्ष कुल आन्तिरक आयबाट रु.१८०६६९९.१८ राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु. ३१२३७९६५९.९१ समेत रु. ३१४१८६३५९.०९ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु. १८९७५६७४०.० र पूँजिगत तर्फ रु. ११२६७६७३६.० गरी रु.३०२४३३४७६.० खर्च भएको छ ।खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा ०.७६ प्रतिशत रहेको छ ।यसवर्ष पदाधिकारी सुबिधामा रु. ५८,२०,५००.० खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको ३.२२ गुणा बढी रहेको छ ।पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट चालु ६०.३९ प्रतिशत र ३९.६० प्रतिशतमात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाले विकास निर्माण कार्यक्रम सञ्चालनमा न्युन खर्च गरी प्रशासनिक कार्यमा बढी खर्च गरेको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरुपमा विकास निर्माणमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

७ **त्रैमासिक पुँजिगत खर्च -**आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने कार्यालयले त्रैमासिक प्रगति विवरण वनाई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार त्रैमासिक पूँजीगत खर्चको स्थिति निम्न अनुसूचि बमोजिम छ । पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरणअनुसार वार्षिक रु.३० करोड २४ लाख ३२ हजार निकासा भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा रु. ३ करोड १८ लाख ३६ हजार(११ प्रतिशत), दोस्रो त्रैमासिकमा रु.४ करोड ७५ लाख ८० हजार(१६ प्रतिशत), तेस्रो त्रैमासिकमा रु.४ करोड ७१लाख ८८ हजार (१६ प्रतिशत) र चौथो त्रैमासिकमा रु. करोड लाख हजार (प्रतिशत) खर्च गरेको देखिएको छ ।यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र रु.१२ करोड ८६ लाख २७ (४३ प्रतिशत) खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन ।स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ७ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

८ **प्रशासकीय संगठन र जनशक्ति व्यवस्थापन-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ५८ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत सहित ४८ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका लेखा अधिकृत,शिक्षा अधिकृत,कृषि अधिकृत,पशु अधिकृत सहित १० पदहरु रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

९ **तलबि प्रतिवेदन पारित नभएको-** निजामती सेवा ऐन २०४९, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, शिक्षा ऐन, २०२८ मा तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ | पालिकाले यो वर्ष तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ २४ जना कर्मचारीको रु.१५५१११०.०५ र पालिकाका ३५ जना कर्मचारीहरुको रु.२१०७९३३०.३० समेत रु.२१२३४४४०.३५ खर्च लेखेको छ ।तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्न पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

१० **कर्मचारी करार-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ।तर गाउँपालिकाले विभिन्न पदमा ४९ जना कर्मचारीहरु करारमा राखि रु.८३,२७,२८६.०० खर्च लेखेको छ ।कार्यालयले कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी कानुन बमोजिम मात्र पदपुर्ति गरेर खर्च गर्नुपर्दछ ।

११ **करार कर्मचारी व्यवस्था-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ (८) मा नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयस, बगैंचे, प्लम्बर लगायतका पद तथा सेवामा बाहेक करारमा नियुक्त गर्न पाइने व्यवस्था छैन ।पालिकाले उल्लेखित पदहरुमा बाहेक कर्मचारी करारमा नियुक्त गरी तलव भत्ता रु.२६६५०००.० भुक्तानी गरेको पाइयो । ऐनको व्यवस्था विपरीत कर्मचारी नियुक्त गरी भुक्तानी गर्ने कार्य नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	२६,६५,०००

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ११ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१२ **कर्मचारी फिल्ड भत्ता-** अर्थमन्त्रालयको मिति २०७१।४।२ को नयाँ तलबमान,सुविधा सम्बन्धी परिपत्रको अनुसुची ९।३।२ बमोजिम फिल्डमा अर्थात गाउँ गाउँमा बसि काम गर्ने नापि टोली, कृषि जे.टि, जे.टि.ए जस्ता कर्मचारी, तथ्याङ्क विभागका तथ्याङ्क लिने टोली, जिल्ला सहकारी कार्यालयका फिल्डमा कार्य गर्ने कर्मचारी,विद्यालय निरिक्षक, मातृ स्वास्थ्य कार्यकर्ता, अदालतका तामेलदार, अमिन जस्ता कर्मचारीहरुले मात्र फिल्ड भत्ता पाउने उल्लेख छ। कार्यालयले गाउँपालिकाका १२ जना प्राविधिक कर्मचारीहरुलाई रु ८००० को दरले कुल रु.११५२०००.० फिल्ड भत्ता वापत भुक्तानी गरेको पाईयो ।सो खर्च लेख्दा पालिकाले आन्तरिक आम्दानीलाई पनि ध्यान दिई यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

१३ **खाना तथा विविध खर्च-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाको आन्तरिक आय रु.१८०६६९९.१८ रहेकोमा पालिकाले यस वर्ष अतिथि सत्कार खर्च

रु.४५६३२६.० र विविधतर्फ रु.२५०००००.० गरी कुल रु. २९,५६,३२६.०० खर्च गरेको पाईयो । पालिकाले प्रयोजन नखुलाई गरेको विविध खर्च सम्बन्धी केही उदाहरण निम्नानुसार छन । यस्ता खर्चमा पालिकाले नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

भौ नं/मिति	पार्टिको नाम	भुक्तानी रकम	प्रयोजन
४९५/ २०८०-०३-२४	हिमाली होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट	१९८७६५.	
४९६/ २०८०-०३-२४	हिमाली होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट	४८३६१५.	खाना,खाजा
४९६/ २०८०-०३-२४	पाउनाघर होटल	२१६९३०.	
१६५/ २०८०-०३-२४(संघीय हस्तान्तरित)	अनमोल अमुल्य अर्गानिक पाहुना घर होटल	१९९०००.	
जम्मा		१०९८३१०.०	

१४ **आर्थिक सहायता** -पालिकाले स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा बजेट विनियोजन गरेर मात्र आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। पालिकाले मापदण्ड र कार्यविधि तयार नगरी विभिन्न १० संघसंस्था र व्यक्तिहरुलाई रु. ५९९२११.० आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ ।उक्त रकम पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु. १८०६६९९.१८ को ३३ प्रतिशत हुन आउँछ ।निश्चित विधि र मापदण्ड वेगर आर्थिक सहायता वितरण गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।

१५ **कानून र संचालन स्थिति** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ ।यस पालिकाले हालसम्म २ वटा ऐन, १ वटा नियमावली, ५वटा कार्यविधी,३ वटा निर्देशिका लगायत ११ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ ।

१६ **न्यायिक समिति**- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार यो वर्ष १७ वटा विवाद संख्या दर्ता भएकोमा १५ वटा मात्र फस्यौंट भई

२ वटा बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फस्यौंट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।

१७ **अवकास कोष-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष कर्मचारी अवकास कोषमा कुनै पनि रकम ट्रान्सफर गरेको पाईएन।पालिकाले उक्त कोषको सञ्चालन सम्बन्धी समयमै कानुनको व्यवस्था गरी नियमानुसार रकम कट्टा गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

१८ **लक्ष्य प्रगति-**स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ अनुसार पालिकाले लक्ष्य प्रगति विवरण तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।उपयुक्त व्यवस्था अनुसार ऐन बमोजिमको ढाँचामा प्रगति प्रतिवेदन तयार गरेको छैन ।कार्यालयले पेश गरेको विवरण अनुसार विषयगत र भौतिक पूर्वाधार अन्तर्गत निम्न बमोजिम प्राप्ति भएको विवरण पेश गरेको छ ।कार्यालयले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला तथा केन्द्रीय स्तरका योजनाको ऐन बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार नगर्ने पदाधिकारिलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ ।

कार्यक्रम/योजना	**यो वर्ष कुल कार्यक्रम**	**वार्षिक प्रगति स्थिति**			
		शून्य प्रगति कार्यक्रम	**२५% सम्म प्रगति भएका कार्यक्रम**	**५०% सम्म प्रगति भएका कार्यक्रम**	**७५% सम्म प्रगति कार्यक्रम**
	२३७	३८	१	५	१९३
रकम	९४४५२०.०				

१९ **खरिद तथा ठेक्का अभिलेख-**

पालिकाको खरिद तथा ठेक्का अभिलेख सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु निम्नानुसार छन्

१९.१ कार्यालयले ठेक्का सम्झौताबाट भएको कामको अभिलेख (म ले प फा नं ५०६ बमोजिमको ढाँचामा ठेक्कागत अभिलेख खाता र म ले प फा नं ५०७ बमोजिम ठेक्का सम्बन्धी गोश्वारा लगत) राखेको छैन । मलेप

फा नं ५०६ र ५०७ नराखेको ठेक्का सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण प्राप्त हुन सकेन । ठेक्का सम्बन्धी गोश्वारा खाता राख्ने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।

१९.२ **खरिद कारवाही अभिलेख** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १४९(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले हरेक खरिद कारवाहीको निम्ति छुट्टै फाइल खडा गरी राख्नु पर्ने र उपनियम(२) बमोजिम फाइलमा अन्य कागजातका अतिरिक्त सम्झौता फाइलको पञ्जिका, वोलपत्र वा पूर्वयोग्यताको लागि आव्हान गरिएको सूचना, बोलपत्र, पूर्वयोग्यता वा प्रस्ताव आव्हान सम्बन्धी कागजात, प्रस्तावदाताहरुलाई पठाएको जवाफ, बैठकको माइन्यूट, बोलपत्रको मूलप्रति, पूर्वयोग्य भएका बोलपत्रदाताको योग्यता, मूल्यांकन प्रतिवेदन, सफल वोलपत्रदातालाई पठाएको स्वीकृतिको प्रारम्भिक सूचनाको प्रतिलिपि, असफल बोलपत्रदाताहरुलाई पठाएको सूचनाको प्रतिलिपि, खरिद सम्बन्धी प्रकाशित सूचनाहरु, खरिद सम्झौता, प्रगति प्रतिवेदन, इन्भ्वाइस र निरीक्षण प्रतिवेदन, खरिद सम्झौतामा संशोधन गरिएको भए सो सम्बन्धी कागजात, मालसामान प्राप्ति, निरीक्षण र स्वीकृति लगायतको कागजात, मूल्यांकन प्रतिवेदन र सोसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण कागजात लगायतको विवरण क्रमवद्ध रुपमा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले खरिदसँग सम्बन्धित कागजातहरु अलग अलग फाइलमा राख्ने गरेकोले लेखापरीक्षणले माग गरेको कतिपय खरिद सम्बन्धी विवरणहरु प्राप्त हुन सकेन । नियमावलीले तोके अनुसार सम्पूर्ण कागजातहरु सिलसिलेवार रुपमा एउटै फाईलमा राखी पञ्जिका समेत तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

२० **वार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजनाः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु. ११२६७६७३६.० पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ ।तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।

२१ **योजना प्राथमिकीकरण(पुँजिगततर्फ)** योजना प्राथमिकीकरण(पुँजिगततर्फ) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । स्थानीय तहले योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पादनमूलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दिगो र वातावरण संरक्षण र भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना गरी प्राथमिकता आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा निम्नअनुसार पालिकास्तरका कुल १८४ योजनामा वजेट विनियोजन गरेको छ।

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	योजना सङ्ख्या	रु.२० लाखमाथिका योजना सङ्ख्या	रु.५ लाख देखि २० लाख सम्मका योजना सङ्ख्या	रु.५लाखभन्दा कमका योजना सङ्ख्या
१	पालिकास्तरीय	१८४	०	४९	१३५

उपर्युक्त विवरणअनुसार पालिकाले साना र वितरणमुखी योजनाहरु सञ्चालन गरेको देखिन्छ ।साना तथा वितरणमुखि योजना छनौट गर्दा दीघकालिन प्रतिफल प्राप्त नहुनका साथै चालु प्रकृतिका खर्चमा वृद्धि भै लागत प्रभावी र कार्यसमेत नहुने देखिदा यस्ता कार्यमा सुधार हुनुपर्दछ ।

२२ **सेवा प्रवाह-**स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम,कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने अनुसार यस वर्ष पालिकाबाट निम्नानुसार सेवा प्रवाह गरेको विवरण प्राप्त भएको छ ।

विवरण	**जम्मा**
स्वीकृत घरनक्सा पास -अभिलेखिकरण	१
पञ्जिकरणतर्फ	
जन्म दर्ता	२८०
मृत्यु दर्ता	८५
बसाई सराई दर्ता	१०
विवाह दर्ता	१०३
सम्बन्ध विच्छेद दर्ता	१

पूर्वाधार विकास सडक निर्माण	

२३ **सार्वजनिक परीक्षण-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेखदेख,मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गरेको अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गर्नु,गराउनु अभिलेख राख्नुपर्दछ ।

२४ **अनुदान प्राप्ती, वितरण, उपयोग र फिर्ता -**

पालिकाको अनुदान प्राप्ती, वितरण, उपयोग र फिर्ता सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु निम्नानुसार छन्

२४.१ स्थानीय तहले नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त गर्ने समपूरक र विशेष अनुदान बापतको रकम वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गरी खर्च गर्नु पर्नेमा कार्यालयको बार्षिक कार्यक्रम तथा योजना परीक्षण गर्दा समपुरक अनुदानवाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम बार्षिक योजनामा स्पष्ट देखिने गरी समावेश गरेको देखिएन । अनुदान प्राप्त भई सो वाट सञ्चालन हुने योजना कार्यक्रममा समावेश हुनु पर्दछ ।

२४.२ संघीय एवं प्रदेश सरकारको कानून एवं कार्यविधि बमोजिम ती निकायबाट स्थानीय तहमा प्राप्त हुने समपुरक वाहेकका अनुदान खर्च नभई बाँकी रहेको अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिम कार्यालयले पेश गरेको अनुदान रकम ३ राजश्व भौचर अनुसार रु ८५२७३०१। फिर्ता गरेको छ । तर सुत्र प्रणाली अनुसार ८३९९८०१। मात्र फिर्ता गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

२५ **संस्थागत क्षमता तथा वित्तीय सुशासन जोखिममूल्याङ्कन-** स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ को दफा ८० को प्रयोजनका लागि सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन कार्यविधि,२०७७ तर्जुमा गरेको छ । जसमा स्वमूल्याङ्कनमा १० वटा विषयक्षेत्रहरु र प्रत्येक विषयक्षेत्रहरुको ३ वटा मूल्यांकनका तहहरु रहेका छन् । कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनमा ६६.५% अंक प्राप्त गरेको छ ।७५३ स्थानीय तहहरुको औसतमा ६४.३६% छ भने उच्च अंक प्राप्त गर्ने पालिकाले ९७.५% अंक प्राप्त गरेको छ ।

स्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिममूल्याङ्कन-

स्थानीय तहको वित्तीय प्रणाली व्यवस्थित, पारदर्शी, विधिसम्मत र प्रभावकारी बनाउन स्थानीय वित्त व्यवस्थापनका सम्भावित जोखिमका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी यसको लेखाजोखाको माध्यमबाट स्थानीय तहको वित्तीय सुशासनलाई संस्थागत गर्न सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले स्थानीय तह वित्तीय सुशासन

जोखिममूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७७ तर्जुमा गरेको छ। पालिका आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को स्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिममूल्याङ्कनमा ६८.८७% अंक प्राप्त गरेको छ । ७५३ स्थानीय तहहरुको औसतमा ५८ % अंक रहेको छ भने उच्च अंक प्राप्त गर्ने पालिकाले १००% अंक प्राप्त गरेको छ ।पालिकाले संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनमा र वित्तीय सुशासन जोखिममूल्याङ्कनमा औषतभन्दा बढी अंक प्राप्त गरेको छ ।अन्य कम अंक प्राप्त भएका विषयक्षेत्रहरुको अवस्थामा सुधार गर्नुपर्दछ ।

२६ **जिन्सी व्यवस्थापन-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम ९४, ९५ र ९६ बमोजिम जिन्सी मालसामानको लगत खडा गरी राख्नुपर्ने, सोको निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका सामान मध्ये मर्मत गर्नुपर्ने सामान ३ महिना भित्र र लिलाम गर्नुपर्ने सामान ६ महिना भित्र लिलाम गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था छ ।महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले २०७७।८।७ मा २०७७।९।७ भित्र सबै तहका कार्यालयहरुलाइ २०७६।७७ सम्मको मौज्दात प्रबिष्टि र जिन्सी निरीक्षण फारम अनिवार्य रुपमा (PAMS)मा प्रविष्ट गर्ने र अनिवार्य रुपमा (PAMS) मा सरकारी सम्पत्तीको लेखाङ्कन गर्न परिपत्र गरेको छ । यस सम्बन्धि देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार छः

• कार्यालयले गत विगत वर्षको मौज्दात रहेका र यस वर्ष खरिद भएका समानहरुको Public Asset Management System (PAMS) मा प्रविष्टी गर्नुपर्नेमा सो सम्बन्धि अद्यावधिक गरेको पाइएन ।अनिवार्य रुपमा PAMS मा जिन्सी दाखिला गरि जिन्सी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ।

• यस पालिका अन्तर्गतका साविक गाउँ विकास समितिबाट भएका सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धमा अभिलेख अद्यावधिक गरेको पाईएन ।

• नियमावलीको व्यवस्था अनुसार जिन्सी निरीक्षण गराई सोको आधारमा मर्मत सम्भार, लिलामी लगायतका कार्य गरी जिन्सी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ। जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका सामानहरुको मर्मत तथा लिलाम गरी जिन्सी अधावधिक गर्नुपर्दछ ।

२७ **गत वर्षको भुक्तानी-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा ९ मा बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमध्ये आगामी वर्ष भुक्तानी गर्नुपर्ने बाँकी रकम समावेस गरेर बजेट बनाउने व्यवस्था छ। पालिकाले गतवर्षको भुक्तानी दिन बाँकीको खाता तथा कच्चावारी (म.ले.प.फा.नं. २२१) प्रमाणित तथा यस वर्षको बजेटमासमेत गत वर्षको भुक्तानी दिन बाँकीको व्यवस्था नगरी रु. ४४५००००.० भुक्तानी दिएको छ। तसर्थ यस्तो खर्च प्रमाणित गरेर मात्र भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

क्र.सं.	**आ.व. २०७९।८० को भुक्तानी दिन बाँकीको कार्यक्रम/योजना/विवरण**	**रकम**
	संकर मा वि व्यावस्थापन	३८००००००
	संकर मा वि शौचालय	५००००००
	वडा व्यावस्थापन वडा नं १	१५०००००
	जम्मा	४४५००००.०

२८ **पेश्की बाँकी-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५० मा पेश्की दिईएको रकम तोकिएको म्याद भित्र फस्र्यौट गर्नु गराउनु पेश्की लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने उल्लेख छ ।पालिकाले निम्न कर्मचारी तथा संस्थालाई दिएको पेश्की आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म फस्यौंट नभई रु.४१७७०५०.० बाँकी रहेको देखिन्छ ।सो मध्ये निम्नानुसारको म्याद नाघेको पेश्की रु. ४१७७०५०.० फस्यौंट गर्न बाँकी रहेकोले उक्त पेश्की नियमानुसार फस्यौंट गर्नुपर्ने रु. (यस सम्बन्धि विवरण अनुसूचिमा उल्लेख छ)

पेश्की	४१,७७,०५०

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा २८ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

२९ **म्याद ननाघेको पेश्की-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५२ मा पेश्की रकमको विवरण तयार गरी म्याद नाघेको र म्याद ननाघेको छुट्टाछुट्टै अभिलेख राखी एकीकृत लगत तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले यस वर्ष निम्नानुसार ३ वटा ठेकेदारलाई रु. १८२३३५१.० पेश्की दिएको छ ।पेश्कीको आर्थिक वर्षको अन्तसम्म म्याद ननाघेतापनि सोको अभिलेख व्यवस्थित गरी फस्यौंट तथा गत विगतका पेश्कीको समेत एकिकृत हिसाव कायम गर्नुपर्दछ ।(यस सम्बन्धि विवरण अनुसूचिमा उल्लेख छ)

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा २९ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३० **आन्तरीक आय-**

पालिकाको आन्तरीक आय सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु निम्नानुसार छन्

३०.१

सवारी कर - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर र आफ्नो क्षेत्रमा आउने सबै प्रकारको सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी कर उठाउने उल्लेख भएकोमा यस बर्ष कुनै पनि रकम उठाएको देखिएन । हरेक वर्ष दर्ता हुने सवारीको अभिलेख राखी कर असूलीलाई प्रभाबकारी बनाउने तर्फ सम्वन्धित निकायको ध्यान जानु पर्दछ ।

मनोरञ्जन कर - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन हल, संगित, थियटर, मनोरञ्जन, प्रदर्शन स्थल, ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शूल्कमा कर लिनुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा पालिकाले यस शीर्षकमा कूनैपनि कर संकलन गरेको पाईएन । यस पालिकाको क्षेत्र भित्रवाट उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन कर एकिन गरी असुल गर्नुपर्दछ ।

३०.२ **राजश्व दाखिला** - आर्थिक कार्यबिधि नियमावली २०६४ को नियम ९ (६) बमोजिम जिम्मेवार व्यक्तिले आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगद सोही दिन दाखिला गरी स्रेस्ता खडा गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । साथै सोही ऐन अनुसार तोकिएको समयमा राजश्व रकम दाखिला नगरेमा सम्वन्धित तालुक कार्यालयले १० दिन सम्म ढिला गरेको भए १० प्रतिशत, १५ दिन सम्म ढिला गरेको भए १५ प्रतिशत जरिवाना गरी सो समेत दाखिला गर्न लगाउने र १५ दिन भन्दा ढिलो गरेको भए २५ प्रतिशत जरिवाना गरी नगद दाखिला गर्न लगाई कसूरको मात्रा अनुसार प्रचलित कानून बमोजिम बिभागीय कारवाही समेत गर्न गराउन सक्ने व्यवस्था छ । कार्यालय अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरुले प्राप्त गरेको राजश्व रकम ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार तोकिएको अवधि भित्र दाखिला गरेको छैन । यसरी ढिला हुने गरी राजश्व रकम बैक दाखिला भएको अवधिको कार्यालयले छानविन गरी, जरिवाना रकम असुल गर्नुपर्ने देखिन्छ । कार्यालयले सम्पूर्ण पाँच वडा कार्यालयहरुले प्राप्त गरेको आन्तरिक राजश्व रकम र बैकमा दाखिला गरेको विवरणमा कार्यालयले विशेष ध्यान दिनुपर्दछ ।

३०.३ **नदिजन्य पदार्थको ठेक्का-** कार्यापालिकाको मिति २०७९।३।१९ को निर्णयानुसार तिला नदी र वाविला खोलावाट नदिजन्य पदार्थ उत्खनन संकलन र विक्रि वितरण गरी श्रोत बृद्दि गर्ने कार्यविधि २०७९।८० स्वीकृत गर्ने, प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरेको छ । पालिकाले प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरेको भनी आ व २०७८।७९ मा २ परामर्शदातालाई रु ९८८७५०। भुक्तानी गरे पनि जिल्ला समन्वय समितिवाट प्रतिवेदन स्विकृत भएको देखिएन । पालिकाले २०७९।८० मा तिला नदी र वाविला खोलावाट नदिजन्य पदार्थ उत्खनन संकलन र विक्रि वितरणको कुनै प्रकृया अवलम्वन गरेको छैन । पालिकाको कार्यालय देखि दानसाँधु पुलसम्मका बिभिन्न स्थानमा बिभिन्न व्यक्ति तथा समुहले अवैध उत्खनन गरी विक्रि वितरण गर्ने गरेको देखिए पिन

पालिकाले नियन्त्रण नगरेकोले पालिकाको आयमा असर परेको छ । यस सम्बन्धमा पालिकाले ध्यान दिई आन्तरिक आय बृद्दि गर्नु पर्दछ ।

३०.४ **आन्तरिक आयको स्थिति-** पालिकाले यो बर्ष शिर्षकगत र श्रोतगत आयको अलग अलग अनुमान नगरी एकमुष्ट रु १५०००००/- आन्तरिक आय हुने अनुमान गरेकोमा सुत्र प्रणालीमा प्रविष्ट गरेको आन्तरिक आय रु १८०६६९९।४८ प्राप्त भएको देखिन्छ । पालिकाले तयार गरेको एकिकृत आय व्यय विवरणमा एकमुषठ आय जनाएको तर कुन शिर्षकमा के कती आम्दानी भयो भनी नखुलाएकोले शिर्षकगत आय सम्बन्धमा बिष्लेषण गर्न सकिएन ।

३०.५ **व्यवसाय कर** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनूपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत कुनै कर संकलन नगरेकोमा पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका व्यवसायीहरुको अभिलेख अध्यावधिक गरेको छैन । जसबाट पालिकाले संकलन गरेको व्यवसाय कर यथार्थ मन्न सक्ने अवस्था छैन । तसर्थ पालिकाले आप्mनो क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।

३०.६ **रसिद नियन्त्रण खाता नरहेको-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहले आन्तरिक आम्दानी हुने रकमहरूको नगदी रसिद कट्टी गरी त्यसलाई दैनीक आम्दानी किताबमा प्रविष्ट गरी तोकिएको समयमा बैङ्क दाखिला गर्नुपर्दछ । नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाएको विभिन्न करहरुको सिफारिस दस्तुरको लागि प्रयोग गरिने नगदी रसिदको रसिद नियन्त्रण खाता अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ ।गत वर्षको मौज्दात,यो वर्षको आय,यो वर्षको खर्च र बाँकी जिम्मेवारी देखिने गरी नगदी रसिदको खाता तयार गर्नपर्नेमा सो खाता तयार गरेको छैन । आ.व. को अन्तमा फिर्ता गर्नुपर्ने कतिपय रसिद ठेलीहरु फिर्ता आएको छैन । आम्दानीतर्फ प्रयोग गरिने रसिद ठेलीको आय एकिन गरी बैंक जम्मा विवरण राखी श्रेस्ता अद्यावधिक गर्नुपर्नेमा नगरपालिकाले रसिद नियन्त्रण खाता नराखेको कारण एकिन हुन सकेन ।

३०.७ **राजश्व अभिलेख** - कार्यालयले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाबाट रसिद ठेलिहरु छपाई गरेर वडा कार्यालयमा पठाउने गरेकोमा सोको पुरा अभिलेख पालिकामा आएको देखिएन । अघिल्लो आ.व.को बाँकी के कति छन एकिन गर्न सकिएन । कार्यालयबाट सवै वडाहरुमा पनि स्वचालित प्रणालि जडान गरी राजस्व संकलन गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ । राजश्व रसिद नियन्त्रण प्रणाली नहुँदा छुट्टै रसिद छपाई प्रयोग गर्ने अवस्था रहने हुँदा यस सम्बन्धमा कार्यालयबाटै छानविन गर्नुपर्दछ । कार्यलयले आगामी दिनमा रसिद नियन्त्रण तथा राजश्व असूलीलाई स्वचालित प्रणाली मार्फत ब्यवस्थापन सम्बन्धमा विशेष ध्यान पुर्याउनुपर्ने देखिन्छ ।

३०.८ **सेवा प्रवाह र आम्दानी-** पालिकाले नाता प्रमाणित, घरबाटो सिफारिस, व्यक्तिगत घटना दर्ता सिफारिस लगायतको दस्तुर नगदी रसिदबाट संकलन गरेकोमा के कति संख्यामा उक्त सेवाहरु प्रवाह गर्यो भन्ने खुल्ने सेवा प्रवाहको विवरण तयार गरी पेश गर्न नसकेको कारण सेवा प्रवाह र संकलित राजश्व भिडान गर्न सकिएन । सेवा प्रवाहको विवरण तयार गर्ने परिपाटी तर्फ पालिकाको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ ।

३१ **लागत अनुमान-** सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ५ मा सार्वजनिक खरिद निकायले कुनैपनि खरिदको लागि तोकिए बमोजिम लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम १४ ले अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट लागत अनुमान स्विकृत गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई अनिवार्य गरेको छ।कार्यालयले देहाय बमोजिमको कार्य गर्दा लागत अनुमान बेगर रु.१०,८३,३३६.० भुक्तानी गरेको पाईयो ।लागत अनुमान वेगरको खरिद गर्दा विश्वसनियता पारदर्शिता,जवाफदेहिता,प्रतिष्पर्धा र उत्तरदायित्वलाई कमजोर बनाउने देखिन्छ ।तसर्थ कार्यालयले लागत अनुमान स्विकृत गरेर मात्र खरिद प्रक्रिया अगाडी बढाउनुपर्दछ ।

क्र.सं.	गो.भौ.नं./मिति	कार्यक्रम/प्रयोजन	व्यक्ति/पार्टी	भुक्तानी रकम
१	२०८/२०८०- ०१ - २७	सवारी मर्मत	ए टु जेट अटो पार्टस एण्ड सर्भिस	४,३६,३९६.०
२	३०६/२०८०- ०२ - २२	झोला,खादा,रेनकोट खरिद	नारायण जनरल स्टोर एण्ड सप्लायर्स	१,१६,१२०.०
३	३०८/२०८०- ०२ - २२	मोटरसाईकल मर्मत	श्री भैरब नाथ अर्डर सप्लायर्स	२, ०० , ८५० . ०
४	१८६/२०८०- ०३ - २७(संघीय हस्तान्तरित पशुतर्फ)	कृत्रिम गर्भाधारण मिसन कार्यक्रम(AI Gun, Dry Shipper)	टोटल टेक्नोलोजिस प्रा.लि.नेपालगंज	३, ३० , ००० . ०
जम्मा				१०, ८३ , ३३६ . ०

३२ **भ्रमण प्रतिवेदन/अभिलेख नभएको -**भ्रमण खर्च नियमावलि,२०६४ को नियम १८ मा भ्रमणमा खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण समाप्त भएपछि नियमानुसार पाउने दैनिक भत्ता तथा भ्रमण खर्चको बील भरी भ्रमण प्रतिवेदन साथ आवश्यक बील भर्पाई सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ साथै नियमावलिको नियम २१ मा भ्रमणमा खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण प्रारम्भ गरेपछि अनुसूचि ६ बमोजिमको ढाँचामा भ्रमण अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।कार्यालयले आ.व.२०७९/८० मा भ्रमण खर्च वापत रु.२८,१८,६५०.०० भुक्तानि गरेको पाईयो ।कार्यालयले उदेश्य प्रयोजन नखुलाई विभिन्न समयमा पदाधिकारी र कर्मचारीको भ्रमण आदेश स्वीकृत गरेकोले उदेश्यपरक कामको भ्रमण

भएको सुनिश्चित हुन सकिएन ।भ्रमण पश्चात भ्रमण प्रतिवेदन आंशिक रुपमा मात्र संलग्न रहेको साथै तोकिएको ढाँचामा भ्रमण अभिलेख समेत नहुदा नियमावलिको व्यवस्था अनुसार गर्न विषेश ध्यान दिनुपर्दछ ।

३३ **भ्रमण भत्ता-** कर्णाली प्रदेशको स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले पाउने सुविधा सम्बन्धी कानूनमा संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको ऐन,२०७७ बमोजिम गाउँपालिकाका वडाध्यक्षको दैनिक भ्रमण भत्ता दर रु.१५०० रहेको छ ।नमुना छनौटका आधारमा परीक्षण गर्दा कार्यालयले देहाय बमोजिम पदाधिकारीहरुलाई रु.१६००.० को दरले भ्रमण भत्ता प्रदान गर्दा बढी भुक्तानी भएको रकम सम्बन्धितबाट असुल गर्नुपर्ने रु.

भौ नं/मिति	**कर्मचारीको नाम**	**पद**	**भ्रमण अवधि**	**भ्रमण भत्ता दर प्रति दिन**	**भ्रमण भत्ता दर भुक्तानी भएको**	**बढी भुक्तानी**
२७/२०७९-०८-०९	टिकादत्त न्यौपाने	वडाअध्यक्ष (वडा नं ४)	२४ दिन	१५००	१६००	२४००.०
	अर्जुन कुमार महतारा	वडाअध्यक्ष (वडा नं १)	१२ दिन			१२००.०
जम्मा						**३६००.०**

असुल गर्नुपर्ने	३,६००

३४ **मर्मत खर्च-**

सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ९६(१) मा मालसामान मर्मत गर्नुपर्ने भएमा सोको लागत अनुमान स्वीकृत गराउनु पर्ने र नियम ९६(३) मा पाँच हजार माथिका पार्टपूर्जा फेर्नु पर्ने भएमा सोको जिन्सी दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।कार्यालयले सवारी साधन मर्मतमा रु ३५,००,०००.०० खर्च गरेकोमा मर्मत कार्यको लागत अनुमान तयार गरी स्वीकृत गरेको छैन भने फेरीएको पार्टपुर्जाको जिन्सी दाखिला गरेको छैन।नियमावलीको व्यवस्था अनुसार लागत अनुमान तयार नभएको तथा फेरीएका पार्टपुर्जाको जिन्सी दाखिलासमेत नगरेकोले खर्चको वास्तविकता यकिन गर्न सकिएन।

३५ **ईन्धन खर्च-** कार्यालयले विनियोजित बजेट खर्च गर्दा सार्वजनिक श्रोतको अधिकतम उपयोग हुने गरी मितव्ययिता अवलम्बन गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।कार्यालयले यस वर्ष कार्यालय प्रयोजनका लागि रु.३६,६४,०८७.०० र अन्य प्रयोजनका लागि रु.२,४४,६६५.०० गरी कुल रु.३९,०८,७५२.०० ईन्धन वापत खर्च भएको पाईयो ।कार्यालयले उक्त खर्च लेख्दा कुन कुन गाडीको लागि कति ईन्धन उपलब्ध गराई कुन कुन प्रयोजनको लागि प्रयोग भएको सम्पूर्ण विवरण खुलाउने लगबुक,कार्यविवरण माइल मिटर,सवारी साधन नं आंशिक रुपमा मात्र खुलाएर अभिलेख राखेकोले खर्चको सदुपयोग कार्यालयको कार्यमा भएको भन्ने अवस्था देखिदैन ।

३६ **बैठक भत्ता-**अर्थ मन्त्रालयको कार्यसंचलान निर्देशिका,२०७७(आठौं संस्करण) को बुँदा नं ७.१.१(३) मा एउटै निकाय र अन्तर्गतका पदाधिकारी/कर्मचारी मात्र बस्ने बैठकमा भत्ता प्रदान नगर्ने व्यवस्था रहेको छ ।कार्यालयले देहाय बमोजिम विभिन्न समयमा एउटै कार्यालयका कर्मचारी सम्मिलित बैठक बसेको हुँदा असुल हुनुपर्ने रु.

भौ नं/मिति	प्रयोजन	बैठकमा उपस्थित संख्या	बैठक भत्ता दर	भुक्तानी रकम	कैफियत
३८७/ २०८०-०३-०७	ई विड ठेक्काको आर्थिक तथा प्राविधिक पक्षको मुल्याङ्कन बैठक	एकै कार्यालयका ३३ जना	१०००	३२२०००/ -	विभिन्न मितिमा २ देखि २१ पटक बैठक बसेको
४१५/ २०८०-०३-१६	खरिद समितिको बैठक वापत	एकै कार्यालयका ८ जना	१०००	१४८७५०/ -	विभिन्न मितिमा ७ देखि २४ पटक बैठक बसेको
४७०/ २०८०-०३-२३	खरिद समितिको बैठक वापत	एकै कार्यालयका १० जना	१०००	१७००००/ -	विभिन्न मितिमा २० पटक बैठक बसेको
जम्मा				६४०७५०/ -	

असुल गर्नुपर्ने	६,४०,७५०

३७ **घर भाडा-**सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ९४(१) अनुसार क्षेत्रिय र जिल्ला स्तरको सार्वजनिक निकायको हकमा त्यस्तो निकाय र जिल्ला प्रशासन कार्यालय,जिल्ला समन्वय समिति र को.ले.नि.का.को सूचनापाटीमा कम्तिमा ७ दिनको अवधिको सूचना टाँसगरी भाडाको प्रस्ताव माग गर्नु पर्ने र उपनियम ४ अनुसारको घर भाड ४ अनुसारको घरभाडा निर्धारण समितिले तय गरेको दर रेटको आधारमा घर भाडा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।सो व्यवस्था विपरित पालिकाले विभिन्न वडा कार्यालय लगायत अन्य कार्यका लागि घरभाडा लिई भाडा वापत रु. ९,५४,१०४.० .०० भुक्तानी गरेकों पाईयो।घर भाडामा लिदा घर भाडा निर्धारण समितिले तय गरेको दर रेटको आधारमा मात्र लिनुपर्दछ ।

३८ **एफ.एम.सञ्चालन-** स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ को दफा ११(ग) मा एक सय वाटसम्मको एफ.एम रेडियो संचालन अनुमति,नविकरण,नियमन र खारेजी सम्बन्धी व्यवस्था छ ।वि.सं २०७४ असार ३० गते सम्पन्न प्रथम गाउँसभाबाट स्वीकृत गरी सोही वर्षदेखि कार्यालयले सामुदायिक एफ.एम. रेडियो संचालन गरेको पाईयो ।स्थानीय सरकार संचालन ऐन बमोजिम रेडियो संचालनको लागि अनुमति दिने तथा नियमन गर्नुपर्नेमा पालिकाले आफै रेडियो संचालन गरी घर भाडा,जग्गा भाडा,प्रशासनिक व्यवस्थापन र खाना-खाजा वापत आ.व. २०७९/८० रु. ७३५११५.० खर्च लेखेको पाईयो । कार्यालयले सार्वजनिक श्रोतको उच्चतम प्रतिफल तथा प्रभावकारिता मित्वययिता कायम हुने गरी खर्च गर्नुपर्दछ ।

३९ **आई.एस.सी.(ए.जी.) व्यवस्थापन-**सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धि मापदण्ड,२०७८ ले सरकारी श्रोतको मितव्ययी,प्रभावकारी उपयोग र परिचालनबारे व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयले श्री त्रिभुवन माध्यमिक विद्यालय(प्राविधिक धार),गुठिचौर-५ लाई शैक्षिक व्यवस्थापन शिर्षक अन्तर्गत आ.व. २०७९/८० मा समानिकरण अनुदानबाट रु.२००००००.० लाख भुक्तानी गरेको पाईयो ।पालिकाबाट प्राप्त शैक्षिक व्यवस्थापन वापतको अनुदान विद्यालयले विद्यालयमा कार्यरत कर्मचारी (शिक्षक,लेखापाल,ल्याब असिस्टेन्ट,गेटकिपर र स्वीपर) को पारिश्रामिकमा खर्च गर्ने गरेको पाईयो।पालिकाले यसरी शैक्षिक व्यवस्थापन अनुदान शिर्षकमा उक्त विद्यालयलाई अनुदान दिईरहदा अनुदान दिनुको स्पष्ट उदेश्य र कानुनी आधारका साथै संघीय हस्तान्तरित अनुदान मार्फत समेत प्रदान हुने प्राविधिक धार विद्यालय अनुदानको दोहोरोपना तथा अनुदानको दुरुपयोग नहुने सुनिश्चित गरी कार्यालयले आफ्नो कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी सार्वजनिक खर्चको सदुपयोग गर्नुपर्नुपर्दछ ।

४० **वडा कार्यालय संचालन खर्च-**आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ३८ बमोजिम अधिकार प्राप्त अधिकारीले बाहेक अरु कसैले पनि बजेट खर्च गर्ने आदेश दिन वा खर्च स्वीकृत गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ ।सभाले वडागत रुपमा कार्यालय लगायत अन्य शिर्षकमा बजेट विनियोजन गरेपनि खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको छैन ।खर्च भुक्तानी लेख्दा पालिकाले गोश्वारा भौचर उठाई खर्च लेखेपनि कार्यालय संचालन खर्च जस्तै स्टेशनरी सामान,ईन्धन खर्च,मर्मत,संचार लगायत शिर्षकमा रु.६००००००.० खर्च भएको छ ।कार्यालयको स्वीकृति बेगर वडा आफैले माग फारम भर्ने,स्विकृत गर्ने तथा वडामै सामाग्री दाखिला गरेको भनी कार्यालयले भुक्तानी खर्च लेख्ने गरेको देखियो ।यसरी खर्च गर्दा

खर्चमा नियन्त्रण नहुनुका साथै खरिद भएका सामान PAMS मा प्रविष्ट नभई एकिकृत सम्पत्ति विवरण तयार नहुनुका साथै खर्चमा मितव्ययिता समेत नहुने अवस्था छ ।खर्च गर्ने अख्तियारी बेगर वडा आफुले खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

४१ **सार्वजनिक परीक्षण-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो वनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिमको कार्य भएको पाइएन । तोकिए बमोजिम सार्वजनिक परीक्षण गरी पालिकाबाट हुने आर्थिक कारोबारमा जवाफदेहिता र पारदर्शिताको प्रवर्द्धन गर्नु पर्दछ।

४२ **सहकारी नियमन-** सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरणअनुसार पालिका भित्र २१वटा सहकारी संस्था रहेका छन् । पालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) बाट विवरण दाखिला गरेको पाइएन ।त्यसैगरी पालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गरी तयार गरिएको प्रतिवेदन समेत लेखापरीक्षणका क्रममा पेश भएन । जसले गर्दा सहकारीको सञ्चालन अवस्था बारे अध्ययन गर्न सकिएन । तसर्थ ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सोको प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्दछ ।

४३ **जनप्रतिधिलाई आर्थिक सहयोग-** सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धि मापदण्ड,२०७८ ले सरकारी श्रोतको मितव्ययी,प्रभावकारी उपयोग र परिचालनबारे व्यवस्था गरेको छ ।कार्यालयले राजस्व आम्दानी, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी सार्वजनिक खर्चको सदुपयोग गर्नुपर्नेमा आन्तरिक श्रोत रु.१८०६६९९।१८ मात्र रहेको स्थितिमा आर्थिक सहायता सम्बन्धी कुनै कानुन बेगर देहायका पदाधिकारीहरुलाई आर्थिक सहयोग भुक्तानी हुँदा कार्यालयलाई बढी ब्ययभार पर्न गएको नियमसम्मत नदेखिएको रु.

भौ नं/मिति	पदाधिकारीको नाम	आर्थिक सहयोग रकम	आर्थिक सहयोगको कारण
३८९/ २०८०-०२-२५	बास्मती कामी(का.पा.सदस्य)	५००००.	घरको घाँस आगलागि भई पुर्ण रुपमा क्षति भएकोले

३१३/ २०८०-०३-२३	कमल बहादुर महत(वडा नं ५ अध्यक्ष)	१०००००.	औषधि उपचार
	बसन्ति बुढा	५००००.	औषधि उपचार
३४९/ २०८०-०३-२३	रोसनी कामी(का.पा.सदस्य)	५००००.	मुटुरोगी
जम्मा		२५००००.	

अनियमित भएको	२,५०,०००

४४ **फोहरमैला व्यवस्थापन-** फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ अनुसार स्थानीय तहहरुले स्रोतमै फोहरमैलाको वर्गीकरण गर्न लगाई सोही अनुसार सङ्कलन र व्यवस्थापन गर्ने कार्यको शुरुवात गर्न नसकेको कारण फोहरमैला व्यवस्थापनमा जटिलता देखिएको छ । फोहर उत्सर्जन हुने स्रोतमा नै वर्गीकरण गरी कुहिने, नकुहिने, सिसाजन्य, अस्पतालबाट उत्पादित र इ-वेष्ट लगायतका फोहर वर्गीकरण गरी उपयुक्त व्यवस्थापन गरेको देखिएन । फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी पालिकाको पर्यावरणलाई स्वच्छ राख्नुपर्दछ ।

४५ **सोझै खरिद-** सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६३ को दफा ८(२) बमोजिम खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा पारी खरिद गर्न नहुने व्यवस्था छ ।सभाले कार्यालय सामान तथा उपकरण खरिद एमुष्ट बजेट व्यवस्थापन गरेकोमा ऐन विपरित टुक्रा टुक्रा गरी निम्नानुसार रु.३२,०९,७८७.०० बराबरका सामाग्रीहरु सोझै खरिद गरेको पाईयो ।कार्यालयले खरिद प्रतिस्पर्धा गरेर मात्र खरिद प्रकृया अगाडी बढाउनुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा४५ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

४६ **दोहोरो भत्ता-** कर्णाली प्रदेशको स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले पाउने सुविधा सम्बन्धी कानूनमा संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको ऐन,२०७७ बमोजिम पदाधिकारीलाई अनुगमन वापत गाउँपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष,वडा अध्यक्ष र कार्यपालिका सदस्यको क्रमशः रु.१५०००.०, १२०००.०, ८०००.० र ५५००.० सेवा सुविधा दिने व्यवस्था छ।कार्यालयले पदाधिकारीहरुलाई अनुगमन भत्ता शिर्षकमा प्रत्येक महिनाको सेवा सुविधामा नै भुक्तानी गर्दै आएकोमा पुनः अनुगमन भत्ता भनि थप सुविधा भुक्तानी गरेकोले दोहोरो भत्ता सम्बन्धितबाट असुल गर्नुपर्ने रु.

भौ नं/मिति	**पदाधिकारी को नाम**	**पद**	**अनुगमन भत्ता भुक्तानी रकम**	**खुद भुक्तानी रकम**	**प्रयोजन**

४९३/२०८०-०३-२४	दान ब.बुढा	गा.पा.अध्यक्ष	३४०००.०	२९०००.०	नखुलेको
४९३/२०८०-०३-२४	शान्ति कुमारी मल्ल भण्डारी	उपाध्यक्ष	३४०००.०	२९०००.०	नखुलेको
४९३/२०८०-०३-२४	टिकादत्त न्यौपाने	वडाअध्यक्ष (वडा नं ४)	३४०००.०	२९०००.०	नखुलेको
४९३/२०८०-०३-२४	देउराम नेपाली	कार्यपालिका सदस्य	३४०००.०	२९०००.०	नखुलेको
जम्मा				**११६०००.०**	

असुल गर्नुपर्ने	१,१६,०००

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ४६ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

४७ **स्थानीय भत्ता-** भ्रमण खर्च नियमावलि,२०६४ को नियम ७(११) मा सरकारी कामको सिलसिलामा भ्रमणमा रही दैनिक भ्रमण भत्ता उपभोग गर्ने पदाधिकारी वा कर्मचारीले दैनिक भत्ता उपभोग गरेको अवधिभर फिल्ड भत्ता, बैठिक भत्ता, तालिम भत्ता, स्थानिय भत्ता वा अन्य कुनै किसिमको भत्ता नपाउने व्यवस्था रहेको छ।छनौट गरिएका भौचरहरुको परीक्षण गर्दा कार्यालयबाट विभिन्न समयमा देहाय बमोजिमका कर्मचारीहरुको भ्रमणमा स्थानिय भत्ता नकाटिएको रकम सम्बन्धितबाट असुल गरिनु पर्ने तथा अन्य कर्मचारीको सम्बन्धमा कार्यालयबाट थप यकिन गरी असुल गर्नुपर्ने रु.

भौ नं/मिति	**कर्मचारीको नाम**	**पद**	**भ्रमण दिन**	**स्थानिय भत्ता दर प्रति दिन**	**कट्टि हुनुपर्ने रकम**

४७/२०७९-१०-०३	गंगा प्रसाद पाण्डे	अ. छैटौं	२० दिन	३९४	७८८०/-
२७१/२०८०-०२-०९			५ दिन		१९७०/-
४६/२०७९-१०-०३	सिंह ब. खत्री	प्र.प्र.अ.	१२ दिन	३९४	४७२८/-
४७/२०७९-१०-०३	सिंह ब. खत्री	प्र.प्र.अ.	६ दिन	३९४	२३६४/-
४६/२०७९-१०-०३	देवकी रावत	प्र.प्र.अ.	२४ दिन	३९४	९४५६/-
४१३/२०८०-०३-१६	रमेश बुढा	अ.छैटौं	१० दिन	३९४	३९४०/-
	रवि भण्डारी	आ.ले.प.	३६ दिन	२५७	९२५२/-
७१/२०८०-०२-२५(संघिय हस्तान्तरित चालु()	मनोरमा महत	सि.अ.न.मी.	१७ दिन	३९४	६६९८/-
	बलराम नेपाली	अ.छैटौं	५ दिन	३९४	१९७०/-
	बिमला तिमिल्सेना	अ.न.मी.	६ दिन	३९४	२३६४/-
जम्मा					**५०६२२/-**

असुल गर्नुपर्ने	५०,६२२

४८ **पदाधिकारी सुविधा-** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा नगर सभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानूनबमोजिम हुने व्यवस्था अनुसार कर्णाली प्रदेश सरकारले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले पाउने सुविधा सम्बन्धी कानूनमा संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको ऐन,२०७७ जारी गरेको छ ।उक्त ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार गाउँपालिकाबाट आ.व. २०७९/८० मा रु. ५८,२०,५००.० सुविधा वापत भुक्तानी भएको छ ।

४९ **कर्मचारी अनुगमन भत्ता-** निजामति सेवा नियमावली,२०५० तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ अनुसार कर्मचारीलाई अनुगमन भत्ताको व्यवस्था गरेको देखिदैन ।कार्यालयले देहाय बमोजिमका कर्मचारीहरुलाई विभिन्न समयमा योजना अनुगमन गरेको भनि अनुगमन भत्ता शिर्षकबाट खर्च लेखी भुक्तानी गरेको हुँदा सम्बन्धितबाट असुल हुनुपर्ने रु.

भौ नं/मिति	**कर्मचारीको नाम**	**पद**	**अनुगमन भत्ता भुक्तानी रकम**	**खुद भुक्तानी रकम**	**प्रयोजन**
४९३/२०८०-०३-२४	धर्मराज धिताल	योजना शाखा	३४०००.०	२९०००.०	नखुलेको
४९३/२०८०-०३-२४	दिपेन्द्र भणडारी	ईन्जिनियर	३२०००.०	२७०००.०	नखुलेको
४९३/२०८०-०३-२४	रमेश बुढा	जिन्सी शाखा	३००००.०	२५०००.०	नखुलेको
४९३/२०८०-०३-२४	मिन ब. भण्डारी	अ.स.ई.	३४०००.०	२९०००.०	नखुलेको
४९३/२०८०-०३-२४	धर्मराज अधिकारी	सब ईन्जिनियर	३४०००.०	२९०००.०	नखुलेको
जम्मा				**१३९०००.०**	

असुल गर्नुपर्ने	१,३९,०००

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ४९ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

५० **बढी भुक्तानी-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च वा भुक्तानी दिन आवश्यक बिल,भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले परामर्श खर्च शिर्षकबाट सर्वोच्च अदालतमा प्रति उत्तर प्रतिवादी लगाउन गोपीचन्द्र प्याकुरेललाई रु. २०००००.० भुक्तानी गरेको तर बिल,भर्पाई जोड जम्मा गर्दा रु.१४९९६०.० मात्र भएकोले बाँकी रु.५००४०.० को प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	५०,०४०

५१ **नापी किताब र नापी किताब नियन्त्रण खाता** - लेखा निर्देशिका २०७३ मा कार्यालयले ठेक्का वा अमानत वा अन्य प्रकृयाबाट के कति काम सम्पन्न भयो र के कति काम हुन बाँकी छ सोको व्यहोरा सम्बन्धित प्राविधिकबाट नापी गरी प्रमाणित गराई म.ले.प.फा.नं. ५०३ बमोजिमको नापी किताबमा अभिलेख राखी सम्पत्ति भौतिक रुपमा नष्ट नभएसम्म सुरक्षित राख्नुपर्दछ । यो किताब लुज सिटमा नराखी सुरुमा नापी नं. प्रत्येक आर्थिक वर्षका लागि क्रम सङ्ख्या नं. १ बाट सुरु गरी सिलसिलेबार रूपमा राख्नपर्दछ । नापी किताबको मुल अभिलेख राख्न नापी किताब नियन्त्रण खाता (म.ले.प.फा.नं. ५१२) प्रयोग गर्नुपर्दछ । नापी किताब मुद्रित हुना साथ यस खातामा दर्ता गरी सम्बन्धित प्राविधिकलाई नापी किताब दिदाँ यस अभिलेख खातामा चढाएरमात्र दिने गर्नुपर्दछ । कार्यालयले तोकिएको प्रक्रिया पुर्याइ नापी किताब तयार तथा नापी किताब नियन्त्रण खाता राखेको छैन । यसकारण गतविगतमा भई सकेको कार्य पुनः दोहोरिएको हुन सक्ने सम्भावना धेरै देखिन्छ ।

५२ **निर्माणसम्बन्धी नयाँ सरकारी लेखा फाराम** - सरकारी लेखा निर्देशिका, २०७३ बमोजिम सार्वजनिक निर्माणको लेखा राख्ने जिम्मेवारी आर्थिक प्रशाासन शाखा प्रमुख हुने र सार्वजनिक निर्माणको लेखाको प्रत्येक कार्य र ठेक्का सम्झौता अनुसार छुट्टाछट्टै लागत अनुमान, कार्य अभिलेख खाता, आइटमवाईज कार्य अभिलेख खाता, ठेक्केदारको व्यक्तिगत खाता, नापी किताब नियन्त्रण अभिलेख, डोर हाजिरी नियन्त्रण किताब, लगायतका अनुसुची तथा स्वीकृत म.ले.प.फारमहरु प्रयोग गरी अभिलेख राख्नुपर्दछ। कार्यालयले यस वर्ष समेत निर्माण सम्बन्धी नयाँ म.ले.प.फा.नं. ५०० देखि ५१४ सम्म फारामहरु प्रयोग गरेको पाइएन। यसबाट तोकिएका

विवरणहरु तोकिएको ढाचाँमा प्राप्त नहुने तथा तोकिएको अभिलेख नराख्दा दोहोरो रुपमा सार्वजनिक निर्माण कार्य नभएको तथा आर्थिक अनुशासन र पारदर्शिता कायम भएको यकिन गर्न सकिने देखिएन।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ५२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

५३ **ठेक्का अभिलेख-** महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले चालु तथा सम्झौता गरिएका ठेक्काहरुको गोश्वारा लगत राख्न अर्थात ठेक्काको समष्टिगत अभिलेख राख्न म.ले.प.फा.नं. ५०७ को व्यबस्था गरेको छ। कार्यालयले सो फाराममा सबै व्यहोरा खुलाई ठेक्काको अभिलेख राखेको पाइएन। यस्तो अबस्थामा ठेक्का अनुसार के कति काम भई भुक्तानी भएको छ, जमानतहरुको अबधि तोकिए अनुसार बहाल रहेको छ छैन भन्ने व्यहोराका अतिरिक्त अन्य व्यहोरा समेत अनुगमन मुल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण गर्न समेत सहज हुनेमा सो ढाँचामा अभिलेख अद्यावधिक गरी राखेको पाइएन।

५४ **कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन** - सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १२५(२) कुनै निर्माण कार्य सम्पन्न भई त्रुटी सच्याउने दायित्व अवधि समाप्त भएपछि सार्वजनिक निकायका प्रमुखले त्यस्तो निर्माण कार्य स्वीकृत ड्रइङ्ग, डिजाइन र स्पेसिफिकेशन बमोजिम भए नभएको कुरा प्राविधिक कर्मचारीबाट जाँचबुझ गराई कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने तथा उपनियम (२क) मा उपनियम (२) बमोजिम कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्दा उपनियम (१क) बमोजिमको अभिलेख समेत संलग्न गर्नुपर्ने उल्लेख छ।पालिकाले नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम प्रक्रिया पुर्याई त्रुटी सच्याउने दायित्व अवधि समाप्त भएपछि कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन बनाउने गरेको छैन।यसबाट निर्माण व्यवसायीको त्रुटी सच्याउने दायित्वबाट पन्छिन पाउने तथा त्रुटिसम्बन्धि अभिलेख नहुनुको साथै निर्माण कार्य दीर्घकालिन, गुणस्तरयुक्त तथा स्वीकृत ड्रइङ्ग, डिजाइन र स्पेसिफिकेशन बमोजिम नहुने देखिन्छ। तसर्थ पालिकाले नियममा भएको व्यवस्थाको पालनामा ध्यान दिनुपर्दछ।

५५ **गुणस्तर परीक्षण** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९ (२) मा लागत अनुमान तयार गर्दा गुणस्तर परीक्षण समेत छुट्टै आईटम बनाई लागत अनुमानमा समावेश गर्नुपर्ने र नियम ११ (१) मा गुणस्तर परीक्षण गर्ने व्यवस्था छ। उपभोक्ता मार्फत गराएको निर्माण कार्यको लागत अनुमानमा गुणस्तर परीक्षण आईटम समावेश नगरीएको, निर्माण व्यवसायीबाट गरिने निर्माण कार्यको कतिपय लागत अनुमानमा निर्माण कार्यको परिमाण BOQ मा गुणस्तर परीक्षणको रकम समावेश नभएको र BOQ मा गुणस्तर परीक्षणको आईटम समावेश गरिएकोमा खर्च दावी नभएको तथा उपभोक्ता मार्फत वा निर्माण व्यवसायी मार्फत हुने निर्माण कार्यमा प्रयोग भएका निर्माण सामग्री लगायत निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण हुने गरेको देखिएन। गुणस्तर परीक्षण नहुँदा निर्माण कार्य गुणस्तरीय भएको सुनिश्चत हुन नसक्ने देखिन्छ। निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने निर्माण सामग्री लगायत निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरी निर्माण गुणस्तरीय भएको सुनिश्चत हुनुपर्दछ।

५६ **कार्यतालिका-** पालिका तथा निर्माण व्यवसायीबीच भएको सम्झौताको जि.सि.सि. को धारा ३४ मा निर्माण व्यवसायीले Letter of Acceptance प्राप्त गरेको १५ दिनभित्र कार्यतालिका पेश गर्नुपर्ने तथा पहिले पेश

गरेको कार्यतालिका बमोजिम समयमा कार्य नगरेमा तथा वास्तविक कार्य पेश गरीएको कार्यतालिकाभन्दा फरक भएमा हरेक ६० दिनमा सम्झौता अवधिमा तोकिएको कार्य सक्ने गरी अध्यावधिक कार्यतालिका कार्यालयमा पेश गरी स्वीकृत गराउनुपर्ने उल्लेख छ । निर्माण व्यवसायीले तोकिएको समयमा वास्तविक तथा विश्वासयोग्य अध्यावधिक कार्यतालिका पेश नगरेमा निर्माण व्यवसायीको भुक्तानी रोक्का राख्नुपर्ने उल्लेख छ । तर निर्माण व्यवसायीले सम्झौताबमोजिम कार्यतालिका पेश गरी स्वीकृत गराएको देखिदैन। यसकारण निर्माण व्यवसायीको कारणले निर्माण कार्य ढिला भइरहेको तथा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधी बढ्ने अवस्थाको सिर्जना भएको देखिन्छ। तसर्थ आयोजनाले बाँकि सम्झौता अवधिमा कार्यसम्पन्न गर्ने गरी अध्यावधिक कार्यतालिका पेश नगरेको भुक्तानी रोक्का नराखेको देखिन्छ। तसर्थ पालिकाले निर्माण व्यवसायीले सम्झौता बमोजिम कार्यतालिका पेश नगर्दा कार्य समयमा सम्पन्न नहुने जोखिम न्युनिकरण गर्न निर्माण व्यवसायीलाई जिम्मेवार बनाई भुक्तानी रोक्का गरी निम्न निर्माण कार्यहरु अध्यावधिक कार्यतालिका पेश गराई समयमा कार्यसम्पन्न गराउन आवश्यक पहल गर्नुपर्दछ।

निर्माण व्यवसायीको नाम	**कार्य**	**रकम**	**कैफियत**
आशापूर्ण निर्माण सेवा	प्रमुखप्रशासकियभवननिर्माण	नखुलाएको	रोक्का राख्नुपर्ने रकम नखुलाएको
शिरिजन कन्स्ट्रक्सन/शिरिजन हर्बल एण्ड सप्लायर्स	खडकदेवी मा.वि. निर्माण	नखुलाएको	रोक्का राख्नुपर्ने रकम नखुलाएको
एन.के. निर्माण सेवा	बिगारे लिफ्ट सिंचाई निर्माण	नखुलाएको	रोक्का राख्नुपर्ने रकम नखुलाएको
सिरिजना कन्स्ट्रक्सन	पशु शाखा माथी भवन निर्माण	नखुलाएको	रोक्का राख्नुपर्ने रकम नखुलाएको
श्री खडका कृष्ण-ओनेष्ट जे.भी.	दोचलगाड सिंचाई कुलो निर्माण	५०००।	न्युनतम रकम तोकि निर्माण व्यवसायीलाई जिम्मेवार बनाउन नसकिएको

श्री हिरा नेपाली निर्माण सेवा	सल्लि सिम देखि पाठचिनिसम्म बत्ति पोल एवं प्रशारण लाइन विस्तार	नखुलाएको	रोक्का राख्नुपर्ने रकम नखुलाएको

५७ **कार्यसम्पादन जमानत** - सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ११०(४) मा खरिद सम्झौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक उपनियम (१) बमोजिमको कार्यसम्पादन जमानतको मान्य अवधि निर्माण कार्यको त्रुटी सच्चाउने दायित्व (त्रुटी सच्याउने दायित्व)को अवधि भन्दा कम्तीमा एक महिना बढी अवधिको हुनुपर्ने उल्लेख छ। तर कार्यालयले निम्न निर्माण व्यवसायीहरुले समयमा कार्य सम्पन्न नगरेकोले कार्यसम्पादन जमानत अवधि बढाउनुपर्ने भएकोमा कार्यसम्पादन जमानतको म्याद बढाएको पाइएन। तसर्थ, कार्यालयले कानुनमा भएको व्यवस्था बमोजिम कार्यसम्पादन जमानतको म्याद थप भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु

निर्माण व्यवसायीको नाम	कार्य	कार्यसम्पादन जमानत रकम	कैफियत
आशापूर्ण निर्माण सेवा	प्रमुख प्रशासकिय भवन निर्माण	२२४००००।	२०७९।९।३० मा म्याद समाप्त भएको
एन.के. निर्माण सेवा	बिगारे लिफ्ट सिंचाई निर्माण	५६८३००।	०७९।५।३१ मा म्याद समाप्त भएको
सिरिजना कन्स्ट्रक्सन	पशु शाखा माथी भवन निर्माण	८६००००।	सम्झौता बमोजिमको समयमा कार्यसम्पन्न नगरेकोले म्याद थप गर्नुपर्ने
श्री खडका कृष्ण- ओनेष्ट जे . भी .	दोचलगाड सिंचाई कुलो निर्माण	३१४३०२५।	२०७९।२।३१ मा म्याद सकेको
श्री हिरा नेपाली निर्माण सेवा	सल्लि सिम देखि पाठचिनिसम्म बत्ति पोल एवं प्रशारण लाइन विस्तार	१५००००।	सम्झौता बमोजिमको समयमा कार्यसम्पन्न नगरेकोले ढिला अवधिको समेत म्याद थप गर्नुपर्ने

जम्मा		६९६१३२५	

प्रमाण पेश नगरेको	६९,६१,३२५

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ५७ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

५८ **बीमा-** सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ११२ मा खरिद सम्झौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक बीस लाख रुपैंयाँ भन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायीले नियमका तोकिएको कुराको बीमा गराउनुपर्ने उल्लेख छ। कार्यालयले व्यवस्थापन गरेको अधिकाँश ठेक्काको BOQ मा विमा व्यवस्था नगरेको र केहि ठेक्काको BOQ मा विमा रकमको व्यवस्था भएकोमा निर्माण व्यवसायीले विमा गराएको देखिएन। नियममा भएको व्यवस्था बमोजिम संभावित जोखिम कम हुने गरी अविलम्ब बीमा गराउनुपर्दछ ।

५९ **मासिक कार्यसम्पादन-** खरिद सम्झौताको जि.सि.सि. को धारा ४८ मा निर्माण व्यवसायीले प्रत्येक महिनाको अन्तमा मासिक अन्तरिम भुक्तानी प्रमाणपत्र (IPC) को लागि तोकिएको प्रमाण कागजात तथा विवरण खुलाई निवेदन दिनुपर्ने तथा आयोजनाले सोको अभिलेख राख्नुपर्ने उल्लेख छ। यसअनुसार कार्य प्रगती तथा म्याद थपको मुल्यांकन गर्नुपर्दछ। तर आयोजनाले निर्माण व्यवसायीबाट सम्पादन भएको कार्यको मासिक रुपमा भएको कार्यको आधारमा कार्य प्रगतीको मुल्यांकन तथा निर्माण व्यवसायी ताकेता गरेको देखिएन। तसर्थ कार्यालयले सम्झौताको शर्तको पुर्ण पालनामा ध्यान दिनुपर्दछ।

६० **खड्कदेवी मा.वि. भवन निर्माण कार्य-** थप व्ययभारः सार्वजनिक खरिद ऐनको नियम १०(६) बोलपत्रदाता वा प्रस्तावदाताले पेश गरेको योग्यता सम्बन्धी विवरण तथ्यगत रुपमा झुट्टा वा सारभुत रुपमा अपूरो भएको बोलपत्रदाता वा प्रस्तावदातालाई अयोग्य ठहराउन सक्ने तर सानातिना त्रुटि भएको अवस्थामा सम्बन्धित बोलपत्रदाता वा प्रस्तावदाताबाट सो सम्बन्धी जानकारी माग गरी सच्याउन सकिने तथा ऐनको दफा २४ मा सिलबन्दी भई नआएको, म्यादभित्र पेश हुन नआएको, दफा १९ बमोजिम फिर्ता लिएको बोलपत्र, दफा २३ को उपदफा (२) बमोजिम नभएको, दफा २६ को उपदफा (६) बमोजिम आपसमा मिलोमतो गरी दाखिला भएका बोलपत्र, दफा २३ को उपदफा (७) बमोजिम रद्द भएको बोलपत्र उपर कारबाही नगरिने उल्लेख छ। तर पालिकाले खड्कदेवी मा.वि. भवन निर्माण कार्य -ठेक्का नं NCB/079-80/GRM-1_ गर्न बोलपत्र सूचना प्रकाशन गरी प्राप्त भएका बोलपत्रहरुमध्ये सारभुत रुपमा अपूरो नभएको बोलपत्रमध्ये न्यूनतम कबोल अंक रु ३३,८३,५६० (मु.अ. कर बाहेक) भएका एन.के. निर्माण सेवासँग सम्झौता गर्नुपर्नेमा बोलपत्र फारम दस्तुर बैकमा प्राप्त नभएको कारण जनाई तेश्रो न्यूनतम कबोल अंक रु ४०४९७९६।५ भएको शिरिजन कन्स्ट्रक्सन/शिरिजन हर्बल एण्ड अर्डर सप्लायर्ससँग सम्झौता गरेको देखिन्छ। जबकि एन.के. निर्माण सेवाले बोलपत्र फाराम तिरेको प्रमाण निजले अपलोड गरेको बैंक स्टेटमेन्टमा connect ips बाट बोलपत्र फारम वापतको रकम र connect ips transfer charge रु ४।

निजको खाताबाट कट्टा भएको देखिन्छ। ऐनको दफा १०(६) बमोजिम connect ips system को प्राविधिक कारणले सो रकम फिर्ता भएको र निज निर्माण व्यवसायीले तत्कालै बोलपत्र फारम शुल्क वापतको रकम नगदै बैंक जम्मा गरेको अवस्थामा सारभुत रुपमा बोलपत्र अपूर्ण तथा दफा २४ मबमोजिम बोलपत्र अमान्य गर्नुपर्ने अवस्था नरहेकोले न्यूनतम कबोल अंक भएका निर्माण व्यवसायीसँग सम्झौता नगरी सरकारलाई रु ६६६२३६। (मु.अ. कर बाहेक) थप व्ययभार पारेको नियमसम्मत नदेखिएको रु

अनियमित भएको	६,६६,२३६

६१ **गुठीचौर गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय भवन निर्माण-** ठेक्का नं NCB/078-79/GRM3 को २०७८।०८।१२ मा निर्माण व्यवसायी श्री आशापूर्ण निर्माणसँग २०७९।०९।१४ सम्म कार्यसम्पन्न गर्ने गरी लागत अनुमान रु ८५,४५,३७४।(मु.अ.कर बाहेक) भएको कार्य रु ३९७१३००। (मु.अ.कर बाहेक) गर्ने सम्झौता सम्बन्धमा देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः

डि.पि.आरः आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को दफा २४(२) सरकारी रकम खर्च गर्दा सार्वजनिक स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नुपर्ने तथा सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययीता सम्बन्धी मापदण्ड २०७८ मा सार्वजनिक निकायको संयन्त्रबाट सम्पादन हुन सक्ने संभाव्यता अध्ययनसम्बन्धी कार्य परामर्शदाताबाट गराउन नपाउने उल्लेख छ। तर, पालिकाले २०७७।७८ मा प्रमुख प्रशासकिय भवन निर्माणका लागि डि.पि.आर. प्रतिवेदन तयार गर्न २०७७।३।२९ मा चिमारा ईन्जिनियिरङ कन्सल्टेन्सी एण्ड कन्स्ट्रक्सन प्रालि भक्तपुरलाई रु. ९९८९२०।- भुक्तानी दिएको देखिन्छ। उक्त तयार गरिएको डि.पि.आर. प्रतिवेदन स्थानीय तहको प्रशासकीय भवन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधिको बुदाँ ५ को जग्गा मापदण्ड र बुदाँ ६ को विस्तृत आयोजना प्रतिवेदनमा तोकिए बमोजिमको न्युनतम मापदण्ड तथा आधारभुत आवश्यकता तथा कार्यविधि बमोजिम स्वीकृत ड्र्इङ डिजाइनलाई ख्याल नगरी तयार गरिएको डि.पि.आर. प्रतिवेदन कार्यान्वयनयोग्य रहेको देखिदैन। स्वीकृत डि.पि.आर. प्रतिवेदन तयार भईसकेको योजनाको कार्यान्वयन सोबमोजिम हुनुपर्नेमा उक्त डि.पि.आर. प्रतिवेदनमा गर्नुपर्ने कार्यको विस्तृत कार्यपरिमाण, बार क्यालकुलेशन सिट तथा क्रिटिकल तथा नन् क्रिटिकल क्रियाकलापसहितको लागत समय तथा लागत अनुमान तयार गरेको देखिदैन। पालिकालाई उक्त डिपिआरको अटोक्याड कपि समेत परामर्शदाताले बुझाएको देखिदैन। तसर्थ, उक्त प्रतिवेदन परामर्शदातासँग भएको सम्मझौता बमोजिम कार्यान्वयन योग्य र पालिकाका प्राविधिकबाट दोहोरो लागत अनुमान तयार गर्नु नपर्ने गरी डिपिआरको अटोक्याड कपि समेत सच्याएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा सम्बन्धित परामर्शदातालाई जिम्मेवार बनाई असुल उपर गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	९,९८,९२०

६२ **बहुवार्षिक सम्झौता-** सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ५ मा खरिद कारबाहीको तयारी गर्नु पर्ने तथा खरिद कारबाहीको तयारी गर्दा खरिदको आर्थिक स्रोत र रकमको पहिचान गर्नुपर्ने तथा नियम ६ मा खरिदका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था नभई खरिद कारवाही सुरु गर्न नहुने तथा सार्वजनिक खर्चमा

मितव्ययीता सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ को बुदाँ नं. ३ मा अर्थमन्त्रालयको सहमती नलिई दीर्घकालिन दायित्व सिर्जना हुने गरी ठेक्का बन्दोवस्त गर्न नपाईने तथा आयोजनाको बहुबर्षिय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ मा भएका शर्त पुरा नगरेका तथा मध्यकालीन खर्च संरचनामा सामेल नभएका आयोजना र कार्यक्रमलाई बहुर्षीय ठेक्काको लागि स्रोत सहमति नदिइने उल्लेख छ। पालिकाले प्रमुख प्रशासकिय भवन निर्माणको ठेक्का सम्मझौता अवधि दुई आर्थिक वर्ष हुने गरी निर्माण व्यवसायी श्री आशापूर्ण निर्माणसँग सम्झौता गरेको छ। यसरी नियममा भएको व्यवस्था विपरीत निर्माण कार्य गर्दा निर्माण कार्य अलपत्र पर्ने, श्रोत सुनिश्चितता नहुने तथा बढी खर्चिलो हुने तथा कम गुणस्तर हुने देखिन्छ।

६३

६३.१ **फरक निर्माण व्यवसायीलाई भुक्तानी-** सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ३० मा सब–कन्ट्रयाक्टरबाट समेत निर्माण कार्य गराउन सक्ने गरी सार्वजनिक निकायले बोलपत्र आह्वान गर्ने भएमा बोलपत्र सम्बन्धी कागजातमा तोकिएको कुरा उल्लेख गर्नुपर्ने उल्लेख छ। पालिकाले स्वीकृत गरेको बोलपत्र कागजात SBD मा सब–कन्ट्रयाक्टरबाट निर्माण कार्य गराउन नसक्ने उल्लेख छ। तर पालिकाले २०७८।०८।१२ मा निर्माण व्यवसायी श्री आशापूर्ण निर्माण (PAN no. 300230051) सँग २०७९।०९।१४ सम्म कार्यसम्पन्न गर्ने गरी गरेको सम्झौता विपरीत पहिलो रनिङ्ग बीलको भुक्तानी रु २०९५२६४। सम्झौता गरेको निर्माण व्यवसायी भन्दा फरक निर्माण व्यवसायी श्री आशापूर्ण निर्माण सेवा प्रा.लि. (PAN no. 304381988) लाई दिन नमिल्ने रु

अनियमित भएको	२०,९५,२६४

६३.२ **बढी भुक्तानी-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(५) अनुसार कार्यालयले स्वीकृत बजेट खर्च गर्दा खर्चको विल भरपाई एवं खर्चको प्रष्ट्याई प्रमाण सबै संलग्न गरी खर्च लेखुपर्दछ। पालिकाले आशापूर्ण निर्माण सेवा प्रा.लि. लाई प्राविधिकले जाँच गरेको ठेक्का बीलअनुसार रु २०९३०२१।५६ दिनुपर्नेमा निर्माण व्यवसायीको बील बमोजिम रु २०९५२६४। भुक्तानी दिएको हुनाले रु २२४३ बढी भुक्तानी दिएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	२,२४३

६४ **म्याद थप-** सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १२० मा ऐनको दफा ५६ बमोजिमको अवस्था परी खरिद सम्झौता बमोजिमको काम त्यस्तो सम्झौताको अवधिभित्र पूरा गर्न नसकिने भएमा सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीले कारण खुलाई खरिद सम्झौताको म्याद सकिनु कम्तीमा २१ दिन अगावै निर्धारित अवधिको कार्यसम्पादन जमानत, विमा र पेस्की जमानत तथा संशोधित कार्यतालिका सहित आवश्यक प्रमाण कागजात

संलग्न गरी सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा अवधि थपको लागि निवेदन दिनुपर्ने र तोकिएको प्रक्रिया पुर्याई अवधि र कारण खुलाई म्याद थप गर्नसक्ने र नियम १२१ मा निर्माण व्यवसायीको ढिलाईको कारणले खरिद सम्झौता बमोजिमको काम सो सम्झौतामा तोकिएको म्यादमा सम्पन्न हुन नसकेमा निजले सार्वजनिक निकायलाई सम्झोता रकमको दश प्रतिशतमा नबढ्ने गरी साधारणतया प्रति दिन सम्झौता रकमको ०.०५% पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने र पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति तिर्दैमा सम्बन्धित निर्माण व्यवसायी खरिद सम्झौता बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्ने दायित्वबाट मुक्त हुन नसक्ने उल्लेख छ। कार्यालयसँग प्रमुख प्रशासकिय भवन निर्माण गर्न मिति २०७८।८।१२ मा भएको सम्झौताबमोजिम श्री आशापूर्ण निर्माण सेवाले २०७९।९।१४ भित्र कार्यसम्पन्न गनुपर्नेमा हालसम्म पनि कार्य सम्पन्न गरेको देखिदैन। नियममा भएको व्यवस्थाबमोजिम म्यादभित्र नियममा तोकिएको कागजातसहित म्याद थपको निवेदन प्राप्त भएको देखिदैन। सम्झौता बमोजिम समयमा कार्यसम्पन्न नगरेकोले नियम १२०(३) बमोजिम निर्माण व्यवसायीबाट २०७९।९।१५ गतेदेखि २०८०।३।३० सम्मको गुज्रेको म्याद अधिकतम २०० दिनको नियमानुसार रु ३९,७१,३९९।- को प्रति दिनको ०.०५% का दरले रु. ३,९७,१३९ असुल गरी नियम १२०(११) मा सो अवधिमा समेत कार्यसम्पन्न नभएकोले खरिद सम्झौता अन्त्य गरी कार्यसम्पादन जमानत तथा अन्य कुनै जमानत वा धरौटी जफत गरी त्यसरी काम सम्पन्न नभएको कारणबाट हुन गएको हानी नोक्सानी असुल उपर गरी निजलाई प्रचलित कानुनबमोजिम कारवाही गर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	३,९७,१३९

६५ **बिगारे लिफ्ट सिंचाई आयोजना निर्माण-** ठेक्का नं 8/GRM/NCB/BLIPC/075-76 को २०७५।११।२७ मा निर्माण व्यवसायी श्री एन.के. निर्माण सेवासँग २०७७ आषाढ मसान्तसम्म कार्यसम्पन्न गर्ने गरी रु ३४,१६,३२७।(मु.अ.कर बाहेक) मा भएको सम्झौता सम्बन्धमा देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः

६५.१ **पेश्की-** सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ५२ (क) को (६) मा लिएको पेस्की सम्बन्धित काममा प्रयोग भएको नपाइएमा उपदफा (१) बमोजिम लिएको पेस्की अग्रिम बैङ्क जमानत जफत गरी लिनुपर्ने, Standard Bid Document को SCC को बुदाँ नं. ५७.३ मा सम्झौता अवधिको ८०% अवधिभित्र पेस्की फछ्र्यौट गर्नुपर्ने र सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ११३ (६) मा नियमानुसार नगरेमा निजबाट त्यस्तो पेस्की रकमको सयकडा १० प्रतिशत व्याज समेत असुल गर्नुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण व्यवसायी श्री एन.के. निर्माण सेवा ले बिगारे लिफ्ट सिंचाई निर्माण गर्न रु ७७००००। पेस्की लिएको १५ महिना (सम्झौता अवधीको ८०% अवधि) भित्र पेश्की फछ्र्यौट गर्नुपर्ने ५८ महिना वितिसकेकोमा हाल सम्म दोश्रो रनिङ बीलसम्म रु २१७०९२८। मात्र पेश भएको र ठेक्का बीलमा रु ३०९४३३। कट्टी गरेकोमा बाँकी पेश्की रकम रु ४६०५६७। अन्यत्र प्रयोग भएको र पेश्की जमानत म्याद सकेकोले भुक्तानी दिएको पेस्की रकम अग्रिम बैङ्क जमानतबाट जफत गरी सोमा लाग्ने व्याज ४३ महिनाको रु. १,६४,९७०।- गरी जम्मा रु. ६,२५,५३७। असुल नगरिएकोले पेश्की जमानतको म्याद सक्दा समेत पेश्की फछ्र्यौट नगरेले असुल गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	६,२५,५३७

६५.२ **सम्झौता अवधि समाप्त-** सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १२० मा ऐनको दफा ५६ बमोजिम म्याद थपको निवेदन दिने र स्विकृती गर्ने तथा नियम १२१ मा पुर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति सम्वन्धी व्यवस्था छ। कार्यालयसँग बिगारे लिफ्ट सिंचाई आयोजना निर्माण गर्न मिति २०७५।११।२७ मा भएको सम्झौताबमोजिम श्री एन.के. निर्माण सेवाले २०७७ आषाढ मसान्तभित्र कार्यसम्पन्न गनुपर्नेमा हालसम्म पनि कार्य सम्पन्न गरेको देखिदैन। नियममा भएको व्यवस्थाबमोजिम म्याद थपको निवेदन निर्धारित अवधिको कार्यसम्पादन जमानत, विमा र पेस्की सम्बन्धी जमानत तथा संशोधित कार्यतालिका सहित आवश्यक प्रमाण कागजात संलग्न गरी प्राप्त नभएको तथा नियम १२०(२) बमोजिमको अवस्था रहेको जाँच बुझ नभएको र नियम १२०क आकर्षण हुने अवस्था नरहेको देखिन्छ। तसर्थ, पालिकाले यसरी नियममा भएको व्यवस्थाबमोजिम प्रक्रिया नपुर्याई म्याद थप गर्ने पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाई कार्यसम्पन्न छिटो सम्पन्न गराउनेतर्फ ध्यान दिई सम्झौता बमोजिम समयमा कार्यसम्पन्न नगरेकोले नियम १२०(३) बमोजिम निर्माण व्यवसायीबाट गुज्रेको म्याद अधिकतम २०० दिनको नियमानुसार रु ३४,१६,३२७। को प्रति दिनको ०.०५% का दरले रु. ३,४१,६३२ असुल गरी नियम १२०(११) मा सो अवधिमा समेत कार्य सम्पन्न नहुने खरिद सम्झौताको हकमा खरिद सम्झौता अन्त्य गरी कार्यसम्पादन जमानत तथा अन्य कुनै जमानत वा धरौटी जफत गरी त्यसरी काम सम्पन्न नभएको कारणबाट हुन गएको हानी नोक्सानी असुल उपर गरी निजलाई प्रचलित कानुनबमोजिम कारवाही गर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	३,४१,६३२

६६ पशु शाखा माथी भवन निर्माण

सम्झौता अवधि समाप्त- सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १२० मा ऐनको दफा ५६ बमोजिम म्याद थपको निवेदन दिने र स्विकृती गर्ने तथा नियम १२१ मा पुर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति सम्वन्धी व्यवस्था छ। कार्यालयसँग पशु शाखा माथी भवन निर्माण गर्न मिति २०८०।०१।२५ मा भएको सम्झौताबमोजिम श्री सिरिजना कन्स्ट्रक्सनले २०८०।०३।१५ आषाढ मसान्तभित्र कार्यसम्पन्न गनुपर्नेमा हालसम्म पनि कार्य सम्पन्न गरेको देखिदैन। ठेक्का नं NCB/079-80/GRM-2 को २०८०।०१।२५ मा निर्माण व्यवसायी श्री सिरिजना कन्स्ट्रक्सनसँग २०८०।०३।१५ सम्म कार्यसम्पन्न गर्ने गरी रु १५,०९,३९५।(मु.अ.कर बाहेक) मा भएको सम्झौता भएकोमा नियममा भएको व्यवस्थाबमोजिम म्याद थपको निवेदन निर्धारित अवधिको कार्यसम्पादन जमानत, विमा र पेस्की सम्बन्धी जमानत तथा संशोधित कार्यतालिका सहित आवश्यक प्रमाण कागजात संलग्न गरी प्राप्त नभएको तथा नियम १२०(२) बमोजिमको अवस्था रहेको जाँच बुझ नभएको र नियम १२०क आकर्षण हुने अवस्था नरहेको देखिन्छ। तसर्थ, पालिकाले यसरी नियममा भएको व्यवस्थाबमोजिम प्रक्रिया नपुर्याई म्याद थप गर्ने पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाई कार्यसम्पन्न छिटो सम्पन्न गराउनेतर्फ ध्यान दिई सम्झौता बमोजिम समयमा कार्यसम्पन्न नगरेकोले नियम १२०(३) बमोजिम निर्माण व्यवसायीबाट गुज्रेको म्याद ११५ दिनको नियमानुसार रु १५,०९,३९५। को प्रति

दिनको ०.०५% का दरले रु. ८६,७९०। असुल गरी नियम १२०(११) मा सो अवधिमा समेत कार्य सम्पन्न नहुने खरिद सम्झौताको हकमा खरिद सम्झौता अन्त्य गरी कार्यसम्पादन जमानत तथा अन्य कुनै जमानत वा धरौटी जफत गरी त्यसरी काम सम्पन्न नभएको कारणबाट हुन गएको हानी नोक्सानी असुल उपर गरी निजलाई प्रचलित कानुनबमोजिम कारवाही गर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	८६,७९०

६७ **दोचलगाड सिंचाई कुलो निर्माण-** ठेक्का नं NCB/077-78/GRM-1 को २०७७।११।१८ मा निर्माण व्यवसायी श्री खडका कृष्ण-ओनेष्ट जे.भी. सँग २०७९ जेष्ठ मसान्तसम्म कार्यसम्पन्न गर्ने गरी रु १,०४,४७,०५५।(मु.अ.कर बाहेक) मा भएको सम्झौता सम्बन्धमा देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः

६७.१ **सम्झौता अवधि समाप्त-** सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १२० मा ऐनको दफा ५६ बमोजिम म्याद थपको निवेदन दिने र स्विकृती गर्ने तथा नियम १२१ मा पुर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति सम्वन्धी व्यवस्था छ। कार्यालयसँग दोचलगाड सिंचाई कुलो निर्माण गर्न मिति २०७७।११।१८ मा भएको सम्झौताबमोजिम श्री खडका कृष्ण-ओनेष्ट जे.भी.ले २०७९ जेष्ठ मसान्तभित्र कार्यसम्पन्न गनुपर्नेमा हालसम्म पनि कार्य सम्पन्न गरेको देखिदैन। नियममा भएको व्यवस्थाबमोजिम म्याद थपको निवेदन निर्धारित अवधिको कार्यसम्पादन जमानत, विमा र पेस्की सम्बन्धी जमानत तथा संशोधित कार्यतालिका सहित आवश्यक प्रमाण कागजात संलग्न गरी प्राप्त नभएको तथा नियम १२०(२) बमोजिमको अवस्था रहेको जाँच बुझ नभएको र नियम १२०क आकर्षण हुने अवस्था नरहेको देखिन्छ। तसर्थ, पालिकाले यसरी नियममा भएको व्यवस्थाबमोजिम प्रक्रिया नपुर्याई म्याद थप गर्ने पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाई कार्यसम्पन्न छिटो सम्पन्न गराउनेतर्फ ध्यान दिई सम्झौता बमोजिम समयमा कार्यसम्पन्न नगरेकोले नियम १२०(३) बमोजिम निर्माण व्यवसायीबाट गुज्रेको म्याद अधिकतम २०० दिनको नियमानुसार रु १,०४,४७,०५५। को प्रति दिनको ०.०५% का दरले रु. १०,४४,७०५। असुल गरी नियम १२०(११) मा सो अवधिमा समेत कार्य सम्पन्न नहुने खरिद सम्झौताको हकमा खरिद सम्झौता अन्त्य गरी कार्यसम्पादन जमानत तथा अन्य कुनै जमानत वा धरौटी जफत गरी त्यसरी काम सम्पन्न नभएको कारणबाट हुन गएको हानी नोक्सानी असुल उपर गरी निजलाई प्रचलित कानुनबमोजिम कारवाही गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	१०,४४,७०५

६७.२ **पेश्की-** सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ५२ (क) को (६) मा लिएको पेस्की सम्बन्धित काममा प्रयोग भएको नपाइएमा उपदफा (१) बमोजिम लिएको पेस्की अग्रिम बैङ्क जमानत जफत गरी लिनुपर्ने, Standard Bid Document को SCC को बुदाँ नं. ५७.३ मा सम्झौता अवधिको ८०% अवधिभित्र पेस्की फछ्यौंट गर्नुपर्ने र सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ११३ (६) मा नियमानुसार नगरेमा निजबाट त्यस्तो पेस्की रकमको सयकडा १० प्रतिशत व्याज समेत असुल गर्नुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण व्यवसायी श्री

खडका कृष्ण-ओनेष्ट जे.भी.ले दोचलगाड सिंचाई कुलो निर्माण गर्न रु ११८००००। पेस्की लिएको १२ महिना (सम्झौता अवधीको ८०% अवधि) भित्र पेश्की फछ्र्यौट गर्नुपर्ने ३१ महिना वितिसकेकोमा हाल सम्म पहिलो रनिङ बीलसम्म रु ३६,४५,२३५। मात्र पेश भएको र ठेक्का बीलमा रु ५९००००। कट्टी गरेकोमा बाँकी पेश्की रकम रु ५९००००। अन्यत्र प्रयोग भएको र पेश्की जमानत म्याद सकेकोले भुक्तानी दिएको पेस्की रकम अग्रिम बैङ्क जमानतबाट जफत गरी सोमा लाग्ने व्याज १९ महिनाको रु. ९३,३७९।- गरी जम्मा रु. ६,८३,३७९। असुल नगरिएकोले पेश्की जमानत म्याद सक्दा समेत पेश्की फछ्र्यौट नगरेका पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाई असुल गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	६,८३,३७९

६८ **सल्लि सिम देखि पाठचिनिसम्म बत्ति पोल एवं प्रशारण लाइन विस्तार** - ठेक्का नं SQW/079-80/GRM-1 को २०८०।०२।०९ मा निर्माण व्यवसायी श्री हिरा नेपाली निर्माण सेवासँग २०८०।०२।१५ सम्म कार्यसम्पन्न गर्ने गरी रु १५,२३,८००।(मु.अ.कर बाहेक) मा भएको सम्झौता सम्बन्धमा देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः

६८.१ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७३ को दफा २४(२) सरकारी रकम खर्च गर्दा सार्वजनिक स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नुपर्ने तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। साथै, योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दीर्घकालीन प्रकृतिका सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट नगरी व्यक्तिगत कृषि फर्म गुठीचौर स्याउ फार्मलाई मात्र फाइदा हुने गरी योजना संचालन गरेको नियमसंगत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	१७,११,६९०

६८.२ **सम्झौता अवधि समाप्त-** सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १२० मा ऐनको दफा ५६ बमोजिमको अवस्था परी खरिद सम्झौता बमोजिमको काम त्यस्तो सम्झौताको अवधिभित्र पूरा गर्न नसकिने भएमा सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीले कारण खुलाई खरिद सम्झौताको म्याद सकिनु कम्तीमा २१ दिन अगावै निर्धारित अवधिको कार्यसम्पादन जमानत, विमा र पेस्की सम्बन्धी जमानत तथा संशोधित कार्यतालिका सहित आवश्यक प्रमाण कागजात संलग्न गरी सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा अवधि थपको लागि निवेदन दिनु पर्ने तथा नियम १२१ मा निर्माण व्यवसायीको ढिलाईको कारणले खरिद सम्झौता बमोजिमको काम सो सम्झौतामा तोकिएको म्यादमा सम्पन्न हुन नसकेमा निजले सार्वजनिक निकायलाई सम्झौता रकमको

दश प्रतिशतमा नबढ्ने गरी साधारणतया प्रति दिन सम्झौता रकमको ०.०५% पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने उल्लेख छ। कार्यालयसँग सल्लि सिम देखि पाठचिनिसम्म बत्ति पोल एवं प्रशारण लाइन विस्तार गर्न मिति २०७७।०२।०९ मा भएको सम्झौताबमोजिम श्री हिरा नेपाली निर्माण सेवाले २०७९।०२।१५ भित्र कार्यसम्पन्न गनुपर्नेमा २०८०।३।२० मा नापजाँचको निवेदन प्राप्त भएको आधारमा सोही मितिमा कार्य सम्पन्न गरेको देखिन्छ। नियममा भएको व्यवस्थाबमोजिम म्याद थपको निवेदन प्राप्त भएको छैन। तसर्थ, तोकिएको समयमा कार्यसम्पन्न नगरेकोले नियम १२१ बमोजिम निर्माण व्यवसायीबाट गुज्रेको म्याद ३६ दिनको नियमानुसार रु १५,२३,८००। को प्रति दिनको ०.०५% का दरले रु. २७,४२८। असुल गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	२७,४२८

६९ **एम्बुलेन्स खरिद**

६९.१ **क्याटलग सपिङ्ग-** उत्पादक वा अधिकृत बिक्रेताद्वारा निर्धारित दरमा (क्याटलग सपिङ्ग) खरिद गर्ने कार्यविधि, २०७४ को बुदाँ नं. (४) (५) मा सार्वजनिक निकायले क्याटलग सपिङ्ग विधिवाट खरिद गर्दा मालसामान उत्पादन गर्ने कम्पनीले उत्पादनको विशेषता, गुणस्तर र सुविधाका आधारमा तय गरेको थोक विक्री मूल्य र सुविधा सम्वन्धित कम्पनीको वेभसाईट वा कागजात (ब्रोसर) मा अनिवार्य रुपमा सार्वजनिक गरिएको मालसामान उत्पादक कम्पनी वा मालसामान निर्माण कम्पनीले तोकेको अधिकृत÷आधिकारीक विक्रेता कम्पनीसँग कार्यविधिको बुदाँ नं. ६ बमोजिम बुदाँ नं. ५ अनुसार तय गरेको विक्री मूल्य सम्बन्धित कम्पनीको वेभसाइट वा कागजात (ब्रोसर) मा सार्वजनिक गरेपछि समानस्तरको मालसामान उत्पादन गर्ने कम्पनीले तोकेको थोक मूल्यमा प्रतिस्पर्धा गराई उत्पादक वा त्यसको अधिकृत/आधिकारीक विक्रेतावाट तोकिएको मूल्य र सुविधा मध्ये मूल्यमा छुट वा सुविधामा थप हुन सक्ने विवरण सहितको आर्थिक प्रस्ताव प्राप्त गरेपछि मूल्यमा पाइने छुट र सुविधामा हुने थप समेतको आधारमा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ मा उल्लेख भए बमोजिम मूल्याङ्कन गरी न्यूनतम मूल्याङ्कित सारभूतरुपमा प्रभावग्राही प्रस्तावदाता छनोट गर्नुपर्ने उल्लेख छ।तर कार्यालयले एम्बुलेन्स खरिदका लागि गो.भौ.नं. १४४-२०८०।१।२७ बाट सि.अ.हे.व. बलराम नेपालीलाई रु २०१००५०। पेश्की दिई आपूर्तिकर्ता अग्नी इन्कर्पोरेसन प्रा.लि., बाट खरिद गर्दा निर्देशिकाको बुदाँ नं. (४) (५) (६) व्यवस्थाको पालना नगरी खरिद गरेको हुदाँ खरिद मितव्ययी तथा नियम सम्मत नदेखिएको रु

अनियमित भएको	२०,१०,०५०

६९.२ कार्यविधिको बुदाँ नं. १७ मा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११० बमोजिमको कार्य सम्पादन जमानत पेश गरी खरिद सम्झौता गर्नुपर्नेमा सम्झौता रकम रु २०१००५०। को ५ प्रतिशतले हुन आउने रु १००५०२। कार्यसम्पादन जमानत नलिई सम्झौता गरेको छ।

६९.३ **प्राविधिक स्पेसिफिकेशन निरीक्षण तथा स्वीकृती-** सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ११५ मा सार्वजनिक निकायले आपूर्ति गरिएका मालसामान सम्झौतामा उल्लिखित प्राविधिक स्पेसिफिकेशन र गुणस्तर बमोजिमका भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गरी स्वीकृत र अस्वीकृत मालसामानको विवरण उल्लेख गरी निरीक्षण प्रतिवेदन तयार गरी प्रतिवेदनमा जाँच भएको मालसामानको नाम, प्रतिशत, स्पेसिफिकेशन, निरीक्षण वा परीक्षणको परिणाम उल्लेख गरी त्यस्तो प्रतिवेदनलाई सार्वजनिक निकायले खरिद कारबाहीको अभिलेखको रुपमा राख्नु पर्ने उल्लेख छ। तर कार्यालयले खरिद गरेको एम्बुलेन्स स्वीकृत स्फेसिफिकेशनबमोजिम प्राप्त भए नभएको निरीक्षण प्रतिवेदन तयार गरेको देखिएन। यसकारण प्राप्त एम्बुलेन्स तोकिएबमोजिमको स्फेसिफिकेशनअनुसार प्राप्त भए नभएको यकिन गर्न विश्वस्त आधार नदेखिएकोले सो सम्बन्धी प्रमाण पेश गरिनुपर्दछ।

७० **ठेक्काको समष्टिगत अभिलेख-** महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले चालु तथा सम्झौता गरिएका ठेक्काहरुको गोश्वारा लगत राख्न अर्थात ठेक्काको समष्टिगत अभिलेख राख्न म.ले.प.फा.नं. ५०७ को व्यबस्था गरेको छ। कार्यालयले सो फाराममा सबै व्यहोरा खुलाई ठेक्काको अभिलेख राखेको पाइएन। यस्तो अबस्थामा ठेक्का अनुसार के कति काम भई भुक्तानी भएको छ, जमानतहरुको अबधि तोकिए अनुसार बहाल रहेको छ छैन भन्ने व्यहोराका अतिरिक्त अन्य व्यहोरा समेत अनुगमन मुल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण गर्न समेत सहज हुनेमा सो ढाँचामा अभिलेख अद्यावधिक गरी राखेको पाइएन।

७१ **सल्लि सिम देखि पाठचिनिसम्म बत्ति पोल एवं प्रशारण लाइन विस्तार-** कार्यालयको स्वीकृत बोलपत्र फारमको जि.सि.सि. र एस्.सि.सि. मा कार्यसम्पन्न भएको ३० दिनभित्र एज बिल्ट नक्सा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ। तर शिरिजन कन्स्ट्रक्सन/शिरिजन हर्बल एण्ड सप्लायर्स(खडकदेवी मा.वि. निर्माण) र श्री हिरा नेपाली निर्माण सेवा(सल्लि सिम देखि पाठचिनिसम्म बत्ति पोल एवं प्रशारण लाइन विस्तार) ले कार्यसम्पन्न भएको ३० भन्दा बढी दिन बितिसक्ता समेत एज बिल्ट नक्सा पेश नगरेको कार्यालयले एज बिल्ट नक्सा पेश नभई अन्तिम बील भुक्तानी दिने कर्मचारीलाई जिम्मेवार बनाई सम्झौता बमोजिम एज विल्ट नक्सा पेश गर्नुपर्दछ।

७२ **पेश्की-** सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ५२ (क) को (६) मा लिएको पेस्की सम्बन्धित काममा प्रयोग भएको नपाइएमा उपदफा (१) बमोजिम लिएको पेस्की अग्रिम बैङ्क जमानत जफत गरी लिनुपर्ने, Standard Bid Document को SCC को बुदाँ नं. ५७.३ मा सम्झौता अवधिको ८०% अवधिभित्र पेस्की फछ्र्यौट गर्नुपर्ने र सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ११३ (६) मा नियमानुसार नगरेमा निजबाट त्यस्तो पेस्की रकमको सयकडा १० प्रतिशत व्याज समेत असुल गर्नुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण व्यवसायी श्री आशापूर्ण निर्माण सेवा ले प्रमुख प्रशासनिक भवन निर्माण गर्न रु ८९७५३६।१६ पेस्की लिएको १०

महिना (सम्झौता अवधीको ८०% अवधि) भित्र पेश्की फछ्र्यौंट गर्नुपर्नेमा २२ महिनाको अवधि समाप्त हुँदा पहिलो रनिङ बील रु २०९३०२१।६० मात्र पेश भएको र ठेक्का बीलमा रु१७९५०७।२० कट्टी गरेकोमा भुक्तानी पूरै गएकोले पेश्की रकम अन्यत्र प्रयोग भएको र पेश्की जमानत म्याद २०७८ फागुन १२ गते सकिदा समेत कारवाही नगरी पदाधिकारीलाइ जिम्मेवार वनाउने काम नगरेकोले १२ महिनाको व्याज रु. ८९,७५३।– र पेश्की रकम रु ८९७५३६।१६ समेत गरी जम्मा रु. ९८७,२८९। असुल नगरिएकोले पेश्की जमानत म्याद सक्दा समेत पेश्की फछ्र्यौंट नगरेका पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाई असुल गर्नुपर्ने रु

पेश्की	९,७८,२८९

७३ बढि भुक्तानी र सोझै खरिद

७३.१ **बढी भुक्तानी-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को दफा ३९ अनुसार खर्च भएको बील भरपाईको लेखा राख्नुपर्ने र कुनै भुक्तानी दिदा रित पुगे नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। चोत्र गाउँ देखि भित्रखोला हुदै काञ्जिरा हिमालसम्म पर्यटकिय पदमार्ग निर्माण कार्य नापी किताबबाट रु ५३४५२२० भएको देखिन्छ। उक्त रकममा उपभोक्ता समितिलाई सम्झौताबमोजिम जनसहभागिता २० प्रतिशत रु १०६९०४४। र कन्टेन्जेन्सी रु १७१०४७। र पेश्की रु १००००००। घटाई रु. ३१०५१२९।- भुक्तानी दिनुपर्नेमा रु ३२९६१२९।। भुक्तानी दिएकोले बढी भुक्तानी दिएको रु. १९१०००।- असुल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	१,९१,०००

७३.२ **सोझै खरिद-** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ बमोजिम प्रतिस्पर्धा सिमित नहुने गरी खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा रु. १० लाखसम्मको निर्माण कार्य सोझै गर्न सकिने, रु. १० लाखभन्दा माथि रु. २० लाखसम्म सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट र सोभन्दा माथि बोलपत्रको माध्यमबाट खरिद गर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यस वर्ष पुँजीगत तर्फ गाउँपालिका घेरावार निर्माण कार्य गर्दा प्रतिस्पर्धात्मक बोलपत्र विधि बाट नगरी टुक्रा टुक्रा गरी बाबिरो निर्माण सेवा एण्ड सप्लायर्सबाट रु ७९६०९६ र दुई उपभोक्ता समितिबाट रु २२९०२५५ गरी जम्मा रु ३०,८६,३५१।- को सोझै खरिद गरेको अनियमित देखिएको रु.

अनियमित भएको	३०,८६,३५१

७३.३ **स्वीकृत डिजाइनभन्दा बढि कार्यको भुक्तानी-** शहरी योजना तथा भवन निर्माण मापदण्ड अनुसार गर्नुपर्ने जम्मा कार्य क्षेत्रफलबाट गर्नु नपर्ने कामको क्षेत्रफल घटाई बाँकी कार्यको मात्र भुक्तानी दिनुपर्दछ। पालिकाले यस वर्ष निम्न कार्यको बढी परिमाण भुक्तानी दिएको रकम असुलउपर गर्नुपर्ने रु.

कार्य विवरण	इकाई	बढि परिमाण	इकाई दर	बढिभुक्तानी
पशुशाखा तल्ला थप				
पि सि सि फाउण्डेशन	घनमिटर	०.४२	१९७७५	८३०५।
रामपडा सिंचाई टंकी निर्माण				
स्टोन मेसिनरी	घन मिटर	०।९७	१२२३४।८	११८६७।
जम्मा				२०१७२

असुल गर्नुपर्ने	२०,१७२

७४ **स्टोन मेसिनरी गर्ने कार्य-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा सार्वजनिक स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नुपर्ने उल्लेख छ। स्टोन मेसिनरी गर्ने कार्यका लागि चाहिने वालुवा नन् वास प्रयोग हुने गरेकोमा अवस्थामा स्टोन मेसिनरी गर्ने कार्य प्रति घन मिटर रु १५२८०। दिनुपर्नेमा पालिकाले वास वालुवाको दररेट सहित स्टोन मेसिनरी गर्ने कार्य प्रति घन मिटर रु १५५२७। का दरले निम्न योजनाहरुमा स्टोन मेसिनरी गर्ने कार्य प्रति घन मिटर रु २४७।का दरले बढी भुक्तानी दिएकोले औचित्यपूर्ण नदेखिएको असुल गर्नुपर्ने रु.

आयोजना	परिमाण	बढी दररेट	बढी भुक्तानी
Nuwakhet Sichai Kulo Nirman	20	२४७	४९५०।
Purano Bidhalaya Dekhi dharo Sama PCC nirman	12.55	२४७	३१००।
Unachaur Sichai Yojana	60.58	२४७	१५०३०।

Lampata Dekhi Jadmare khola Thadbandan	160	२४७	३९५२०।
Shree sankar Purano Bidhalaya Gharebar	42.34	२४७	१०४५८।
Bairegaun Sichai Kulo Maintenance	16.75	२४७	४१३७।
Durule Chakura Dhunga Gabion work	56	२४७	१३८३२।
Sankar Ma.Vi Gharebar	121.5	२४७	३००१०।
Parichaur Tanki Sichai Kulo Nirman	17.16	२४७	४२३८।
Shree shankar Ma.Vi Sauchalaya Nirman	16.07	२४७	३९६९।
Dasauti Gauko talinaulo Dharmasala	10.19	२४७	२५१७।
Dhaulpura Kalika mandir Nirman	11.87	२४७	२९३२।
Ukhadi School Bebastapan	8.47	२४७	२०९२।
Jharjawala Dharmasalo chitta nirman	109.19	२४७	२६९७०।
Mathillo lampata dekhi tallo lampatta samma sichaikulo	7.34	२४७	१८१२।
Dharakhola dekhi heralabasna samma bato nirman	166	२४७	४१००२।
Dudesilto mandir Nirman	10.17	२४७	२५१२।
Debalgau Char wata slab nirman	63.33	२४७	१५६४२।
Jharjawala khotewadar Dhapada bato nirman	10.05	२४७	२४८२।
BabilaKhola Jalbidhut yogana Marmat	8.58	२४७	२११९।
Bisuauni Ghatta Dekhi Pul samma Tatbandan	90	२४७	२२२३०।
Dhakna Dekhi Dhukera samma Sadak	70	२४७	१७२९०।
Gau Bata Setapaira samma Goreto Bato	8	२४७	१९७६।

Hila Gho Bata Sichaikulo samma Gabin tatha PCC	24	२४७	५९२८।
Hiradhananjaya Pra. Vi. Bhutik Purwadhar nirman	8.98	२४७	२२१८।
Kholapari Dekhi Sela samma Gherbar	30.78	२४७	७६०२।
Kudi Aa. Vi. Two kothe Sauchalaya nirman	10.79	२४७	२६६५।
Kudisantaa Mandir Nirman	20.36	२४७	५०२८।
Lamachaur Dekhi Bhittakhola samma Tatabandhan	116	२४७	२८६५२।
KhadkaDevi Mavi School Building	59.45	२४७	१४६८४।
Bagkhola Tej Mandir	28.53	२४७	७०४७।
Bhitrikhola paryatakiya pad marga nirman	455	२४७	११२३८५।
Dojara Tatbandan	92	२४७	२२७२४।
Baulipathan Bato Nirman	11.56	२४७	२८५५।
KhadkaDevi Mavi School Management	16.58	२४७	४०९५।
Maharudra Than Nirman	14.68	२४७	३६२५।
Masanpugne Patrixalaya	8.32	२४७	२०५५।
Naapani Balbikas	11.94	२४७	२९४९।
Tinmase School Building Nirman	64.74	२४७	१५९९०।
Gaupalika Bhawan Gherbar	56.85	२४७	१४०४२।
Gaupalika Bhawan Gherbar 2nd	20.48	२४७	५०५८।
Gaupalika Bhawan Gherbar 3rd	20.48	२४७	५०५८।
Dhita Jogelakhola Tatbandan	270	२४७	६६६९०।

Dharakhola dekhi mahila bikas samma PCC bato	24.65	२४७	६०८९।
Thapakulo Nirman	16.83	२४७	४१५७।
Chipaira dekhi naumuli samma bato nirman	52.16	२४७	१२८८३।
Devkota bato nirman	9.1	२४७	२२४८।
Aalu paket sichaikulo nirman	9.79	२४७	२४१८।
Dilak phalpul tatha jadibudi gherbar	42.35	२४७	१०४६०।
Majhakhlo sichai nirman	38.64	२४७	९५४४।
Deutimandir Dharmasala nirman	11.52	२४७	२८४५।
Melejiula jane Bato nirman	155.19	२४७	३८३३२।
Sattebadi mavi Gherbar	173.47	२४७	४२८४७।
Balu Bagarekhet nagik Gabin	10	२४७	२४७०।
Dhakeu bata Kuwakot samma simkholi sichai	13.82	२४७	३४१४।
Lapkachaur sichai kulo	30	२४७	७४१०।
Tulraj Neupane ko ghar najik gabin	20	२४७	४९४०।
Chhidi Kulo marmat	39.36	२४७	९७२२।
Pachaur dekhi chaitekhola sadak nirman	27.88	२४७	६८८६।
Dewanchakka pahiro niyantran	30	२४७	७४१०।
Dadabada debmasta than nirman	25.63	२४७	६३१०।
Unechaur Tatbandan	291	२४७	७१८७७।
Bachaghatta sichai kulo	37.89	२४७	९३५९।
Pidilyakhola RCC Bato nirman	60	२४७	१४८२०।

Pidilyakhola dekhi Chaitekhola sadak estarunnati	115	२४७	२८४०५।
जम्मा			९०७०१६।

असुल गर्नुपर्ने	९,०७,०१६

७५ **आर.सि.सि. गर्ने कार्य-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७३ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा सार्वजनिक स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नुपर्ने उल्लेख छ। पि.सि.सि. गर्ने कार्यका लागि चाहिने गिट्टी स्थानिय स्तरमा ४० एम.एम. डाउन रोडा गिट्टी हातले कुटेको र वालुवा नन् वास प्रयोग हुने गरेकोमा अवस्थामा आर.सि.सि. गर्ने कार्य (एम १५) प्रति घन मिटर रु १८५१३। र (एम २०) प्रति घन मिटर रु २३५१५। दिनुपर्नेमा पालिकाले ४० एम.एम. डाउन भन्दा फरक रोडा गिट्टी र वास वालुवाको दररेट सहित आर.सि.सि. गर्ने कार्य (एम १५) प्रति घन मिटर रु १८९०६। र (एम २०) प्रति घन मिटर रु २३८६४। का दरले अनुसूचीमा उल्लेखित योजनाहरुमा पि.सि.सि. गर्ने कार्य (एम १०) प्रति घन मिटर रु ३९३। र (एम १५) प्रति घन मिटर रु ३५०। का दरले बढी भुक्तानी दिएकोले औचित्यपूर्ण नदेखिएको असुल गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	१,५१,१२३

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ७५ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

७६ **निर्माण सामग्री बिक्री तथा व्यवस्थापन-** वालुवा प्रशोधन गर्ने उद्योगको अनुमति, दर्ता तथा नियमन सम्बन्धी कार्यविधि २०७७ तथा ढुङ्गा, गिट्टि, वालुवा उत्खनन्, बिक्री, विभिन्न मितिमा भएको गृह मन्त्रालयको निर्देशन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड २०७७ को बुदाँ नं. ६ मा खानीबाट ढुङ्गा, गिट्टि, वालुवा जस्ता साधारण निर्माणमुखी पदार्थ उत्खखन् तथा संकलन गर्ने कार्य प्रचलित कानुनबमोजिम तोकिएको निकायबाट अनुमति लिई गर्नुपर्ने तथा बुदाँ नं. ९ मा जिल्ला अनुगमन समितिले ढुङ्गा, गिट्टि, वालुवा व्यवस्थापन र नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थको उत्खनन्, संकलन र बिक्रीसम्बन्धी प्रक्रियाको अनुगमन गर्न तथा आवश्यक निर्देशन गर्न जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुखको अध्यक्षतामा जिल्ला प्रमुख अधिकारी सहित तोकिएको सदस्यहरु हुने गरी नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थ जिल्ला अनुगमन समिति रहने उल्लेख छ।तर जिल्लाभित्र खानीबाट ढुङ्गा, गिट्टि, वालुवा जस्ता साधारण निर्माणमुखी पदार्थ उत्खखन् तथा संकलन गर्ने कार्य प्रचलित कानुनबमोजिम तोकिएको निकायबाट अनुमति नलिई विभिन्न व्यक्ति तथा उद्योगले अवैध रुपमा उत्खखन् तथा संकलन गर्ने कार्य गरेको तथा बिक्रि गरेको भनी भर्पाई दिने गरेको देखिन्छ।तसर्थ पालिका यसरी अवैध रुपमा खानीबाट ढुङ्गा, गिट्टि, वालुवा जस्ता साधारण निर्माणमुखी पदार्थ उत्खखन् तथा

संकलन गर्ने गरी बिक्रि गर्ने तथा खरिद गर्ने उपभोक्ता तथा निर्माण व्यवसायी समेतलाई कारवाही गर्न ध्यान जानुपर्दछ।

७७ **सल्लो काठको बढी भुक्तानी-** सार्वजनिक खरीद नियमावलीको नियम १४८ मा प्रत्येक जिल्लामा पूरै जिल्ला भरी वा जिल्लाको कुनै भागमा छुट्टै लागू हुने गरी निर्माण सामग्री र ढुवानीको दररेट, मेशिन तथा उपकरणको भाडा र कामदारको ज्याला निश्चित गर्न प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा तोकिएको सदस्यहरु रहने गरी एक दररेट निर्धारण समिति रहने र सो समितिले तोकेको दररेटको आधारमा दर निर्धारण गर्नुपर्ने तथा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको च.नं. ४१ मिति २०७५।०४।२२ को पत्रबाट गाउँ/नगर दररेट निर्धारण सिफारिस समितिले जिल्ला दररेट समितिले निर्धारण गरेको दररेटलाई समेत आधार लिई निर्धारण गर्नुपर्ने उल्लेख छ।स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १३ बमोजिम न्युनतम दररेट निर्धारण गर्दा जिल्लास्थित अन्य सरकारी कार्यालयहरुले सल्लो काठ प्रति घन मिटर रु १४०००। का दरले कार्य गराएको र पालिकाले तयार गरेको दररेटमा स्थानीय स्तरमा पाईने काठको मूल्य जिल्ला दररेट भन्दा सस्तो हुनुपर्नेमा प्रति घन मिटर रु ३३९०३।९४ राखी बजार मुल्यभन्दा रु १९९०३।९४ प्रति घन मिटरका दरले अनुसूचीमा उल्लेखित योजनाहरु बढी भुक्तानी दिएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	१६,४४,२९९

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ७७ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

७८ **पि.सि.सि. गर्ने कार्य-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा सार्वजनिक स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नुपर्ने उल्लेख छ। पि.सि.सि. गर्ने कार्यका लागि चाहिने गिट्टी स्थानिय स्तरमा ४० एम.एम. डाउन रोडा गिट्टी हातले कुटेको र वालुवा नन् वास प्रयोग हुने गरेकोमा अवस्थामा पि.सि.सि. गर्ने कार्य (एम १०) प्रति घन मिटर रु १४९१९। र (एम १५) प्रति घन मिटर रु १७०७५। दिनुपर्नेमा पालिकाले ४० एम.एम. डाउन भन्दा फरक रोडा गिट्टी र वास वालुवाको दररेट सहित पि.सि.सि. गर्ने कार्य (एम १०) प्रति घन मिटर रु १५३१०। र (एम १५) प्रति घन मिटर रु १७६५०। का दरले अनुसूचीमा उल्लेखित योजनाहरुमा पि.सि.सि. गर्ने कार्य (एम १०) प्रति घन मिटर रु ३९१। र (एम १५) प्रति घन मिटर रु ५३०। का दरले बढी भुक्तानी दिएकोले औचित्यपूर्ण नदेखिएको असुल गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	२,३३,२१४

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ७८ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

७९ **फर्माको कामको बढी भुक्तानी-** शहरी योजना तथा भवन निर्माण मापदण्ड अनुसार फर्माको कार्यको भुक्तानी दिदाँ काठको फर्माको हकमा आवश्यक दररेट निकाल्दा आवश्यक परिमाणलाई ६ ले भाग गरी ०.७५ ले गुणन गरी निकाली मात्र भुक्तानी दिनुपर्दछ। तर पालिकाले सो मापदण्डमा भएको व्यवस्थाअनुसार नगरी पुनः प्रयोगलाई ध्यान नदिई स्क्राव भेलु कुल खर्चको लिनुपर्नेमा काठको मात्र घटाई भुक्तानी दिएकोले बढि भुक्तानी दिएको देखिन्छ। तसर्थ पालिकाले बढी गएको भुक्तानी यकिन गरी असुल गर्नुपर्दछ।

निर्माण सामग्री बिक्री तथा व्यवस्थापन- वालुवा प्रशोधन गर्ने उद्योगको अनुमति, दर्ता तथा नियमन सम्बन्धी कार्यविधि २०७७ तथा ढुङ्गा, गिट्टि, वालुवा उत्खनन्, बिक्री, विभिन्न मितिमा भएको गृह मन्त्रालयको निर्देशन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड २०७७ को बुदाँ नं. ६ मा खानीबाट ढुङ्गा, गिट्टि, वालुवा जस्ता साधारण निर्माणमुखी पदार्थ उत्खखन् तथा संकलन गर्ने कार्य प्रचलित कानुनबमोजिम तोकिएको निकायबाट अनुमति लिई गर्नुपर्ने तथा बुदाँ नं. ९ मा जिल्ला अनुगमन समितिले ढुङ्गा, गिट्टि, वालुवा व्यवस्थापन र नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थको उत्खनन्, संकलन र बिक्रीसम्बन्धी प्रक्रियाको अनुगमन गर्न तथा आवश्यक निर्देशन गर्न जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुखको अध्यक्षतामा जिल्ला प्रमुख अधिकारी सहित तोकिएको सदस्यहरु हुने गरी नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थ जिल्ला अनुगमन समिति रहने उल्लेख छ। तर जिल्लाभित्र खानीबाट ढुङ्गा, गिट्टि, वालुवा जस्ता साधारण निर्माणमुखी पदार्थ उत्खखन् तथा संकलन गर्ने कार्य प्रचलित कानुनबमोजिम तोकिएको निकायबाट अनुमति नलिई विभिन्न व्यक्ति तथा उद्योगले अवैध रुपमा उत्खखन् तथा संकलन गर्ने कार्य गरेको तथा बिक्रि गरेको भनी भर्पाई दिने गरेको देखिन्छ। तसर्थ पालिका यसरी अवैध रुपमा खानीबाट ढुङ्गा, गिट्टि, वालुवा जस्ता साधारण निर्माणमुखी पदार्थ उत्खखन् तथा संकलन गर्ने गरी बिक्रि गर्ने तथा खरिद गर्ने उपभोक्ता तथा निर्माण व्यवसायी समेतलाई कारवाही गर्न ध्यान जानुपर्दछ।

८० **उपभोक्ता समिति कार्य**

८०.१ **उपभोक्ता समिति दर्ता-** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने व्यवस्था छ। संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ मा कुनैपनि संस्था विधानसहित दर्ता नभएमा कानुनी मान्यता दिन मिल्ने देखिदैन। पालिकाले यो वर्ष विभिन्न ।१४६ उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी कार्य गराई रु. ७१३७३५२४।०० भुक्तानी गरेकोमा यसरी कार्य गर्न गठन भएका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्थाअनुसार दर्ता भएको पाइएन। त्यस्ता समितिहरु स्थानीय स्तरमा सञ्चालित आयोजनाको निर्माण गर्न अस्थायी रुपमा गठन हुने र कार्य सम्पन्न पश्चात् समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण कार्य सम्पन्न भएका आयोजना सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारमा ती समितिलाई जिम्मेवार बनाउन कठिनाइ हुने र त्यस्ता समितिहरुले आयव्ययको लेखापरीक्षणसमेत नगराउने भएकोले स्थायी संयन्त्रमार्फत् काम गर्ने, गराउने गरी सुधार हुनुपर्दछ।

उपभोक्ता समिति छनौट- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा एक करोड सम्मको लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य वा लाभग्राही समुदायबाट गराउन सक्ने र कामको

लागि र सेवाको प्रकृति, परिमाण, लाग्ने आर्थिक स्रोत लाभग्राही समुदायको व्यहोर्ने वा व्यहोर्नु पर्ने रकम र अन्य आवश्यक कुराहरु खुलाई सार्वजनिक निकायले सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव माग गर्न वा समुदाय आफैंले प्रस्ताव वा निवेदन पेश गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ। तर पालिकाले यस वर्ष उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउँदा सम्झौता बाहेक पूर्वका सो प्रकृया पालना गरेको देखिएन। यसबाट विकास निर्माण कार्यमा उपभोक्ता छनौटको आधार पारदर्शी र प्रतिस्पर्धात्मक तवरले भएको देखिएन। निर्माण कार्यको समय, लागत र गुणस्तरमा असर पर्ने हुँदा लाभग्राही समुह छनौट गर्दा नियमको पालना गरी पारदर्शी र अधिक सहभागितात्मक तवरले गरिनु पर्दछ।

योजना हस्तान्तरण- सार्वजनिक खरिद नियमावली को नियम (१२) उपनियम (११) बमोजिम निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि सार्वजनिक निकायले सोको रेखदेख, मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकी आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई नै हस्तान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपभोक्ता समिति मार्फत हालसम्म गरिएको कुनै आयोजनाको स्वामित्व सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरेको देखिएन। योजना हस्तान्तरण सम्वन्धी कार्य नगर्दा दिगो विकास तथा जनसहभागिताको मर्म विपरीत हुनुको साथै, निर्मित आयोजनाको रेखदेख तथा मर्मतमा अन्यौलता सिर्जना भएकोदेखिन्छ। कार्यालयले सम्झौताको समयमा नै उक्त कानुनी व्यवस्थाको बारे उपभोक्तासँग अन्तरक्रिया गरी वास्तविक लाभग्राहीलाई मात्र आयोजना संचालन गर्न दिनुपर्दछ।

मर्मत सम्भार कोष- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (३) मा सम्पन्न निर्माण कार्यको सञ्चालन वा मर्मत सम्भार उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले गर्नुपर्ने, सोही नियमावलीको उपनियम (१५) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले सम्पन्न आयोजनाको सेवा उपयोग गरे वापत उपभोक्ताले तिर्नुपर्ने सेवा शुल्क तोकी शुल्क जम्मा गर्ने कुनै कोष खडा गरी सोही कोषबाट त्यस्तो निर्माण कार्य सञ्चालन तथा मर्मत, सम्भार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। तर सम्पन्न आयोजना मर्मत सम्भारका लागि कुनै उपभोक्ता समितिहरुले मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरेको पाइएन। अतः निर्मित आयोजनाहरुको सु-सञ्चालन तथा दिगोपनाको लागि मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरिनुपर्दछ।

उपभोक्ता समितिबाट निर्माण गरीएका निर्माण कार्यको एजविल्ट नक्सा- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२५(१) मा खरिद सम्झौता बमोजिम निर्माण कार्य सम्पन्न भएको तीस दिन भित्र सम्वन्धित निर्माण व्यवसायीले निर्माण भए बमोजिमको एज विल्ट नक्सा सार्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस वर्ष उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण सम्पन्न गरेको विभिन्न निर्माण कार्यहरुको निर्माण भए बमोजिमको नक्सा पेश गरेको देखिएन तथा सम्झौताको शर्तमा समेत नक्सा पेश गर्ने उल्लेख गरेको देखिएन। सम्पन्न योजनाको एजविल्ट नक्सा तयार नगरेकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुसार कार्य हुनुपर्दछ।

हेभी इक्विपमेण्टको प्रयोग- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ। सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लागत अनुमान तयार गर्दाको समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ। पालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरुले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेकोमा नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिश गराई कार्यालयबाट सहमति लिएको पाइएन। नियमावलीको व्यवस्था अनुरुप कार्य हुनुपर्दछ।

जटिल संरचना निर्माण- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले आर.सि.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर सहितका भवन, पुल, कल्भर्ट, ओभरहेड टंकी, निर्माण, ग्रामीण विद्युतीकरण लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत् गराउने गरेको देखियो। यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धा मार्फत गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ। नियमावलीको व्यवस्था अनुरुप कार्य गराउनुपर्दछ।

८०.२ **ग्याविन जाली तयार गरी ढुङगा भर्ने कार्य-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७३ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा सार्वजनिक स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नुपर्ने उल्लेख छ। ग्याविन भर्ने कार्यका लागि चाहिने ढुङ्गा कार्यस्थलमा उपलब्ध भएको र खोलाकै ढुङ्गा प्रयोग भएको अवस्थामा ढुङ्गाको कलेक्सन चार्जसहित प्रति घन मिटर रु ३०५१। डोलिडारको नर्म्स बमोजिम र रु १६३४। सिंचाइको नर्म्स बमोजिम भुक्तानी दिनुपर्नेमा ढुङ्गा खरिद गरेको मानी ग्याविन जाली तयार गरी ढुङ्गा भर्ने कार्यका लागि प्रति घन मिटर रु. ४३९३।- का दरले निम्न योजनाहरु प्रति घन मिटर रु २७५९ का दरले बढी भुक्तानी दिएकोले औचित्यपूर्ण नदेखिएको असुल गर्नुपर्ने रु.

आयोजना	इकाई	परिमाण	दिनुपर्ने दररेट	दिएको दररेट	बढी भुक्तानी
धलमुडी सिंचाई कुलो मर्मत	घ..मि..	२४	१६३४	४३९३	६६२१६।
पिडिल्या खोला देखि चैतेखोलासम्म सडक स्तरोन्नती	घ..मि..	११६	१६३४	४३९३	३२००४४।

झारज्वाला धर्मशाला चित्ता निर्माण कार्य	घ..मि..	१०६	१६३४	४३९३	२९२४५४ ।
जम्मा					६७८७१४

असुल गर्नुपर्ने	६,७८,७१४

८०.३ **सम्झौताभन्दा बढी कार्यको भुक्तानी-** सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ५क(२) मा विशेष कारण परी संशोधन गर्नु परेमा बाहेक एक पटक स्वीकृत भएको डिजाईन वा लागत अनुमानमा संशोधन गर्नुपर्दा त्रुटीपूर्ण डिजाईन गरेको वा अस्वाभाविक लागत अनुमान तयार, जाचँ वा स्वीकृत गर्ने पदाधिकारी र सो कार्यमा संलग्न परामर्शदाता प्रचलित कानुन बमोजिम कारवाही भागिदार हुने उल्लेख छ । साथै शुरु लागत अनुमानमा कुनै आइटमहरुमा परिवर्तन हुने भएमा अधिकार प्राप्त व्यक्ति/कार्यालयबाट लागत अनुमान संसोधन गरे पश्चात मात्र कार्य गराउनु पर्ने, यसरी लागत अनुमान संसोधन नगरी कार्य गरेको उपभोक्ता समिति नै जिम्मेवार हुने देखिन्छ। साथै सार्वजनिक लेखा समितिको निर्देशन र सडक विभागको परिपत्र अनुसार आइटम वाइज भेरिएसन वेगर भुक्तानी नगर्न निर्देशन दिएको अवस्थामा सम्झौता अनुसार उपभोक्ता समितिलाई अन्तिम भुक्तानीमा लागत अनुमान संसोधन तथा भेरियसन स्वीकृती वेगर तथा बि.ओ.क्यु. परिमाणको सिमाभित्र रही भुक्तानी दिनुपर्नेमा अनुसूचीमा उल्लेखित योजनाहरुको रु. ७१७२०९। भेरिएसन आदेश वेगर बि.ओ.क्यु. परिमाण भन्दा बढी भुक्तानी दिएको देखियो। उक्त कार्यको प्राविधक पुष्ट्याई गरी भेरियसन आदेश स्वीकृत गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा भुक्तानी दिएको रकम असुलउपर गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	३,८३,०४४

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ८०.३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

८०.४ **माटो खन्ने तथा पुर्ने कार्य-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को दफा ३९ अनुसार खर्च भएको बील भरपाईको लेखा राख्नुपर्ने र कुनै भुक्तानी दिदा रित पुगे नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। लाग्ना कालिमाटी सडक निर्माण आयोजनाअन्तर्गत सडक निर्माण गर्न नापी किताबबाट ३०४४ घन मिटर कार्य गर्न एक्साभेटरबाट ३६ घण्टा एक्साभेटर प्रयोग भएको भनी महल एण्ड बुढाथोकी कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.ले बील नं. १७।०८०।३।२३ बाट देखिन्छ। जिल्ला दररेटअनुसार प्रति घण्टा ७०६२।५(मु.अ.कर सहित) दरले रु. २,५४,२५०। मा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई सम्झौताबमोजिम जनसहभागिता २० प्रतिशत घटाई रु. २,०३,४००।- भुक्तानी दिनुपर्नेमा रु ४८००००। भुक्तानी दिएकोले बढी भुक्तानी दिएको रु.२७६,६००।- असुल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	२,७६,६००

८१ **पाठ्यपुस्तक वितरण-** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका,२०७८/७९ क्रियाकलाप नं २.४.६.१ को बुँदा ३.१ मा प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा १ देखि १२ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान वापत पहिलो पटकमा विद्यार्थी सङ्ख्याको ७५ प्रतिशत सङ्ख्यालाई मात्र अनुदान दिने र शैक्षिक सत्र २०८० को विद्यार्थी भर्नाको विवरण,पाठ्यपुस्तक खरिद र वितरण गरेको विवरणको आधारमा यकिन गरी नपुग हुने रकम मात्र थप २५ प्रतिशतबाट अनुदान व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था रहेको छ।कार्यालयले निःशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण वापत १२ वटा विद्यालयका कक्षा १ देखी १० सम्मका १९०४ विद्याथीहरुलाई अन्तिम चौमासिकमा एकमुष्ठ रु.११,९९,८४५.०० निकासा गरेको पाईयो ।यसरी एकमुष्ठ निकासा गर्दा अघिल्लो निकासाको पाठ्यपुस्तक खरिद र वितरण गरेको विवरणको आधारमा नपुग हुने रकम यकिन नहुने हुँदा अघिल्लो पाठ्यपुस्तक खरिद,वितरण,विद्यार्थी संख्यालाई यकिन गरेर मात्र थप निकासा गर्नुपर्दछ ।

८२ **अनुदानको उपयोग-** शिक्षा तथा मानब स्रोत विकास केन्द्रद्वारा प्रकाशित कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकाको क्रियाकलाप नं २.७.१३.१० को बुँदा ५.४ मा विद्यालयले आर्थिक लेखापरीक्षण स्थानीय तहको अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ ।आधारभूत तथा माध्यमिक तह संचालित विद्यालयहरुलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखापरीक्षण,विद्यार्थी परिचय पत्र,विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन,बुलेटिन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप संचालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान वापत १२ विद्यालयलाई रु. १४००००.० भुक्तानी भएकोमा अन्तिम लेखापरीक्षणको समयसम्म पनि विद्यालयले आफ्नो लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश नगरेको हुँदा विद्यालयले प्राप्त गरेको रकम सम्बन्धित कार्यका खर्च गरे नगरेको तथा खर्चमा मितव्ययिता कायम भए नभएको समेत यकिन गर्न नसिकएको रु.

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ८२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

८३ **शिक्षक दरबन्दी तथा पदपुर्ति-** शिक्षा नियमावली,२०५९ को नियम ९२ मा विद्यालयमा रहने शिक्षक दरबन्दी बारे व्यवस्था रहेको छ साथै नियम ७७ मा सामुदायिक विद्यालयको प्रत्येक कक्षामा रहने विद्यार्थी संख्या सामान्यतया उपत्यका तथा तराई क्षेत्रमा पचास,पहाड क्षेत्रमा पैतालीस र हिमाली क्षेत्रमा चालीस हुनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ ।स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका १२ सामुदायिक विद्यालयको शिक्षक दरवन्दी र पदपुर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको छ।

विद्यालयको संख्या	**शिक्षक दरबन्दी**	**पदपुर्ति**	**पदपुर्ति मध्ये करार**	**विद्यार्थी संख्या**	**प्रति शिक्षक बिद्यार्थी अनुपात**

१२	५८	३२	२६	२२२५	१-३८

८४ **विद्यालयको अनुगमन नियमन व्यवस्था-** स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ को दफा ११ अनुसार माध्यमिक तहसम्मका विद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापनको लागि आवश्यक नीति निर्माण,अनुगमन मुल्याङ्कन तथा नियमन सम्बन्धि कार्य सम्बन्धित पालिकाले गर्ने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले विद्यालय अनुगमन सम्बन्धि मापदण्ड तय गरेको छैन।जसबाट विद्यालय अनुगमन कार्य प्रभावकारी रुपमा संचालन हुन नसक्ने देखिएकाले अनुगमन मापदण्ड तयार गरी विद्यालय अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

८५ **सार्वजनिक विद्यालय शैक्षिक गुणस्तर-** पालिका अन्तर्गत संचालित माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने कार्य गाउँपालिकाको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत पर्दछ ।सोही अनुसार पालिकाले विद्यालय शैक्षिक गुणस्तर मापनको मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्नेमा सो गरेको छैन ।अतः शैक्षिक गुणस्तरको मापन मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने र सोही अनुसार विद्यालयको अनुगमन मुल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्दछ ।

८६ **सेनिटरी प्याड-** सेनिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि,२०७६ को दफा ४ मा पालिकाले खरिद गरेको सेनिटरी प्याड गुणस्तरमा कमी नआउने गरी भण्डारण गर्नुपर्ने उल्लेख छ। साथै दफा ५ मा सेनिटरी प्याड त्रैमासिक,चौमासिक वा अर्धवार्षिक रुपमा वितरण गर्न सकिने उल्लेख छ। पालिकाभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा कक्षा ६ भन्दा माथिका छात्रा विद्यार्थीहरु ५५० जना रहेका छन। पालिकाले न्यू निसा अर्डर सप्लायर्सबाट ८४१३ थान सेनिटरी प्याड रु.५,६०,८९४.० (मु अ कर समेत) मा खरिद गरेको छ। पालिकाले गत विगतको खपतलाई आधार मानी समयमै उचित परिमाणमा खरिद गर्नुपर्नेमा वर्षान्तमा खरिद गरि ३११३ थान सेनिटरी प्याड मौज्दातमा राखेको देखिन्छ। खरिद गरिएका प्याडहरु भण्डारण गर्दा गुणस्तरमा कमी नआउने गरी सुरक्षित रुपमा राखेको पाइएन।तसर्थ पालिकाले आवश्यकताको पहिचान गरी आवश्यक परिमाणमा मात्र प्याड खरिद गर्नुपर्दछ ।

८७ **कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान-** शिक्षा तथा मानब स्रोत विकास केन्द्रद्वारा प्रकाशित कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकाको क्रियाकलाप नं २.७.१३.१३ को बुँदा ९.२ मा कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन सूचकका आधारमा विद्यालयलाई प्रस्ताव पेस गर्न लगाई विद्यालयको कार्यसम्पादन स्तरको मूल्याङ्कन गरी प्रति विद्यालय दोहोरो नपर्ने गरी रु. ५० हजार अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ साथै सोही पुस्तिकाको ९.३ मा परीक्षा नतिजा,शिक्षक उपस्थिति विद्यार्थी संख्या,सिकाई उपलब्धि, विद्यार्थी कक्षा छाड्ने दोहोर्याउने दर,विद्यालय बाहिरका बालबालिकाको संख्यात्मक अवस्था जस्ता आधारमा कम्तीमा १०० पुर्णाङ्क रहने मापदणड निर्धारण गरी स्थानीय तहले विद्यालयले पेश गरेको प्रस्तावको मूल्याङ्कन पश्चात स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमको परिधिभित्र रही स्थानीय तहभित्रका उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्ने सफल एउटा विद्यालयलाई रु.

२ लाख प्रोत्साहन स्वरुप अनुदान रकम उपलब्ध गराउने व्यवस्था रहेको छ ।कार्यालयले कार्यान्वयन पुस्तिकामा व्यवस्था गरे विपरीत विद्यालयको प्रस्ताव र सो को मूल्याङ्कन सूचक बेगर श्री कालिका आ.वि.देपालगाउँलाई रु. २ लाख ५० हजार भुक्तानी गरेको रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	२,००,०००

८८ **सेनिटरी प्याड गुणस्तर-** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले आपुर्ति गरेका मालसामान सम्झौतामा उल्लेखित प्राविधिक स्पेशिफिकेसन र गुणस्तर वमोजिम भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ।कार्यालयले आ.व. २०७९/८० मा न्यू निसा अर्डर सप्लायर्सबाट रु. रु.५,६०,८९४.० (मु अ कर समेत) बराबरको ८,४१३ थान सेनिटरी प्याड खरिद गरेकोमा प्याडको गुणस्तर सेनिटरी प्याड(वितरण तथा व्यवस्थापन)कार्याविधि,२०७६ को अनुसूचि १ बमोजिमको भए नभएको परीक्षण गरेको पाइएन ।

८९ **निजि विद्यालय व्यवस्थापन-** यस पालिकामा २ वटा निजी विद्यालय रहेका छन् ।पालिकाले निजी विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण गरेको छैन भने निजी विद्यालय शुल्क निर्धारण तोकिए बमोजिम गरेको छ छैन सो को अनुगमन गरी अनुगमन प्रतिवेदन तयार गरी अभिलेखाङ्कन गरेको छैन ।

९० **निःशूल्क औषधी-** नेपाल सरकारबाट खरिद गरी निःशूल्क वितरण गरिने औषधीमा निःशूल्क को छाप लागेको हुनुपर्दछ । पालिकाले खरिद गरेको निम्न औषधीको निरिक्षण गर्दा सो छाप लागेको पाइएन । जसबाट खरिद गरिएको औषधी दूरुपयोग हुन सक्ने देखिन्छ ।

औषधीको नाम	नेपाल सरकारबाट निशुल्क वितरणको छाप भए/ नभएको
Gamma Benzene Hexan	नभएको
Amoxycillin for oral suspension	नभएको
paracetamol 500mg	नभएको
metronidazole oral suspension	नभएको
Antacide	नभएको
coporaiatone lodine	नभएको

calcium fostenet	नभएको
Amoxycilin capus	नभएको
Ciprofloxacin Tablets	नभएको
Apuesive tape	नभएको
Depo	नभएको

९१ **औषधि सोझै खरिद-** औषधिजन्य मालसामान खरिद तथा आपूर्ति व्यवस्थापन सहजीकरण पुस्तिका,२०७४ बमोजिम विशेष परिस्थिति वा प्रोपाइटरी सामान तथा अन्य सौझै खरिद गर्दा समेत प्रतिस्पर्धात्मक वातावरण र लागतलाई विचार पुर्याई किफायती हुने अवस्थाको प्रत्याभूति गरेर मात्र खरिद गर्नुपर्ने तथा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा उल्लेख नभएका तथा आवश्यक नभएको कुनै पनि औषधि तथा उपकरण खरिद गर्न नहुने उल्लेख छ।तर पालिकाले बोलपत्रबाट खरीद गरेको औषधीको थप परिमाण बोलपत्रदातासँग कबोल अंकमा खरीद नगरी अन्य आपुर्तिकर्तासँग सोझै महँगोमा खरीद गरी सरकारलाई थप व्ययभार पारेकोले जिम्मेवार पदाधिकारीलाई उत्तरदायी बनाउनुपर्दछ ।सहजिकरण पुस्तिका र खरिद ऐन विपरित खरिद गरी बढी व्ययभार पारेको रु.९१६४२०.० नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	९,१६,४२०

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ९१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

९२ **औषधी खरिद-** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा रु. २० लाख रुपैयाँसम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ।पालिकाले उक्त प्रक्रिया वेगर रु.१९७१०३४.० का औषधि सोझै खरिद गरेको छ। खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन भएको प्रमाण समेत संलग्न राखेको देखिएन । यसकारण उक्त औषधी उत्पादक कम्पनीले प्रकाशित मूल्यसूचिमा खरिद गरेको कुरा यकिन गर्न सकिने आधार भएन ।

९३ **औषधी जिन्सी व्यवस्थापन-** पालिकाले खरिद गरेका औषधी खर्च भएर जाने जिन्सी खाताको छुट्टै अभिलेख राखेको छ । पालिकाले आफै खरिद गरी वा अन्यबाट प्राप्त औषधी दाखिला नं. र प्रति ईकाइ दर उल्लेख नगरी आम्दानी बाध्ने गरेको छ । खर्च लेख्दा हस्तान्तरण फारम मार्फत स्वास्थ्य संस्थाहरुको मागको आधार पठाउने गरेको भनेपनि पालिकामा संस्थाबाट प्राप्त माग फारम र हस्तान्तरण गरी पठाएको औषधी सम्बन्धीत स्वास्थ्य संस्थाले दाखिला गरेको प्रमाण अभिलेख व्यवस्थित रुपमा राखेको पाइएन ।तसर्थ पालिकाले अभिलेख व्यवस्थित गरी राख्नुपर्दछ ।

९४ **औषधि व्यवस्थापन-** औषधिजन्य मालसामान खरिद तथा आपूर्ति व्यवस्थापन सहजीकरण पुस्तिका,२०७४ बमोजिम स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Health Management Information System (HMIS) बाट सङ्कलन भएको रुग्णता (Morbidity), सेवाको उपलब्धता, उपचार तालिका, आपूर्ति व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (LMIS) बाट सङ्कलन भएको खर्च विवरण, एवं स्वीकृत कार्यक्रमबमोजिम औषधिको आवश्यकता साथै तोकिएको प्राविधिक स्पेसिफिकेशनसँग विश्लेषण गरी सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ३, ५क र ९ बमोजिमको प्रक्रिया पुयाई औषधी खरिदको आवश्यकता र लागत अनुमान तयार गरी आपूर्तिकर्ताहरुबीच प्रतिस्पर्धा गराई विश्व स्वास्थ्य सँगठनबाट पूर्वयोग्यता प्राप्त औषधी उत्पादक कम्पनीसंग डव्लु.एच्.ओ. र जि.एम.पि. मान्यता प्राप्त भएको प्रमाण लिई मात्र खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिका औषधिजन्य मालसामान खरिद तथा आपूर्ति व्यवस्थापन सहजीकरण पुस्तिका,२०७४ तथा सार्वजनिक खरीद नियम ३, ५क र ९ मा भएको व्यवस्था पुरा गरी खरीद गरेको देखिएन ।

९५ **औषधीको म्याद-** औषधिजन्य मालसामान खरिद तथा आपूर्ति व्यवस्थापन सहजीकरण पुस्तिका,२०७४ बमोजिम खरिद गरिएको औषधीको म्याद कम्तिमा १८ महिना रहेको हुनुपर्दछ। कार्यालयले खरिद गरेका निम्न औषधीहरु १८ महिना म्याद भएको देखिएन। तसर्थ पालिकाले कानुनमा भएको व्यवस्थाबमोजिम म्याद भएको औषधी खरीद गरी म्याद गुज्रेको औषधी मौज्दात कम गरी औषधी व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

औषधीको नाम	म्याद गुज्रिने अवधि
Gamma Benzene Hexan	२०२३ अप्रिल
paracetamol 500mg	२०२३ अप्रिल
metronidazole oral suspension	२०२३ अप्रिल
Antacide	२०२३ अप्रिल
coporaiatone Iodine	२०२३ अप्रिल
Apuesive tape	२०२३ अप्रिल

Depo	२०२३ अप्रिल

९६ **सामाजिक सुरक्षा-** कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले प्रमाणित गरेको आर्थिक विवरण अनुसार रु. ४,५७,७४,५५८। सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणमा निकासा तथा खर्च भएको छ । पञ्जिकरण शाखावाट निकासा दिंदा तयार गरेको विवरण र बैंकले भत्ता वितरण गरी कार्यालयलाई उपलव्ध गराएको विवरण विश्लेषणबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरि देखिएका व्यहोराहरु निम्नानुसार छन्

९६.१ **लगत कट्टाको अभिलेख प्राप्त नभएको-** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ को दफा १२ मा मृत्यू भएमा, बसाइँ सरी गएमा, एकल वा विद्यवा महिलाले विवाह गरेमा, बालबालिकाको हकमा पाँच बर्ष (साठी महिना) उमेर पूरा भएमा, नवीकरण नगरेमा, एक आर्थिक बर्षको कुनै पनि किस्ता रकम नबुझेमा बा बैंक मार्फत वितरण भएकोमा लगातार एक बर्षसम्म खाता निष्क्रिय भएमा वा अयोग्य व्यक्तिले भत्ता प्राप्त गरेको प्रमाणित भएमा त्यस्ता लाभग्राहीको नाम सम्बन्धित स्थानीय तहको मूल अभिलेखबाट कट्टा गर्नुपर्ने तथा लगत कट्टा गरिएको व्यहोरा अभिलेखमा स्पष्ट जनाई सम्बन्धित स्थानीय तहको वडाका सचिब वा निजले तोकेको जिम्मेवार पदाधिकारीले प्रमाणीत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण क्रममा मुल अभिलेख खाता, नवीकरकणको विवरण, नयाँ थप भएका लाभग्राहीको विवरण र आ.व. २०७९।८० मा लगत कट्टाको विवरण माग भएकोमा उपलब्ध भएन । मुल अभिलेख खाता र लगत कट्टाको स्पष्ट अभिलेख प्राप्त नभएकाले दफा १२ बमोजिम लगत कट्टा गर्नुपर्ने लाभग्राहीको लगत कट्टा भए नभएको र लगत कट्टा गर्नुपर्ने व्यक्तिलाई समेत भुक्तानी भएको छैन भनी यकिन गर्न सकिएन । यसमा सुधार गर्नुपर्दछ ।

९६.२ **तथ्यांक अध्यावधिक** - सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७ को बुदा नं. १२ अनुसार विभागले स्थानीय तहमा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी सूचनालाई व्यवस्थित गर्न स्थानीय तह, विभाग र बैङ्क र वित्तीय संस्था विच प्रणालीगत सम्बन्ध स्थापना गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउन केन्द्रीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याउने र उक्त प्रणालीमा लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धीत स्थानीय तहको हुने उल्लेख छ। कार्यालयले प्रत्येक बर्ष सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीको तथ्याङ्क, कार्यविधि बमोजिम अद्यावधिक गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्नेको अध्यावधिक तथ्याङ्क लेखापरीक्षणको क्रममा पेश गरेको छैन। कार्यविधि बमोजिम कार्यालयले केन्द्रीकृत व्यवस्थापन प्रणालीमा सुचना अद्यावधिक गर्नुपर्दछ। लेखापरीक्षणको क्रममा कार्यालयले भत्ता वितरणको लागि निकासा दिंदाको अभिलेख भिडान गर्दा एकै नागरिकता नम्वर भएको ३ व्यक्ति समेत लाभग्राही सूचिमा समावेश भएको देखिएकोले बास्तविकता यकिन गरिनु पर्दछ । एकै नागरिकता नम्वर वाट अन्यले समेत नागरिकता प्राप्त गरेका लाभग्राहीको केही विवरण निम्नानुसार छन्

क्र.स.	नाम	नागरिकता नम्वर
१	सर्केनी एडी, सन्तकली रोकाया	१२३४
२	पासाङ लामा, सोनाम लामा	३१८
३	तुथा बुढा, चाउरी वस्नेत, प्याउरी वस्नेत	४०१
४	सौरिता एडी, सौरिता बस्नेत	४६३
५	कृष्णा प्रसाद थकाली, कृष्ण प्रसाद थकाली	५११
६	काली ब. थापा, काली ब. बुढा	६२८
७	लक्ष्मी कन्या पाण्डे, लक्ष्मी कन्या अधिकारी, हरिकला सार्की	४६९
८	पुरीचन्द्र जोशी, देवशरण सार्की	३७८
९	रत्नमाया अधिकारी, नन्द प्रसाद जैसी	३२६
१०	चाउरो गिरी, कर्ण ब. कार्की	११२
११	मानसा आचार्य, देविदत्त चौलागाइ	१५६
१२	मुन्य भन्डारी, मुना भन्डारी	३ ना. टो.१
१३	मुन ब बोहरा, भिम ब बोहरा	११३ ना. टो.१
१४	एमालुरी बुढा, जय ब बोहरा	१३१
१५	हिराकली बोहरा, लालशोभा बोहरा	६५६ ना. टो.१

९६.३ **सार्वजनिक सुनुवाई -** गाउँपालिकाको वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तिमा एकपटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने र सार्वजनिक सुनुवाईबाट प्राप्त गुनासा तथा सुझावहरु मध्ये आफुले सम्बोधन गर्न नसकिने खालका सुझाव तथा गुनासाहरु सम्बोधनका लागि स्थानीय तह कार्यालयमा पठाउनुपर्ने व्यवस्था छ। गाउँपालिकाको कुनै पनि वडा समितिले यस सम्बन्धमा नागरिक सुनुवाईको कार्यक्रम सञ्चालन गरेको पाइएन। गाँउपालिकाले यस तर्फ ध्यान दिई वास्तविक लाभग्राहीको अभिलेख अध्यावधिक गर्नुपर्दछ।

९६.४ **मौज्दात रकम –** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको लागि ४ चौमासिकमा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयवाट रु ४,५७,७४,५५८। भएको र बैंकले रिभर्स फिड विवरण पेश नगरी प्रमाणीकरण गरेको विवरण अनुसार रु ४५२९७५०४। वितरण भई रु ४७७०५४। मौज्दात देखिएकोमा बैंक ले प्रमाणित गरेको बैंक मौज्दात पत्रानुसार ३२४७१२। रहेको छ । बैंकले निष्कृय रहेको खाताहरुको विवरण उलव्ध नगराएकोले वास्तविक मौज्दात यकिन गर्न सकिएन । यस सम्बन्धमा कार्यालयले स्वयं यकिन गरी मौज्दात देखिएको रु ४७७०५४। संघिय संचित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने रु

प्रमाण पेश नगरेको	४,७७,०५४

९७ **आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट देखिएका बेरुजु-** आर्थिक कार्याविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ८५ मा कार्यालयले आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याईएको कैफियत सम्बन्धमा त्रैमासिक प्रतिवेनको हकमा अर्को त्रैमासिक अवधिभित्र तथ वार्षिक प्रतिवेदनको हकमा अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै आवश्यक प्रमाण संलग्न गरी नियमित गर्नुपर्ने भए नियमित गराई बेरुजु फस्यौंट गर्नु गराउनुपर्दछ ।त्यसरी बेरुजु फस्यौंट गरेपछि सो को जानकारी तालुक कार्यालय र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई दिनुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि देहायबमोजिमको आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएको बेरुजु फस्यौंट नगरेकोले नियमानुसार फस्यौंट गर्नुपर्ने रु.

९७.१

क्रम	**विवरण**	**बेरुजु**
	असुल गर्नुपर्ने	**१९८५४५**
१	(संघिय चालु) पदाधिकारी सुविधा वापत उपाध्यक्ष श्री शान्ति कुमारी मल्ललाई यातायात सुविधा वापत प्रत्येक महिना रु.१२०००.० खर्च लेखेकोमा पुनः थप इन्धन खर्च लेखी दोहोरो सुविधा लिएको रु १४४०००.० असुल हुनुपर्ने रु.	१४४०००.०

२	गौ.भौ.नं-६२(संघिय चालु) सरुवा भ्रमण बापत देवकी रावतलाई रु ३२६०० भूक्तानी दिएकोमा भ्रमण खर्च नियमावलि २०६४ अनुसार एउटै जिल्लाका कार्यालयमा सरुवा भइ जादा सरुवा लिन नमिल्ने व्यवस्था अनुसार जिल्ला प्रशासन कार्यालय जुम्लाबाट गुठीचौर गा पा जुम्लामा सम्मको भ्रमण खर्च असुल गर्नुपने रु.	३२६००
३	गौ.भौ.नं-१६८(संघिय चालु) ईन्धन बापत रिला गिरिलाई १२१ लिटर डिजेलको विल रकम भूक्तानी दिएकोमा डिजेल सुविधा दिने कर्मचारीलाई कानुनी व्यवस्था नभएको असुल हुनुपर्ने रु	२१९४५

असुल गर्नुपर्ने	१,९८,५४५

९७.२

क्रम	विवरण	बेरुजु
	प्रमाण पेश गर्नुपर्ने	**१६८३५०**
१	गौ.भौ.नं-१०३(संघिय चालु) राष्टिय भलिबल कार्यक्रम अन्तर्गत विधान टेडर्सलाइ रु.१११५००(विल नं १९) भूक्तानी दिएकोमा ट्रेकसुट १५,जर्सी १५,शुज१५,मोजा१५ थान वितरण गरिएको भरपाइ संलग्न नभएको रु.	१११५० ०
२	गौ.भौ.नं-२०(संघिय चालु) दान बहादुर वुढाको भ्रमण खर्च अन्तर्गत २०७९।४।१५ रु.६८५० को बोडिङपास संलग्न नभएको रु.	६८५०
३	गौ.भौ.नं-१९९(संघिय चालु)	३५०००

	देवकी रावतलाइ रु १२८००० भूक्तानी दिएकोमा प्लेन टिकट संलग्न नराखि खर्च लिएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.	
४	गौ.भौ.नं-३५६(संघिय चालु) संचार महसुल बापत रमेश वुढालाई रु.१५००० भूक्तानी दिएकोमा विल भरपाई संलग्न नभएकोले प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.	१५०००

प्रमाण पेश नगरेको	१,६८,३५०

९७.३

क्रम	**विवरण**	**बेरुजु**
	नियमित गर्नुपर्ने	**७३६१०**
१	गौ.भौ.नं-२८(संघिय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु) मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम संचालन तालिम कार्यक्रमको कार्यतालिका स्विकृत नभई मनोरमा महतलाइ रु. १२५९६०.० भूक्तानी दिएकोमा लागत अनुमान स्विकृत नगरी जुम्ला बजारको भ्रमण वापत रु.७३६१० दिने कानुनी आधार नभएको अनियमित रु.	७३६१०

अनियमित भएको	७३,६१०

९८ **बाखा वितरण-** गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम कार्यक्रम अन्तर्गत बिभिन्न व्यक्ति तथा समुहलाई वाखा खरिद गरी वितरण गर्न बाखापालन लघु उद्यमी संचालक समितिसंग मिति २०८०।२।१७ मा सम्झौतामा उल्लेख भएका ७५ कृषकहरुलाई वाखा खरिद तथा व्यवस्थापन खर्चको लागि रु १५१००००। को सम्झौता गरेको र लघु उद्यम समितिले बाखा खरिद गर्न ४ व्यक्ति तथा समूहसंग कोटेशन माग गरेकोमा २ पशुपंक्षि उद्योगले वरावर कवोल मूल्य रु.९८००। उल्लेख गरेको भनी उद्योग संग खरिद गरिने परिमाण उल्लेख नगरी गुठीचौर भेंडा बाखा पालन उद्योग संग सम्झौता गरी तथा भण्डारी पशुपंक्षीपालन उद्योगसंग सम्झौता नगरी ७५ वटाका दरले वाखा तथा एक व्यक्तिसंग विउ वोका खरिद रु ३००००।

र अन्य खर्च रु १०५५०। समेत भौ नं १३७(२०८०।३।२० बाट रु रु १५१००००। खर्च लेखेको छ । प्रजननयोग्य वाख्राको जिल्ला दररेट नलिएको खरिदको लागत अनुमान तयार नगरेको, खरिद गरिएका बाख्रा कुन प्रजातिको उल्लेख नगरेको, वितरण गरेका बाख्रा तथा वोकाको विमा नगराएको तथा स्वास्थ्य जाँच वेगर खरिद गरेको, ७५ जनालाई वितरण गरेकोमा भरपाई पेश गरे पनि प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरुलाई कबुलियत नगराएको, विना प्रतिस्पर्धा र सम्झौता वेगर खरिद गरेको तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बजेट सक्ने उद्देश्यले खर्च गरेको देखिएकोले कार्यक्रमको सान्दर्भिकता तथा यथार्थता सम्बन्धमा एकिन हुनुपर्ने रु

अनियमित भएको	१५,१०,०००

९९ **लघु उद्यमविकास कार्यक्रम-** उद्योग,वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयद्वारा जारी गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका,२०७७ को दफा ५८ मा स्थानीय तहले सूचकहरु निर्धारण गरी कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन तथा अनुसुचि ३ बमोजिमको मेड मोडल अनुसार कार्यक्रमको बजेट तथा कार्यक्रम बाँडफाँड गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।सो विपरित कार्यालयले आ.व. २०७९/८० मा बाख्रा पालन तालिम,उन्नत जातको आलु उत्पादन सम्बन्धी तालिम,आरन सुधार तालिम लगायत सिप बिकास तालिम ७५ जनालाई प्रदान गरी रु.२९,८६,०३९.० खर्च गरेको पाईयो ।यसरी प्रदान गरिएका उद्यमशिलता तालिम पश्चात के कति व्यक्तिहरु लघु उद्यमि भई निजको जिवनस्तरमा प्रत्यक्ष सुधार भए नभएको लगायत लघु उद्यमको विकास र प्रबर्द्धनको माध्यमबाट गरिबी निवारणमा सहयोग पुगे नपुगेको, सो सम्बन्धमा कार्यालयले निर्देशिकाको व्यवस्था अनुसार उपयुक्त सूचकहरु निर्धारण गरी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धि कार्य नगरेकोले यसतर्फ विशेष ध्यान दिनुपर्दछ ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष- २०७९/८०

कार्यालय र स्थान - गुठीचौर गाउँपालिका, जुम्ला , गुठिचौर गाउँपालिका , जुम्ला

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	दिनेश भट्टराई	२०८०-५-१७	हाल सम्म कार्यरत
कार्यालय प्रमुख	मदन प्रसाद देवकोटा	२०७७-४-१	२०७९-६-३
लेखा प्रमुख	जयराज कुमाई	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण-

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
८,८४५,५५२	१५,१८४,६२१	२०,९५८,०१८	०	०	५,१५५,३३९
प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.					५०,१४३,५३०
प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्यौंट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.					०
संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.					०

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.					५०,१४३,५३०

स्थानीय तह -

गत बर्षको जिम्मेवारी		४६७५००९६	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	२१४०५३८५४	**चालु खर्च**	१८९७५६७४०
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	३३१५३०००	**पूँजीगत खर्च**	११२६७६७३६
राजश्व बाँडफाँट	६४५७५९९५.९६	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	५६४६१४२१
आन्तरिक आय	१८०६६९९.१५		
अन्य आय	५१८२५५४९.५७		
कुल आय	३६५४१५०९८.६८	**कुल खर्च**	३५८८९४८९७
बाँकी मौज्दात		५३२७०२९७.६८	

बेरूजु दफा ३.१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -२

गुठीचौर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, जुम्ला
गुठीचौर गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, जुम्ला

आ.व. - २०७९/८० अवधी - २०७९/०४/०१ - २०८०/०३/३१
प्राप्ती भुक्तानी हिसाव

विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.				गतवर्ष रु.		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		३६,५४,५०,६९८.००	३१,१७,८२,८४९.९६		३१,१७,८२,८४९.९६	३२,१७,३९,७७१.५७		३२,१७,३९,७७१.५७
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		३६,५४,५०,६९८.००	३१,१७,८२,८४९.९६	०	३१,१७,८२,८४९.९६	३२,१६,०८,८७९.५७	०	३२,१६,०८,८७९.५७
११००० कर	११	७,७७,८५,०००.००	६,४५,७५,९९५.९६	०	६,४५,७५,९९५.९६	६,०९,६५,९८२.५७	०	६,०९,६५,९८२.५७
१३००० अनुदान		२५,९७,४८,०००.००	२४,७२,०६,८५४.००	०	२४,७२,०६,८५४.००	२६,०६,४२,८९७.००	०	२६,०६,४२,८९७.००
संघीय सरकार	१२	२२,६५,९५,०००.००	२१,४०,५३,८५४.००	०	२१,४०,५३,८५४.००	२१,९२,२८,०००.००	०	२१,९२,२८,०००.००
प्रदेश सरकार	१२	३,३१,५३,०००.००	३,३१,५३,०००.००	०	३,३१,५३,०००.००	४,१४,१४,८९७.००	०	४,१४,१४,८९७.००
३२००० वित्तीय सम्पत्ति		२,७९,१७,६९८.००	०	०	०	०	०	०
ख. अन्य प्राप्ति						१,३०,८९२.००		१,३०,८९२.००
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०	०	०	०	०

कोषहरु		०	०	०	०	०	०	०
धरौटी		०	०	०	०	१,३०,८९२.००	०	१,३०,८९२.००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)		३६,२३,९५,६९८.००	३०,३६,६६,१६४.८०		३०,३६,६६,१६४.८०	२८,४९,६७,९३७.००		२८,४९,६७,९३७.००
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		३६,२३,९५,६९८.००	३०,२४,३३,४७६.८०		३०,२४,३३,४७६.८०	२८,३३,८६,४९५.००		२८,३३,८६,४९५.००
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	७,३७,८८,०००.००	६,३७,७६,४४३.८०	०	६,३७,७६,४४३.८०	४,९३,९०,१३८.००	०	४,९३,९०,१३८.००
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	५,७५,५३,०००.००	४,४३,६९,९३६.००	०	४,४३,६९,९३६.००	३,३९,५८,३२७.००	०	३,३९,५८,३२७.००
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	६८,१५,०००.००	६२,१२,८४६.००	०	६२,१२,८४६.००	७०,११,५८६.००	०	७०,११,५८६.००
२६००० अनुदान	१८	७,२१,१९,०००.००	६,६६,४०,५८४.००	०	६,६६,४०,५८४.००	८,२६,२५,१५४.००	०	८,२६,२५,१५४.००

२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	९९,६८,०० ०.००	७२,३१,७७ ७.००	०	७२,३१,७७ ७.००	७०,८७,०७ ४.००	०	७०,८७,०७ ४.००
२८००० अन्य खर्च	१८	१६,००,०० ०.००	१५,२५,१५ ४.००	०	१५,२५,१५ ४.००	११,६६,४९ ०.००	०	११,६६,४९ ०.००
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	१४,०५,५२, ६९८.००	११,२६,७६, ७३६.००	०	११,२६,७६, ७३६.००	१०,२१,४७, ७२६.००	०	१०,२१,४७, ७२६.००
घ. अन्य भूक्तानी			१२,३२,६८ ८.००		१२,३२,६८ ८.००	२८,४९,६७, ९३७.००		२८,४९,६७, ९३७.००
कोषहरु		०	०	०	०	०	०	०
धरौटी		०	१२,३५,६८ ८.००	०	१२,३५,६८ ८.००	१५,८१,४४ २.००	०	१५,८१,४४ २.००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
कट्टी रकम भुक्तानी/ दाखिला गर्न बाकी			-३,०००.००		-३,०००.००			

ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		३०,५५,०० ०.००	८१,१६,६८ ५.१६		८१,१६,६८ ५.१६	३,६७,७१,८ ३४.५७		३,६७,७१,८ ३४.५७
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			२,९१,८३,३ ८६.००		२,९१,८३,३ ८६.००	२,१६,१२,४ ४२.००		२,१६,१२,४ ४२.००
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)		३०,५५,०० ०.००	३,७३,००,० ७१.१६		३,७३,००,० ७१.१६	५,८३,८४,२ ७६.५७		५,८३,८४,२ ७६.५७
बैंक तथा नगद बाकी	२४		३,७६,००,० ७१.१६		३,७६,००,० ७१.१६	५,८९,६२,९ ४१.५७		५,८९,६२,९ ४१.५७

बेरूजु दफा ४.४ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -३

बेरूजु दफा ७ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -४

क्र. सं.	बजेटउपशीर्षक	बजेटरखर्च(रु हजारमा)	प्रथमत्रैमासिक(रु हजारमा)	दोस्रोत्रैमासिक(रु हजारमा)	तेस्रोत्रैमासिक(रु हजारमा)	चौथो त्रैमासिक(रु हजारमा)	अषाढ महिना(रु हजारमा)

		बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	
१	चालु खर्च तर्फ	२२१८४३	१८९७५६	५५४६०	३१६८६	५५४६०	३१६८६	५५४६०	३१६८६	५५४६०	३१६८६	६३०००
२	पुँजीगत खर्चतर्फ	१४०५५२	११२६७६	३५१३८	१५०	३५१३८	१५८९४	३५१३८	१५५०२	३५१३८	१५५०२	६५६२७
	जम्मा	३६२३९५	३०२४३२	९०५९८	३१८३६	९०५९८	४७५८०	९०५९८	४७१८८	९०५९८	४७१८८	१२८६२७

बेरूजु दफा ११ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -५

पद	**नियुक्ति संख्या**	**तलव भत्ता रु.**	**बार्षिक भुक्तानी रकम**
अ.स.ई	१	१८०००.०	२३४०००.०
वकिल	१	१००००.०	१३००००.०
प्राविधिक सहायक	२	१८०००.०	४६८०००.०
अ.न.मि.	६	१८०००.०	१४०४०००.०
अ.हे.व.	२	१८०००.०	२३४०००.०
अ.हे.व.	१	१५०००.०	१९५०००.०
जम्मा			२६६५०००.०

बेरूजु दफा २८ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -६

सि.नं.	पेश्कीको विवरण	पेश्की लिने ब्यक्ती, फर्म	म्याद नाघेको	म्याद ननाघेको
	ठेकेदार			
१	गाउपालिका भवन निर्माण	आशापुर्ण निर्माण सेवा		८९७५३६.०
२	बिगारे लिफ्ट निर्माण	एन.के.निर्माण सेवा		३३५८१५.०
३	दोचालगाड सिचाई कुलो निर्माण	खड्क कृष्ण अनेष्टि जे.भि.		५९००००.०
	संस्थागत			
४	म्याचिङ फण्ड	तिला सहकारी संस्था लिमिटेड	२०००००.०	
५	शंकर माध्यमिक शैक्षिक सुधार तथा व्यवस्थापन	शंकर बहुउदेश्यिय माध्यमिक विद्यालय	१३२०००.०	
६	शंकर मा वि शौचालय	श्री शंकर बहुउदेश्यिय माध्यमिक विद्यालय	१५००००.०	
७	संकर मा वि घेरावार	श्री शंकर बहुउदेश्यिय माध्यमिक विद्यालय	७२००००.०	
८	संकर मा वि घेरावार निर्माण	श्री शंकर बहुउदेश्यिय माध्यमिक विद्यालय	४२००००.०	
	उपभोक्ता समिति			

९	खोलीगाड खानेपानी निर्माण	खोलीगाड खानेपानी निर्माण उ.स.	६००००.०	
१०	म्याचिङ फण्ड	बैसारुख कुलो निर्माण समिति	४५०००.०	
११	धामीबाडा फाट्ने बाटो देखी कालापाडा मन्दिरसम्म ग्रामिण सडक ग्राविल	धामीबाडा फाट्ने बाटो देखी कालापाडा मन्दिरसम्म ग्रामिण सडक ग्राविल उ.स	१२००००.०	
	कर्मचारी			
१२	एम्बुलेन्स खरिद	बलराम नेपाली(सार्की)	२०१००५०.०	
१३	शसर्त अनुदान(चालु)	ध्रुव राज गिरी	३०००००.०	
	व्यक्तिगत			
१४	आकस्मिक अवस्थामा औषधि एवं ल्याब सामाग्रि ढुवानी,रेकर्डिङ तथा रिपोर्टिङका लागि फर्म फरमेट छपाई,ई टि बि रजिष्टर अध्यावधिक,विश्व क्षयरोग दिवस सम्बन्धि कार्यक्रम स्थलगत अनुशिक्षण तथा सुपरिवेक्षण,क्षयरोग कार्यक्रमको अर्धवार्षिक समिक्षा तथा कोहर्ट	क्षेत्र बहादुर भण्डारी	२००००.०	
जम्मा			४१७७०५०.०	१८२३३५१.०

सि.नं.	पेश्कीको विवरण	पेश्की लिने ब्यक्ती, फर्म	म्याद ननाघेको
	ठेकेदार		
१	गाउपालिका भवन निर्माण	आशापुर्ण निर्माण सेवा	८९७५३६.०
२	बिगारे लिफ्ट निर्माण	एन.के.निर्माण सेवा	३३५८१५.०
३	दोचालगाड सिचाई कुलो निर्माण	खड्क कृष्ण अनेष्टि जे.भि.	५९००००.०
जम्मा			**१८२३३५१.०**

बेरूजु दफा ४५ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -८

क्र.सं	गो.भौ.नं/मिति	आपुर्तिकर्ताको नाम	सामानको विवरण	भुक्तानी रकम
१	९६/२०७९-१०-२८	न्यू लक्ष्मी इलेक्ट्रोनिक्स अर्डर एण्ड सप्लायर्स	कार्यालय सामाग्रि	२,४०,४६४.००
२	९७/२०७९-१०-२८			९९,४४०.००
३	१००/२०७९-१०-२८			१,१७,०००.००
४	१०१/२०७९-१०-२८	जि.पी.स्टेशनरी एण्ड सप्लायर्स		४,०९,५६८.००
५	१९५/२०७९-१२-२८			१,४२,८८८.००

६	५०५/२०८०-०३-२४			६,२२,१४८.००
७	९९/२०७९-१०-२८	बुरु मष्ट अफसेट प्रेस		२,४८,२६१.००
८	१३०/२०७९-११-१०	डि इन्टरप्राईज एण्ड सप्लायर्स		४,९७,७८७.००
९	१३६/२०७९-११-११	न्यू लक्ष्मी इलेक्ट्रोनिक्स अर्डर एण्ड सप्लायर्स	ल्यापटप	१,५४,८७५.००
१०	१३६/२०७९-११-११	रितिक इन्फो टेक सप्लायर्स	ल्यापटप तथा आई टि सामाग्रि	२,३६,०००.००
११	३९२/२०८०-०३-११			९४,३५३.००
१२	३९३/२०८०-०३-११			२,४९,०००.००
१३	३६१/२०८०-०३-०४	मेरिडियन आई टि प्रा.लि.		९८,०००.००
जम्मा				**३२,०९,७८७.००**

बेरूजु दफा ५२ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -९

निर्माणसम्बन्धी नयाँ सरकारी लेखा फारामः सरकारी लेखा निर्देशिका, २०७३ बमोजिम सार्वजनिक निर्माणको लेखा राख्ने जिम्मेवारी आर्थिक प्रशाासन शाखा प्रमुख हुने र सार्वजनिक निर्माणको लेखाको प्रत्येक कार्य र ठेक्का सम्झौता अनुसार छुट्टाछुट्टै लागत अनुमान, कार्य अभिलेख खाता, आइटमवाईज कार्य अभिलेख खाता, ठेक्केदारको व्यक्तिगत खाता, नापी किताब नियन्त्रण अभिलेख, डोर हाजिरी नियन्त्रण किताब, लगायतका अनुसुची तथा स्वीकृत म.ले.प.फारमहरु प्रयोग गरी अभिलेख राख्नुपर्दछ। कार्यालयले यस वर्ष समेत निर्माण सम्बन्धी नयाँ म.ले.प.फा.नं. ५०० देखि ५१४ सम्म फारामहरु प्रयोग गरेको पाइएन। यसबाट तोकिएका विवरणहरु तोकिएको ढाचाँमा प्राप्त

नहुने तथा तोकिएको अभिलेख नराख्दा दोहोरो रुपमा सार्वजनिक निर्माण कार्य नभएको तथा आर्थिक अनुशासन र पारदर्शिता कायम भएको यकिन गर्न सकिने देखिएन।

बेरूजु दफा ७५ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१०

आयोजना	एम १५ (घन. मि .)	एम २० (घन. मि .)	एम १५ (घन . मि .)		एम २० (घन . मि .)		बढी दररेट		
	परिमाण	परिमाण	दिनुपर्ने दररेट	दिएको दररेट	दिनुपर्ने दररेट	दिएको दररेट	एम १५	एम २०	बढी भुक्तानी
Damdashya Masanghat Nirman	1.6	0.42	१८५१३।	१८९०६।	२३५१५।	२३८६४।	३९३।	३५०।	
Nuwakhet Sichai Kulo Nirman	6.7		१८५१३।	१८९०६।			३९३।		२६३३।
Unachaur Sichai Yojana	27.44		१८५१३।	१८९०६।			३९३।		१०७८४।
Shree sankar Purano Bidhalaya Gharebar	15.5		१८५१३।	१८९०६।			३९३।		६०९२।
Shree shankar Ma.Vi Sauchalaya a Nirman		2.24			२३५१५।	२३८६४।		३५०।	७८४।
Gagane sichikulo Nirman	21.65		१८५१३।	१८९०६।			३९३।		८५०९।
Debalgau Char wata slab nirman	8.63		१८५१३।	१८९०६।			३९३।		३३९२।

Jharjawala khotewadar Dhapada bato nirman	3.31		१८५१३ ।	१८९०६ ।			३९३ ।		१३०० ।
Guthigau Dhal Nikas		38.28			२३५१५ ।	२३८६४ ।		३५० ।	१३३९८ ।
Kudi Aa. Vi. Two kothe Sauchalaya nirman		2.62			२३५१५ ।	२३८६४ ।		३५० ।	९१७ ।
Kudisantaa Mandir Nirman	2.23		१८५१३ ।	१८९०६ ।			३९३ ।		८७६ ।
KhadkaDevi Mavi School Building	13.93	65.6	१८५१३ ।	१८९०६ ।	२३५१५ ।	२३८६४ ।	३९३ ।	३५० ।	२८४३५ ।
Tinmase School Building Nirman	42.08		१८५१३ ।	१८९०६ ।			३९३ ।		१६५३७ ।
Kumdigau Bato PCC	20.58		१८५१३ ।	१८९०६ ।			३९३ ।		८०८८ ।
Lapkachaur sichai kulo	11.23		१८५१३ ।	१८९०६ ।			३९३ ।		४४१३ ।
Ukhadi School Bhawan nirman	11.17	48.94	१८५१३ ।	१८९०६ ।	२३५१५ ।	२३८६४ ।	३९३ ।	३५० ।	२१५१९ ।
Pidilyakhola RCC Bato nirman	59.66		१८५१३ ।	१८९०६ ।			३९३ ।		२३४४६ ।
जम्मा									१५११२३ ।

बेरूजु दफा ७७ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -११

विवरण	परिमाण	परिमाण	दिनुपर्ने दररेट	दिएको दररेट	दिनुपर्ने दररेट	दिएको दररेट	चौकट	खापा	बढी भुक्तानी
Shree shankar Ma.Vi Sauchalaya Nirman	0.12	3.56	६२२४७ ।	८४१४१ ।	७०५८ ।	७८४९ ।	२१८६५ ।	७९१ ।	५४४०
Bhetaruk kachakiriyako lagi dharmasalo nirman	0.47		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		१०२७७
Dasauti Gauko talinaulo Dharmasala	0.54		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		११८०७
Dhaulpura Kalika mandir Nirman	0.96		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		२०९९०
Ukhadi School Bebastapan	0.29		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		६३४१
Dudesilto mandir Nirman	0.4		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		८७४६
Hiradhananjaya Pra. Vi. Bhutik Purwadhar nirman	0.11		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		२४०५
Kudi Aa. Vi. Two kothe Sauchalaya nirman	0.26	6.28	६२२४७ ।	८४१४१ ।	७०५८ ।	७८४९ ।	२१८६५ ।	७९१ ।	१०६५२
Kudisantaa Mandir Nirman	0.08	1.57	६२२४७ ।	८४१४१ ।	७०५८ ।	७८४९ ।	२१८६५ ।	७९१ ।	२९९१
KhadkaDevi Mavi School Building	0.97	18.15	६२२४७ ।	८४१४१ ।	७०५८ ।	७८४९ ।	२१८६५ ।	७९१ ।	३५५६६

Bagkhola Tej Mandir	0.27	2.8	६२२४७ ।	८४१४१ ।	७०५८ ।	७८४९ ।	२१८६५ ।	७९१ ।	८११८
Bhitrikhola paryatakiya pad marga nirman	13.5		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		२९५१७८
KhadkaDevi Mavi School Management	1.29		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		२८२०६
Maharudra Than Nirman	0.83		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		१८१४८
Masanpugne Patrixalaya	1.38	36	६२२४७ ।	८४१४१ ।	७०५८ ।	७८४९ ।	२१८६५ ।	७९१ ।	५८६५०
Naapani Balbikas	4.14	22.06	६२२४७ ।	८४१४१ ।	७०५८ ।	७८४९ ।	२१८६५ ।	७९१ ।	१०७९७१
Tinmase School Building Nirman	17.5	21.9	६२२४७ ।	८४१४१ ।	७०५८ ।	७८४९ ।	२१८६५ ।	७९१ ।	३९९९६०
Nanisaghu Kathepul Nirman	12.38		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		२७०६८९
Chipaira dekhi naumuli samma bato nirman	3.13		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		६८४३८
Deutimandir Dharmasala nirman	3.19		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		६९७५०
Dadabada debmasta than nirman	1.92	9.96	६२२४७ ।	८४१४१ ।	७०५८ ।	७८४९ ।	२१८६५ ।	७९१ ।	४९८६०
Ukhadi School Bhawan nirman	1.11		६२२४७ ।	८४१४१ ।			२१८६५ ।		२४२७०
Sahit park nirwan	0.12	4.14	६२२४७ ।	८४१४१ ।	७०५८ ।	७८४९ ।	२१८६५ ।	७९१ ।	५९९८

Gothigau chiyanghat pratikshyalaya(roof & structure)	2.46		४३०६६।	५८३४८।			१५२८२		३७५९४
Ban byabasthapan nirwan (Long bridge beam)	2.02		२४३४४।	४६२३९।			२१८९५।		४४२२८
satyawadi ma. bi. byabasthapan (roof & structure)	2.75		४३०६६।	५८३४८।			१५२८२		४२०२६
जम्मा									१६४४२९९

बेरूजु दफा ७८ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१२

आयोजना	एम १० (घन. मि .)	एम १५ (घन. मि .)	एम १० (घन . मि .)		एम १५ (घन . मि .)		बढी दररेट		
	परिमाण	परिमाण	दिनुपर्ने दररेट	दिएको दररेट	दिनुपर्ने दररेट	दिएको दररेट	एम १०	एम १५	बढी भुक्तानी
Damdashya Masanghat Nirman	0.88		१४९१९	१५३१०			३९१		३४४।०८
Rumaldevi Irrigation Tank Construction	0.5		१४९१९	१५३१०			३९१		१९६।
Purano Bidhalaya Dekhi dharo Sama PCC nirman		13.27			१७०७५	१७६०५		५३०	७०३३।

Shree sankar Purano Bidhalaya Gharebar	10.37		१४९१९	१५३१०			३९१		४०५५।
Bairegaun Sichai Kulo Maintenance	1.68		१४९१९	१५३१०			३९१		६५६।
Sankar Ma.Vi Gharebar	26.89		१४९१९	१५३१०			३९१		१०५१४।
Parichaur Tanki Sichai Kulo Nirman		36.47			१७०७५	१७६०५		५३०	१९३२९।
Shree shankar Ma.Vi Sauchalaya Nirman	3.87		१४९१९	१५३१०			३९१		१५१३।
Dalit sastha bhawan dekhi tharpa than samma PCC bato		10.1			१७०७५	१७६०५		५३०	५३५३।
Dasauti Gaubato PCC		14.23			१७०७५	१७६०५		५३०	७५४२।
Dasauti Gauko talinaulo Dharmasala		0.44			१७०७५	१७६०५		५३०	२३३।
Dhaiphala Xidabhid sichai pakurebada		22.27			१७०७५	१७६०५		५३०	११८०३।
Dhaulpura bhitri bato PCC		18.8			१७०७५	१७६०५		५३०	९९६४।
Eikhule dharo marmat		0.66			१७०७५	१७६०५		५३०	३५०।
Khaireni dekhi simsada samma bato PCC		10.26			१७०७५	१७६०५		५३०	५४३८।
Bagaicha bebastapan Nirman		13.04			१७०७५	१७६०५		५३०	६९११।

Khallagauko Ghrghrya chaur baki bato PCC		10.78			१७०७५	१७६०५		५३०	५७१३।
Ukhadi School Bebastapan		8.11			१७०७५	१७६०५		५३०	४२९९।
Jharjawala Dharmasalo chitta nirman		1.22			१७०७५	१७६०५		५३०	६४६।
Dalit namuna basti gherbar nirman		19.6			१७०७५	१७६०५		५३०	१०३८८।
Mathillo lampata dekhi tallo lampatta samma sichaikulo		3.28			१७०७५	१७६०५		५३०	१७३८।
Rokabada sichaikulo Nirman		9.6			१७०७५	१७६०५		५३०	५०८८।
Jharjawala khotewadar Dhapada bato nirman		1.01			१७०७५	१७६०५		५३०	५३५।
BabilaKhola Jalbidhut yogana Marmat		3.19			१७०७५	१७६०५		५३०	१६९०।
Hila Gho Bata Sichaikulo samma Gabin tatha PCC		40.64			१७०७५	१७६०५		५३०	२१५३९।
Kholapari Dekhi Sela samma Gherbar		8.91			१७०७५	१७६०५		५३०	४७२२।
Kudisantaa Mandir Nirman		3.78			१७०७५	१७६०५		५३०	२००३।
Panchhakoshi Aa. Vi. Kotha Dhalan		17.88			१७०७५	१७६०५		५३०	९४७६।

KhadkaDevi Mavi School Building	4.02		१४९१९	१५३१०			३९१		१५७२।
Gadigau manigau Dhal Nikas tatha PCC		20.45			१७०७५	१७६०५		५३०	१०८३८।
Gadigau Raithanibali Gherbar		5.52			१७०७५	१७६०५		५३०	२९२५।
Manigau Raithanibali Gherbar		3.25			१७०७५	१७६०५		५३०	१७२३।
KhadkaDevi Mavi School Management		14.04			१७०७५	१७६०५		५३०	७४४१।
Masanpugne Patrixalaya		27.18			१७०७५	१७६०५		५३०	१४४०५।
Thulo Sagu Dekhi Talcha Bato		6.64			१७०७५	१७६०५		५३०	३५१९।
Naapani Balbikas		7.94			१७०७५	१७६०५		५३०	४२०८।
Tinmase School Building Nirman		11.24			१७०७५	१७६०५		५३०	५९५७।
Dillikot Khanepani		3.16			१७०७५	१७६०५		५३०	१६७५।
Gaupalika Bhawan Gherbar		22.04			१७०७५	१७६०५		५३०	११६८१।
Gaupalika Bhawan Gherbar 2nd		6.97			१७०७५	१७६०५		५३०	३६९४।
Gaupalika Bhawan Gherbar 3rd		6.97			१७०७५	१७६०५		५३०	३६९४।
Dharakhola dekhi mahila		5.8			१७०७५	१७६०५		५३०	३०७४।

bikas samma PCC bato									
Devkota bato nirman		16.83			१७०७५	१७६०५		५३०	८९२०।
Baisaruk Gairikhet Kulo nirman		2.84			१७०७५	१७६०५		५३०	१५०५।
Aalu paket sichaikulo nirman		2.18			१७०७५	१७६०५		५३०	११५५।
Dilak phalpul tatha jadibudi gherbar		2.53			१७०७५	१७६०५		५३०	१३४१।
Majhakhlo sichai nirman		6.67			१७०७५	१७६०५		५३०	३५३५।
Mathillo Dhita dekhi baulimul samma goretto bata nala nirman		42.58			१७०७५	१७६०५		५३०	२२५६७।
Sattebadi mavi Gherbar		6.37			१७०७५	१७६०५		५३०	३३७६।
Bigare Pachhagau Dhal nikas		7.68			१७०७५	१७६०५		५३०	४०७०।
Sampubada Basti bato PCC		10.09			१७०७५	१७६०५		५३०	५३४८।
Pidilyakhola dekhi Chaitekhola sadak estarunnati		4.5			१७०७५	१७६०५		५३०	२३८५।
Dhunge sichai kulo		6.67			१७०७५	१७६०५		५३०	३५३५।
जम्मा									२९३२१४।

बेरूजु दफा ८०.३ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१३

कार्य विवरण	इकाई	दिनुपर्ने परिमाण	दिएको परिमाण	बढी परिमाण	इकाई दर	बढी भुक्तानी
शहिद पार्क निर्माण आयोजना						
एम १५ वर्क पिलिन्थ तहसम्म	क्यु मि	१।८६	३।४८	१।६२	१७६०५।७५	२८५२१
एम १५ वर्क पिलिन्थ तहभन्दा माथि	क्यु मि	१।८६	३।४८	१।६२	१७६०५।७५	२८५२१
पि सि सि वर्क	क्यु मि	४।०३	५।६०	१।५७	१५३१०।	२४००६
पि सि सि वर्क	क्यु मि	८।१७	९।८	१।६३	१७६०५।७५	२८७६७
जम्मा						109815
पुरानो विद्यालयदेखि धारो सम्म पि सि सि बाटो निर्माण आयोजना						
सुख्खा मेसिनरी वाल	क्यु मि	७।२	११।२५	४।०५	६२२४।	२५१७९
जम्मा						२५१७९
खड्कदेवी मा वि बाहिर नहर निर्माण आयोजना						
स्टोन मेसिनरी वाल	क्यु मि	९।९	१५।६८	५।७८	६२२४।	३५९४३
पि सि सि वर्क	क्यु मि	१८।७०	१९।३३	०।६३	१७०७५।	१०६७२
जम्मा						४६६१५
खोला देखि महादेउ बाटो निर्माण कार्य आयोजना						
अर्थवर्क एक्साभेसन	क्यु मि	१७५	३०२।८८	१२७।८८	४३०।	५४९८८
स्टोन सोलिङ्ग	क्यु मि	१०।८९	१४।५३	३।६४	७५९८।	२७६५७
जम्मा						८२६४५
रुमालदेवी सिंचाई टंकी निर्माण आयोजना						
अर्थवर्क एक्साभेसन	क्यु मि	१९५	२१०	१५	८८५।८०	१३२८७।

पुरानो शंकर मा वि भौतिक संरचना निर्माण आयोजना						
स्टोन सोलिङ्ग	क्यु मि	१।५८	५।५१	३।९३	७५९८	२९८७९
स्टोन सोलिङ्ग	क्यु मि	२।७०	८।३७	५।६७	७५९८	४३०८०
स्टोन सोलिङ्ग	क्यु मि	१८।७२	२१।३८	२।६६	१२२३४।८०	३२५४४
जम्मा						१०५५०३
कूल जम्मा	३८३०४४					

बेरूजु दफा ८२ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१४

विद्यालयलको नाम	लेखापरीक्षण रकम
श्री त्रिभुवन मा वि झारज्वाला	१५०००.
श्री खड्कदेवी मा वि मणिसाँघु	१५०००.
श्री शंकर मा वि गर्ज्याङ्कोट	१५०००.
सत्यवादि मा वि दशौंदि	१५०००.
श्री कालिका आ वि देपालगाउ	१००००.
श्री हिराधनजय आ वि गोठिगाउ	१००००.
श्री आ वि उखाडी	१००००.
श्री देउराली आ वि दामदासे	१००००.
श्री आ वि,कुडी	१००००.
श्री पञ्चकोषि आ वि, मुडुरी	१००००.
श्री हिमाली रम्बा आ वि, चोत्र	१००००.
श्री तिनमासे आ वि,गडिगाउ	१००००.

	१४०००० .

बेरूजु दफा ९१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१९

औषधीको नाम		बोलपत्रको कबोल अंक	सोझै खरिद		
	एम. जि .	प्रति इकाई	परिमाण	मुल्य	बढि व्ययभार
Paracetamol	५००	0.01	60,000	57,000	56,400
Ibuprofen	400	2	7,000	17,500	3,500
Diclofenac injection	3	1	50	650	600
Amoxicilline scrup		65	1,000	90,000	10,000
Amoxicilline	125	4	5000	15,000	25,000
Hyoscine buty/bromise		1	1000	12,000	4,750
Ciprofloxacin	500	8	5000	39,750	11,000
Azithromycin	250	1	5000	85,000	134,700
Ferrous sulphate	500	0.01	28000	81,200	80,000
Rantidine	150	0.01	25000	57,500	144,500
Clove oil		32	50	1,700	80,920
salbutomol	4	2	30000	87,000	57,250
salbutomol serup	4	1	200	24,000	100
Hyoscine buts/bromide	10	0.1	1000	12,000	27,000
Fluconazole	150	0.1	1000	23,000	23,800
Cetrezine	20	3	5000	25,000	11,900
Cilroflaxacin eyedrop		29	3000	39,000	22,900
Doxycycline	100	0.01	1000	6,900	10,000

pouidone iodine		1	50	19,500	6,890
Antacid tab		2	1000	2,000	1,600
Metoclopranite		1	200	2,600	19,450
Silver suppradiazi		90	550	52,250	2,400
kinclotrimazole		65	350	31,500	20,500
Clotirmazole vt		1	500	7,000	2,750
Absorbent lotton		1	100	39,000	8,750
Adneshire tap		1	60	22,800	6,500
oxynetazoline nasal drop		1	100	6,500	38,900
Albenda zole		7	2000	17,000	22,740
Zine supplate		3	5000	15,000	6,400
ors		9.9	4000	39,600	3,000
Surgical gloves		1	1000	48,000	3,870
Catgut		222	15	3,150	20,950
Surgical blade		1	50	450	47,000
surgical drum		1	10	22,000	400
जम्मा					९१६४२०।